

*A Zuglói Egyesített Óvoda
Pedagógiai Programja*

Készítette: a ZEÓ nevelőtestülete

2022. május

<p>Az intézmény OM azonosítója</p> <p>034549</p>	<p>Készítette:</p> <p><i>Földi Ill</i></p> <p>intézményvezető Ph.</p>
<p>Legitimációs eljárás</p>	
<p>Az óvoda Pedagógiai Programját a nevelőtestület a 2011.évi CXCV. tv. 26.§ (1), 70.§ (2)a és (3) bekezdésében biztosított döntési hatáskörében.../2022.(VI.15) határozatszámom elfogadta.</p> <p><i>Földi Ill</i></p> <p>nevelőtestület nevében</p>	<p>Vélemény nyilvánítók:</p> <p>A Pedagógiai Programot az óvoda szakmai munkaközössége a jogszabály által ráruházott hatáskörében véleményezte szakmai javaslatait megtette (20/2012.(VIII.31.) 118.§ (3) a)</p> <p><i>Babinszky Anna</i></p> <p>szakmai munkaközösség-vezető</p> <p>20/2012(VIII.31.) EMMI rendelet 128.§ (6) A helyi egészségfejlesztési programot a nevelőtestület az iskola-egészségügyi szolgálat közreműködésével készítette el.</p> <p><i>Sóos Heléna</i></p> <p>névalírás</p> <p>Tájékoztatásul megkapta az Nkt.72.§ (5)a bekezdés alapján a Szülői Szervezet/Közösség</p> <p><i>Adamec L. György</i></p> <p>nevében névalírás</p> <p>Tájékoztatásul megkapták a nevelőmunkát segítő alkalmazottak</p> <p><i>Kéri Katalin</i></p> <p>Az alkalmazottak nevében névalírás</p>
<p>A Pedagógiai Program módosítása az Nkt.26.§ (1) bekezdésében foglaltak alapján többletköltséget nem terhel a fenntartóra</p> <p>Budapest, 2022. <i>06.15</i></p> <p><i>Földi Ill</i></p> <p>intézményvezető Ph.</p>	
<p>Zuglói Német Önkormányzat a 2011. évi CLXXIX. tv. 10. § (5) bekezdés. a 115. § (e) és 116 § (2) pontja alapján a Pedagógiai Programot véleményezte és a benne foglaltakat a <i>59/2022</i>..... (VI.30) sz. határozat értelmében elfogadásra javasolta</p> <p>Budapest, 2022. <i>06.15</i></p> <p><i>Károlyi György</i></p> <p>Önkormányzat elnöke Ph</p>	
<p>A nevelőtestület a helyi egészségfejlesztési programot a 20/2012.EMMI rendelet 128. § (6) bek alapján az iskola-egészségügyi szolgálat közreműködésével készítette el.</p> <p>Budapest, 2022. <i>05.25</i></p> <p><i>Gyöngyösi György</i></p> <p>Zuglói Egészségügyi Szolgálat 1142 Budapest, Ráskay Leó u. 69-73 iskola-egészségügyi szolgálat/ orvos Ph</p>	

Az óvoda vezetője külső egészségfejlesztési és prevenció program kiválasztásánál a **20/2012.EMMI rendelet 128. § (8) bek alapján** beszerezte az intézményben dolgozó óvodapszichológus, és az iskola-egészségügyi szolgálat véleményét

Budapest, 2022. 05.25......

Zuglói Egészségügyi Szolgálat
Kerületi Vezető Védőnő
1142 Budapest, Ráskay Leó u. 69-73.
Tel.: 279-2557

Gáldiszki Gyöngyi Káspár

iskola-egészségügyi szolgálat/orvos Ph

A Zuglói Egyesített Óvoda nevelőtestülete által elfogadott Pedagógiai Programot az óvoda vezetője döntési hatáskörében Nkt.26.§ (1) bek. alapján a/ 2022. (....) számú határozatával jóváhagyta.

Tóth M.
06.18

Intézményvezető
Ph.

A dokumentum jellege a 20/2012.EMMI rendelet 82.§ (3) bekezdése alapján: Nyilvános
Megtalálható:
www.zeo14.hu

Érvényes és hatályos: 2022.09.01-től
A kihirdetés napjától visszavonásig

Verziószám: 1/2022

Készült: 2 eredeti példányban
Iktatószám: *1256/203/2022*

Tartalomjegyzék

<i>A pedagógiai program jogszabályi háttere</i>	6
1. <i>Előszó</i>	8
2. <i>Helyzetkép</i>	8
3. <i>A pedagógiai program megvalósításának, fejlesztésének személyi feltételei</i>	9
4. <i>Tárgyi környezet</i>	12
5. <i>Gyermekkép</i>	14
6. <i>Óvodakép</i>	14
7. <i>Pedagóguskép</i>	15
8. <i>Nevelési célok</i>	16
9. <i>Nevelési feladatok</i>	16
10. <i>Egészségfejlesztési program</i>	17
11. <i>Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés megvalósítása</i>	28
12. <i>Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása</i>	31
13. <i>Az óvodai élet tevékenységformái</i>	35
13.1. <i>A játék, mint a személyiségfejlesztés alapvető eszköze</i>	35
13.2. <i>Verselés, mesélés</i>	37
13.3. <i>Ének, zene, énekes játék, gyermektánc</i>	39
13.4. <i>Rajzolás, mintázás, kézimunka</i>	41
13.5. <i>Mozgás</i>	43
13.6. <i>A külső világ tevékeny megismerése, környezeti nevelésünk alapelvei</i>	46
13.7. <i>Digitális kompetencia az óvodában</i>	49
13.8. <i>Német nemzetiségi kétnyelvű nevelés</i>	50
13.9. <i>Munka jellegű tevékenységek</i>	52
14. <i>A tevékenységben megvalósuló tanulás - játékba integrált tanulás szervezése</i>	54
15. <i>Kiemelt figyelmet igénylő gyermek</i>	56
15.1. <i>Az inkluzív neveléssel kapcsolatos óvodapedagógusi feladatok</i>	56
15.2. <i>Sajátos nevelési igényű gyermekek integrált, inkluzív szemléletű nevelését segítő, a fogyatékoság típusához és fokához igazodó fejlesztő program</i>	57
15.3. <i>Integrált nevelés célja</i>	59
15.4. <i>A gyógypedagógus feladatai</i>	59
15.5. <i>Az óvodapedagógus feladatai</i>	60
15.6. <i>Sérülés specifikus feladatok...</i>	60
15.7. <i>A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére</i>	63
15.8. <i>A beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézségekkel küzdő gyermekek fejlesztési programja</i>	64
15.9. <i>Nemzeti kisebbséghez tartozók és a hazájukat elhagyni kényszerülő családok</i>	65
15.10. <i>A speciális pedagógiai ellátásra jogosult, a tankötelezettségük megkezdésére halasztást kapott gyermekek részére biztosítandó, iskolakezdésre felkészítő foglalkozások</i>	66
15.11. <i>Tehetségfejlesztés</i>	67
15.12. <i>A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek óvodai nevelése. A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések</i>	69
16. <i>Gyermekvédelem</i>	71
17. <i>A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére</i>	74
18. <i>Az óvodai élet megszervezése</i>	75
18.1. <i>Pedagógiai dokumentáció – Tervezés</i>	75
18.2. <i>Údvari élet megszervezésének elve</i>	79

<i>19. Az óvoda kapcsolatai</i>	80
<i>20. A tagóvodák nevelési gyakorlatának jellemzői</i>	85
<i>Legitimációs záradék, érvényességi rendelkezés, nyilvánosság</i>	120

ZEÓ Pedagógiai program

A pedagógiai program jogszabályi háttere

- 2011. évi CXC törvény a nemzeti köznevelésről (Nkt.)
- 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról
- 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelete a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról
- 2003. évi CXXV. Törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról
- 2011. évi CLXXIX. Törvény a nemzetiségek jogairól
- 1997. évi XXXI. tv. a Gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról
- 48/2012. (XII.12.) EMMI rendelet a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokról, a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokat ellátó intézményekről és a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokban való közreműködés feltételeiről
- 277/1997. (XII. 22.) Korm. rendelet a pedagógus-továbbképzésről, a pedagógus-szakvizsgáról, valamint a továbbképzésben résztvevők juttatásairól és kedvezményeiről
- Az 1998. évi XXVI. Törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségének biztosításáról
- 15/1998. (IV.30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről
- A pedofil bűnelkövetőkkel szembeni szigorúbb fellépésről, valamint a gyermekek védelme érdekében egyes törvények módosításáról szóló 2021. LXXIX. törvény
- Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (Eütv.)
- Az Oktatási Hivatalról szóló 121/2013. (IV. 26.) Korm. rendelet
- 556/2020. (XII. 4.) Korm. rendelet a veszélyhelyzet ideje alatt teendő, egyes szociális és gyermekvédelmi ellátásokkal kapcsolatos intézkedésekről, valamint a szociális és gyermekvédelmi szolgáltatásoknak a veszélyhelyzet ideje alatt elrendelt működési rendjéről
- 27/2021. (I. 29.) Korm. rendelet a veszélyhelyzet kihirdetéséről és a veszélyhelyzeti intézkedések hatálybalépéséről
- A vészhelyzet ideje alatt eltérő rendelkezéseket kell alkalmazni 88/2020. IV. 5. Kormányrendelet alapján
- Az egészségügyi válsághelyzet ideje alatt eltérő rendelkezéseket kell alkalmazni. Lásd: 2020. évi LVIII. törvény
- Az óvoda hatályos Alapító Okirata
- Az óvoda szakmai témakörben meghozott nevelőtestületi határozatai

Az óvoda működési és szakmai tevékenységét meghatározó útmutatások (Oktatási Hivatal):

- A sajátos nevelési igényű gyermekek nevelésének irányelve
https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/kozoktatas/kerettanterv/A_Sajatos_nevelési_igényű_gyermekek_óvodai_nevelésének_irányelve.docx
- A nemzetiség óvodai nevelésének és a nemzetiség iskolai nevelés-oktatásának irányelve
https://www.oktatas.hu/koznevelés/kerettantervek/2020_nat/irányelvek_nemzetiségi_oktatáshoz
- Összevont Önértékelési kézikönyv, Hatodik, javított kiadás
https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/psze/Onertekelesi_kezikonyv_2022.pdf
- Útmutató a pedagógusok minősítési rendszerében a Pedagógus I. és Pedagógus II. fokozatba lépéshez Hatodik, módosított változat
https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/kozoktatas/pedminosites/2021/utmutato_a_pedagogusok_minositesi_rendszereben_6.pdf
- KIEGÉSZÍTŐ ÚTMUTATÓ az Oktatási Hivatal által kidolgozott, Útmutató a pedagógusok minősítési rendszerében a Pedagógus I. és Pedagógus II. fokozatba lépéshez c. dokumentumhoz
https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/pem/ovoda_kieg_2018.pdf

Törvényi megfelelést szolgáló egyéb információk:

- A nevelés és fejlesztés magyar nyelven folyik
- A hitoktatás a törvényi előírásoknak megfelelően - évente a szülői igényekre alapozva- biztosított

1. Előszó

„Az alkotószellemű pedagógusokra a nevelési rendszer létrehozásának körülményeihez való aktív viszony jellemző. A nevelőmunka lendületét és eredményeit ugyanis a koncepció határozza meg. A nevelés rendszerének kialakításához nagyfokú önállóságra, az eszközök megválogatásának jogára, valamint kritikai szellemre van szükség.”

(A. Levin)

A XIV. kerületben a főváros egyik legnagyobb kerületében 2021. július 31-ig 24 óvoda látta el az óvodáskorú gyermekek nevelését-oktatását. A kerület intézményei méltán lehettek büszkék, mert nagyon széles spektrumban, a pedagógiai programok színes kínálatával végezték szakmai munkájukat.

Zuglói Egyesített Óvoda megalakulásával Zugló óvodai nevelése új mérföldkőhöz érkezett. A megújuláshoz vezető új tartalmak és eljárások kialakításához, bevezetéséhez, sikeres működtetéséhez a fenntartó stratégiai célokat fogalmazott meg. Elsősorban a magas színvonalú zuglói óvodai nevelés-oktatás megőrzését, a differenciált, sokszínű óvodai nevelési gyakorlatok továbbvitelét, a nevelőmunka folyamatos, minőségi fejlődésének biztosítását várja el az új intézményi struktúra bevezetésével.

A szakmai munka alappillére a Zuglói Egyesített Óvoda Pedagógiai Programja, mely egységes szemléletet közvetít, egységes elvrendszer mentén biztosítja a tagóvodák színes pedagógiai gyakorlatának megvalósítását.

2. Helyzetkép

A Zuglói Egyesített Óvoda 2021. augusztus 1-én alakult meg 23 tagóvoda egységbe olvadásával. Kiemelt feladatként egy hatékony intézményvezetési struktúra kialakítását, az új szervezet szakmai és működtetési feladatainak kidolgozását tűztük ki.

2.1. Az intézmény adatai

Az intézmény neve: Zuglói Egyesített Óvoda
Címe: 1144 Budapest, Füredi park 6-8.
E-mail címe: zeo14@zuglo.hu
Web: www.zeo14.hu
Az intézmény fenntartója: Budapest Főváros XIV. Kerület Zugló Önkormányzata
Címe: 1145 Budapest, Pétervárad u. 2.

2.2. A Zuglói Egyesített Óvoda és tagóvodái

Székhely/tagóvodák	Cím
Zuglói Egyesített Óvoda	1144 Budapest, Füredi park 6-8.
Zöld Lurkók Székhely óvoda	
Aprófalva Tagóvoda	1148 Budapest, Bánki Donát utca 12/G
Bóbita Tagóvoda	1147 Budapest, Ilosvai Selymes utca 116-118
Cseperedő Tagóvoda	1148 Budapest, Lengyel utca 21.
Csicsergő Tagóvoda	1149 Budapest, Fráter György tér 12.
	1148 Budapest, Wass Albert tér 13.

Herminka Tagóvoda	1143 Budapest, Ida utca 6.
	1145 Budapest, Erzsébet királyné útja 17.
	1146 Budapest, Dózsa György út 25-27.
Hétszínvirág Tagóvoda	1141 Budapest, Egressy út 180-184.
Játékszín Tagóvoda	1144 Budapest, Tipegő utca 3-5.
Kerékgyártó Tagóvoda	1147 Budapest, Kerékgyártó utca 35-39.
Kincskereső Tagóvoda	1148 Budapest, Nagy Lajos király útja 92.
	1145 Budapest, Szugló utca 73-75.
Mályva Tagóvoda	1141 Budapest, Mályva köz 12.
Meseház Tagóvoda	1143 Budapest, Órnagy utca 11-13.
	1149 Budapest, Egressy út 1/F
Mókavár Tagóvoda	1142 Budapest, Róna park 5-9.
Napraforgó Tagóvoda	1145 Budapest, Újvidék sétány 3-5.
	1145 Budapest, Emma utca 16-18.
Narancs Tagóvoda	1144 Budapest, Gvadányi utca 40-42.
Óperenciás Tagóvoda	1148 Budapest, Bolgárkertész utca 12.
Örökzöld Tagóvoda	1142 Budapest, Ungvár utca 24/A.
Pöttöm Park Tagóvoda	1144 Budapest, Újváros park 1.
Rózsavár Tagóvoda	1141 Budapest, Szugló utca 90/A.
Tihany Tagóvoda	1141 Budapest, Tihany tér 37-39.
Tücsöktanya Tagóvoda	1147 Budapest, Ilosvai Selymes tér 21.
Tündérvilla Tagóvoda	1144 Budapest, Kántorné sétány 9.

Az óvoda alapító okiratában meghatározásra került az intézmény férőhelyeinek és csoportjainak száma. A csoportszobák alapterülete alapján az intézmény 3649 fő befogadására alkalmas, az indítható csoportok száma 147. A köznevelési törvény szerint egy óvodai csoport maximális létszáma 25 fő. Ennek értelmében létszámtúllépés nélkül 3490 gyermek óvodai nevelését tudjuk biztosítani.

Intézményi szinten az átlag csoportlétszám 20-21 fő/csoport. A számított létszám alapján 22 fő/csoport, ami ideálisnak mondható. Természetesen az egyes tagóvodákat tekintve vannak eltérések, vannak ennél alacsonyabb, illetve magasabb létszámmal működő óvodai csoportok.

3. A pedagógiai program megvalósításának, fejlesztésének személyi feltételei

3.1. A humán erőforrás helyzete, szellemi bázis

A szakmai program sikerének legalapvetőbb feltétele a sokoldalúan képzett és a közösen meghatározott célokat maradéktalanul vállaló nevelőtestület és alkalmazotti közösség.

A felnőtt – gyermek kapcsolatának alapvetően fontos követelménye, hogy az óvoda valamennyi dolgozójának magatartása legyen mintaértékű: következetes, barátságos, szeretetteljes, őszinte, minden gyermek iránt elfogadó és toleráns.

A Zuglói Egyesített Óvoda Óperenciás Tagóvodájában német kétnyelvű nemzetiségi csoportok működnek. A német nyelven nevelő óvodapedagógusok nyelvvizsgával és speciális szakvégzettséggel rendelkeznek.

A Zuglói Egyesített Óvoda Zöld Lurkók Székhely óvodájában angol kétnyelvű csoportok működnek. Az angol nyelvű óvodapedagógusok az angol nyelviskola munkatársai.

Az óvodapedagógusok bevonják a pedagógiai asszisztenseket, gyógypedagógiai asszisztenseket és a dajkákat a nevelőmunka végzésébe elsősorban a közösségi élet és az egészséges életmód szokásainak megtervezésébe, végzésébe, elemzésébe, értékelésébe. Csoportonként egy-egy jellemzően szakképzett dajka dolgozik.

Az esztétikus és balesetmentes környezet kialakításában fontos a takarítók és a kertészek munkája is.

A feladat-ellátáshoz engedélyezett álláshelyek száma az óvodai szerkezetátalakítás célkitűzésekor megfogalmazott fenntartói és a szakmai stratégiai szempontok figyelembevételével kerül meghatározásra minden nevelési évre.

3.2. A fenntartó által biztosított feltételek

- óvodai csoportonként 2 fő óvodapedagógus álláshely, valamint tagóvodánként egy tagóvoda-vezetői státusz,
- a sajátos nevelési igényű, az egyéni bánásmódot igénylő gyermekek szakszerű neveléshez gyógypedagógusok és a gyógypedagógiai asszisztensek foglalkoztatása,
- a pedagógusi munka, és a családok pszichológiai, mentálhigiénés megsegítéséhez, a viselkedési zavarok korai felismeréséhez óvodapszichológusok alkalmazása.

Óvodapedagógusok

Az óvodai nevelés a gyermek neveléséhez szükséges, a teljes óvodai életet magában foglaló foglalkozások keretében folyik, célunk, hogy a teljes nyitva tartás ideje alatt a gyermekekkel minden csoportban óvodapedagógus foglalkozzon. Ehhez elengedhetetlenül szükséges a csoportonként két óvodapedagógus alkalmazása, jelenléte.

A pályakezdő gyakornokoknak a nagy tapasztalattal rendelkező mentor óvodapedagógusok segítenek a szakmai gyakorlat megszerzésében, módszertani tudásuk gyarapításában.

Dajkák

A nevelőmunka eredményességét a dajkák, a pedagógiai asszisztensek és a pedagógusok összehangolt munkája biztosítja. A követelményrendszert és szokásrendet közösen alakítják ki, így a gyermeket hasonló pedagógiai hatás éri.

Az óvodai dajkák alapvetően a rendet és a nyugodt környezetet teremtik meg az óvodában, munkájukkal segítik az óvodapedagógusokat. Dajkák számára is fontos és kiemelt feladat, hogy ismerjék a csoportjuk szokás és szabályrendszerét, az óvodapedagógussal együttműködve azonos értékek és elvárások mellett gyakoroltassák azokat.

Pedagógiai asszisztensek

Feladatuk az intézményben folyó pedagógiai munka segítése. A pedagógiai program eredményes megvalósítása érdekében a gyermekek zavartalan és folyamatos ellátása, az óvodapedagógusok munkájának segítése. Ismerik pedagógiai program alapelveit, céljait, feladatait, valamint az egyes – különös tekintettel a kiemelt bánásmódot igénylő – gyermekek egyéni szükségleteit.

Gyógypedagógiai asszisztensek

Figyelemmel az esélyegyenlőségre, a sajátos nevelési igényű, az egyéni bánásmódot igénylő gyermekek szakszerű nevelésére, fejlesztésére, inkluzív nevelésére a gyógypedagógiai asszisztensek jelenléte és munkája a minőségi feladatellátást segíti. Gyógypedagógiai asszisztens abban a tagóvodában vesz részt a nevelőmunkában, ahol több gyermek rendelkezik sajátos nevelési igényű (pl. autista) szakértői véleménnyel.

Gyógypedagógusok

A sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztését a szakértői bizottság által meghatározott területeken, az előírásnak megfelelő végzettséggel rendelkező szakemberek látják el. Az óvoda saját, főállású gyógypedagógusainak munkáját segítik a tagóvodákba kirendelt fejlesztő szakemberek (utazó logopédusok, utazó gyógypedagógusok). A sajátos nevelési igényű gyermekek száma – azon belül az autista gyermekek száma – folyamatos emelkedő tendenciát mutat. A gyógypedagógusok a gyermekek ellátásakor törekszenek arra, hogy az adott gyermek képességstruktúráját figyelembe véve, képesek legyenek magas színvonalon speciális és személyre szabott segítséget nyújtani és támogatják az integráló óvodapedagógus munkáját.

Óvodapszichológusok

Az óvodapszichológusok jelenléte a tagóvodákban a köznevelési törvény szerint kötelező. Intézményünk a hatékony és minőségi feladatellátás érdekében a törvény által meghatározottnál több óvodapszichológust alkalmaz.

Az óvodapszichológusok munkájukkal támogatják az óvodáskorú gyerekek kiegyensúlyozott, életkoruknak és egyéni adottságaiknak megfelelő pszichés fejlődését.

Az óvodapszichológus közreműködik az óvodai mentálhigiéné, egészségfejlesztés, szexuális nevelés, személyközi konfliktusok és erőszakjelenségek terén szükséges prevenciós és intervenciós feladatok megvalósításában, melyet az óvoda és a szülők jelzéseinek figyelembevételével alakít ki. Mindezeket a gyerekekkel, szülőkkel és óvodapedagógusokkal szervezett egyéni és csoportos foglalkozások keretében látja el. (EMMI rendelet alapján)

Konzultációs lehetőséggel, nevelési tanácsadással segíti a szülőket a gyermek nevelésében, fejlesztésében és beiskolázásában. A szülők jelzése alapján tematikus előadásokat, fórumokat tart fejlődéslélektani, nevelési, vagy a mindennapi élet pszichológiai vonatkozású kérdéseiben. Az óvodapszichológus a szülőkkel és az óvodapedagógusokkal szoros együttműködésben végzi munkáját. Csoportlátogatások alkalmával megfigyeli a gyermekek tevékenységét játék és foglalkozás közben, segíti a gyermekek beilleszkedését, társas kapcsolatait és személyiségük, képességeik harmonikus fejlődését. Figyelemmel kíséri a gyermekek kimagasló képességeit, erősségeit, közreműködik a tehetséggondozásban. Terápiás vagy más kezelés, fejlesztés szükségessége esetén a szülőkkel és az óvodapedagógusokkal való konzultációk után megszervezi a gyermek tovább irányítását a megfelelő szakellátó intézménybe. Egyéni és csoportos foglalkozásokat szervezhet.

A pedagógus munkakörben foglalkoztatottak életpálya szerinti összetétele, tudásbázis

A pedagógus életpálya modell központi eleme a pedagógusok szakmai fejlődése. Az egyes fokozatok közötti előrelépés jelenleg a gyakoronokok részére kötelező, a további fokozatok megszerzése függ a pályán eltöltött évektől, valamint az óvodapedagógusok szakmai ambíciójától.

A szakmai fejlesztési elképzelések megvalósításához elengedhetetlenül szükséges a pedagógus életpályán történő előrelépés ösztönzése, a mesterprogramok megvalósításának támogatása, a mesterpedagógusok bevonása az intézményi szintű tudásmegosztásba.

Fontosnak tartjuk a szakmai-pedagógiai szolgáltatás, szaktanácsadás igénybevételét, a belső és külső képzési lehetőségek biztosítását.

Pedagógiai Programunkhoz igazodó, támogatott képzések:

- A pedagógus életpályával kapcsolatos (portfólióírás, gyakornok segítése, önértékelésre, tanfelügyeletre és minősítésre felkészítő) képzéseken való részvétel
- IKT eszközök alkalmazásának megismerése, elmélyítése, rendszerszintű alkalmazása
- 1-es típusú diabétesszel élő gyermekek ellátását támogató továbbképzések
- Az allergiával küzdő gyermekek ellátásával kapcsolatos képzés

4. Tárgyi környezet

A 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról 2. sz. melléklete határozza meg az intézmények kötelező (minimális) helyiségeit. (JEGYZÉK a nevelési-oktatási intézmények kötelező (minimális) helyiségeiről és egészség- és munkavédelmi eszközeiről.) A kötelező (minimális) felszerelések jegyzékét az Oktatási Hivatal alábbi ajánlása tartalmazza.

https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/kozoktatas/Tanevkezes2020/202012_2_sz_melleklet_honlapon_elerhető_reesz.pdf

4.1. Cél

- Az egyes tagóvodák egyéni nevelési gyakorlatát megjelenítő és támogató eszközök biztosítása

Az óvodaépületek jellemzői

A tagóvodák épületeinek állapota – néhány kivétellel - teljes körű felújításra szorul. A műszaki állapotuk nem megfelelő, az épületek elhasználódottak, folyamatos karbantartásra van szükség ahhoz, hogy a működést megfelelő színvonalon biztosítsuk.

Pedagógiai programunk szellemének megfelelően az épületek korszerűsítése, energiahatékonytá tétele a klímaválság csökkentése érdekében is időszerű.

Minden tagóvoda rendelkezik tornaszobával, ami alapfeltétele a korszerű mozgásfejlesztés megvalósításának. Több tagóvodában alapítványi támogatással só szoba is kialakításra került.

A jegyzékben előírt helyiségek közül a régebbi épületekben vannak hiányok, mert az építkezések idején más előírások vonatkoztak az intézményekre.

- a különböző fejlesztéseket biztosító helyiségek: logopédia, fejlesztő szoba, orvosi szoba stb.
- szülők fogadására, tárgyalásra alkalmas helyiség
- nevelőtestületi szoba
- felnőtt étkező

Az óvodák udvarainak jellemzői

Az óvodaudvarok a minőségi szolgáltatás fontos színterei. 2005-ben történt egy nagyobb fejlesztés, ekkor új mozgásfejlesztő játékokat kaptak az intézmények. Az udvar korszerűsítését

az EU-s szabályozás tette szükségessé. A megfelelő kialakítás és folyamatos felülvizsgálat ellenére az udvari játékok amortizálódtak, elhasználódtak, az ütéscsillapító felületek tönkrementek. A balesetmentes környezet biztosítása érdekében időszerű a játékok cseréje, pótlása.

Eszközellátottság

Minden tagóvoda rendelkezik a pedagógiai program megvalósításához szükséges és elégséges felszerelésekkel, eszközökkel. A tagóvodák berendezése, bútorzata a gyermekek biztonságát és kényelmét szolgálja, megfelel az ergonómiai előírásoknak. A gyermekek mozgás és játékigényének kielégítésére az intézmények megfelelő, korszerű eszköztárral rendelkeznek.

4.2. Fejlesztési lehetőségek

- a helyiségek bútorzatának, egyéb berendezési tárgyainak amortizáció miatti cseréje, korszerűsítése
- a sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztéséhez szükséges speciális eszközök biztosítása
- udvari mozgásfejlesztő eszközök felújítása, cseréje
- korszerű játzóeszközök
- tisztálkodási és egyéb felszerelések folyamatos cseréje (textília, ágynemű, törölköző, abrosz)

Infrastruktúra:

- Wifi hálózat teljes körű intézményi lefedettségének kiépítése
- Korszerű informatikai eszközök beszerzése a nevelés-oktatás folyamatában online felületek alkalmazhatóságának megteremtése

Digitális eszközök:

Az alábbi digitális eszközök javasoltak az óvodai nevelés során a digitális pedagógiai módszertan alkalmazásában: laptop, tablet, okos tábla, interaktív tábla, interaktív asztal, okos asztal, egyéb a 3-6 éves korosztálynak fejlesztett digitális eszközök.

Törekvésünk, hogy a digitális eszközök a ZEÓ minden tagóvodájában rendelkezésre álljanak.

Digitális programok:

- DIOO digitális óvodai oktató program, mely fejleszti a gyermekek digitális kompetenciáit, hatékonyan használható felzárkóztatásra, tehetséggondozásra.
- BEE.bot robotok a gyermekek iskolára való felkészítésére, hátránykompenzációra, tehetséggondozásra. Csak a Herminka Tagóvodában van jelen.

5. Gyermekkép

„Milyen embert is akarunk formálni?
A válasz egyszerű: egészséges testű, akaraterős,
jó ítéletű, értelmes, tette kész,
szép célokért hevülő és áldozó embereket,
akik meg tudják érteni és élni a szépet és nagyot minden téren,
akik az életüket ki tudják tölteni tartalommal,
akik megértik a dolgok összefüggéseit,
akik átérzik azt, hogy emberi közösségben élnek,
amely a kölcsönösségen, méltányosságon,
és jóakaraton épülhet.”

(Szent-Györgyi Albert)

Óvodánkban olyan gyermekeket szeretnénk nevelni, akik rohanó világunkban is értéknek tekintik a humanista életszemléletet, az erkölcsi normák szerint tudnak élni, a kulturális értékeket, hagyományokat ismerik és ápolják, pozitív életfelfogással gondolkodnak, nyitottak és kreatívak, a természet kincseit óvó és védő emberekké válnak.

Az óvoda funkcióiból (óvó-védő, szociális, nevelő-személyiségfejlesztő) következően általános **alapelveink** az óvodai nevelésben:

- A gyermek mindenképp felett álló érdekének érvényesítése.
- A nevelőmunkánk középpontjában a gyermek áll.
- Az óvodáskorú gyermek nevelésének elsődleges színtere a család, az óvoda kiegészítő, esetenként hátránycsökkentő szerepet tölt be.
- A gyermeki személyiség egészként kezelése. (testi, lelki, szellemi harmónia – holisztikus szemlélet)
- A gyermeki személyiség sokoldalú fejlődésének elősegítése.
- A gyermek egyéni készségeinek, képességeinek kibontakoztatása.
- A gyermeki személyiség és másság tisztelete, szeretete, megbecsülése és elfogadása, a bizalom légkörének biztosítása.
- A gyermeki jogok fokozott védelme, az alapvető szabadságjogok tiszteletben tartása.
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermek képességfejlesztése, a meglévő hátrányok csökkentése, a kiemelkedő képességek figyelemmel kísérése és gondozása.
- Az egyenlő hozzáférés biztosítása.
- A gyermeket körülvevő személyi és tárgyi környezet meghatározó szerepe a környezettudatos magatartás kialakításában.

6. Óvodakép

Az óvodai nevelésünk gondoskodik:

- a gyermek sajátosan változó testi, lelki szükségleteinek kielégítéséről,
- az érzelmi biztonságot nyújtó, derűs, szeretetteljes légkör megteremtéséről
- a testi, szociális és az értelmi képességek egyéni és életkor-specifikus alakításáról
- a gyermeki közösségben végezhető sokszínű – az életkornak és fejlettségnek megfelelő – tevékenységekről

- a mással nem helyettesíthető **szabad játékról**
- a tevékenységeken keresztül az életkorhoz és a gyermek egyéni képességeihez igazodó műveltségterületek közvetítéséről
- a gyermek egészséges fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges személyi és tárgyi környezetről.

Az óvodai nevelés közvetetten segíti az iskolai közösségbe történő beilleszkedéshez szükséges gyermeki személyiségvonások fejlődését.

A nemzeti, etnikai és migráns családok gyermekeinek az óvodai nevelésben biztosítjuk az önazonosság megőrzését, ápolását, a multikulturális és interkulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét, az emberi jogok és alapvető szabadságjogok védelmét.

A közösséghez tartozás jó érzését a kulturális értékek közvetítésével, az élménygondolkodás kialakulását, az élményt adó programokkal, az ünnepekre való készülődéssel a közös ünnepléssel támogatjuk.

7. Pedagóguskép

Az óvodában a nevelőmunka kulcsszereplője az óvodapedagógus. Jelenléte a nevelés egész időtartamában fontos feltétele óvodai nevelésünknek. Az óvodapedagógus elfogadó, segítő, támogató attitűdje modellt jelent a gyermek számára. Kommunikációja példamutató mind a gyermekek, mind munkatársak, mind a szülők irányában, melyet tisztelet és együttműködési szándék jellemez. Szakmai kommunikációjában tisztában van az etikai szabályokkal, saját kompetencia határaival.

Az óvodapedagógusi tevékenység és az óvodai nevelést segítő nem pedagógus alkalmazottak összehangolt munkája hozzájárul az óvodai nevelésünk eredményességéhez. A szülőkkel való együttműködésünk a kölcsönös tiszteleten alapul.

A pedagógus minden tette értékhordozó és érték közvetítő. A saját értékrendszer kialakításához és vállalásához nemcsak szakmai, hanem jellembeli kompetenciák is szükségesek.

Törekszünk a pedagógusok előmeneteli rendszeréhez kapcsolódó, az önértékelési folyamatokban előírt elvárásokhoz való igazodásra, az elvárt kompetenciáik fejlesztésére.

Pedagógus kompetenciák:

- szakmai, módszertani tudás
- pedagógiai folyamatok tudatos tervezése, önreflexió
- pedagógiai tevékenység, a tanulás támogatása
- a gyermek személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesülése, a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek neveléséhez szükséges módszertani tudás
- a közösség alakításának segítése, fejlesztése, esélyteremtés, integrációs tevékenység
- a gyermek személyiségfejlődésének és a pedagógiai folyamatoknak elemzése, értékelése
- környezettudatosság, fenntarthatóság szemléletének kialakítása
- szakmai kommunikáció és együttműködés
- elkötelezettség, és szakmai felelősségvállalás

A neveléshez szükséges - általunk preferált – emberi tulajdonságok:

- szeretet
- együttérzés, empátia
- elfogadás, befogadás
- gyermek fejleszthetőségében való hit
- őszinteség

- igazságosság
- érdeklődés, aktivitás
- szakmai felkészültség, innovációra törekvés
- nyitottság
- kreativitás
- humor
- pozitív életszemlélet
- természet szeretete, tisztelete

8. Nevelési célok

- A gyermek életkori sajátosságainak és egyéni fejlődési ütemének megfelelő személyiségfejlesztés
- A kompetencia alapú óvodai nevelés működése.
- A családdal való együttnevelés.
- A hátrányok csökkentése.
- A kreativitás, önkifejező képesség fejlesztése.
- A nemzeti és etnikai hovatartozás tudatának erősödése, önazonosság kialakulása, megőrzése.
- Az óvodáskor végére a gyermekben alakuljanak ki a következő életszakaszba (kisiskolás kor) való átlépés feltételei.

9. Nevelési feladatok

- egészséges életmód alakítása
- az anyanyelvi nevelés
- az érzelmi nevelés, az erkölcsi és közösségi nevelés és a szocializáció
- az értelmi fejlesztés
- a környezeti értékekhez fűződő pozitív attitűd formálása

Általános, minden tevékenységen átható feladataink:

- a motivált állapot, a kíváncsiság felkeltése, érdeklődés kielégítése
- az alkotás lehetősége, az örömezés megélése, az önálló felfedezésre törekvés
- az eredmény sikerének, kudarcának, tévedésének lehetősége és szabadsága
- a problémaérzékenység, a döntőképesség kialakítása
- a sikerélmény biztosítása
- a kitartásra és az önállóságra ösztönzés
- az elfogadás, odahajlás, a megértés biztosítása
- az önbizalom támogatása
- a gyermek testi, lelki, szellemi harmóniájának kialakítása
- nyugalom, biztonság nyújtása
- kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátása
- az iskolára való alkalmasság elérése
- az óvoda – iskola átmenet megkönnyítése a családdal együttműködve
- szociális hátrányok enyhítése

10. Egészségfejlesztési program

„Egészséges lélek egészséges testben: ez rövid, de teljes foglalatja az ember földi boldogságának.”

(John Locke – citatum.hu)

10.1. Az egészségfejlesztés célja

Minden gyermek részesüljön:

- a teljes testi-lelki jóllétét,
- egészségét, egészségi állapotát hatékonyan fejlesztő,

az intézmény mindennapjaiban rendszerszerűen működő egészségfejlesztő tevékenységekben.

Az egészség a testi, lelki és szociális jólét állapota. A gyermek fejlődő személyiség, ezért a gyermekeknek életkoronként, életkori szakaszonként és egyénenként változó testi, lelki és szociális szükségletei vannak. Az óvodáskorú gyermek alapvető szükséglete a biológiai szükséglet, egy magasabb rendű szükséglet iránti igény ennek megteremtését követően lép fel.

Az egészséges életmódra nevelés az óvodai élet szerves része, az egész napot áthatja. Az egészséges életmód szokásainak, a megfelelő életritmus kialakítása az egész emberre, életmódjára kiható tevékenység.

Az óvoda által működtetett teljes körű egészségfejlesztés olyan folyamat, amelynek eredményeképpen a pedagógusok óvodában végzett tevékenysége a helyi pedagógiai programot és szervezeti működést, továbbá a gyermek és a szülő részvételét az intézmény életében úgy befolyásolják, hogy az a gyermek egészségi állapotának kedvező irányú változását idézze elő.

10.2. Az egészségfejlesztés és megelőzés területei

- **A szomatikus egészség fejlesztése** (gondozás, ápolás, edzés, mozgásfejlesztés).
A gondozási feladatok ellátása, a testi szükségletek és a mozgásigény kielégítése, az egészségvédelem, az egészségfejlesztés, a balesetmegelőzés, a biztonságos környezet biztosítása.
- **Pszichohigiénés egészségfejlesztés** (érzelmi biztonság nyújtása).
 - A gyermek lelki szükségleteinek kielégítése, egészségvédelme.
 - Egészséges életvezetés (hibás viselkedési módok kezelése, egészségtelen szokások korrekciója, egészséges életmód szabályai, túlterhelés megelőzése).
 - Stressz kezelés (kommunikációs technikák, feszítő - lazító mozgások, futás-mozgás, mentálhigiénés játékok, érintés egyéni igények figyelembevételével).
 - Egészségkárosító szokások megelőzése (példamutatás, a korszerű táplálkozási szokások alakítása, mozgásra ösztönzés).
 - Érzelmi nevelés, mentálhigiéné (biztonságérzés, derűs, nyugodt légkör megteremtése, mentálhigiénés játékok).

Mindezek érdekében a gyermekek önismeretének, önbecsülésének kialakítása. Olyan a szituációk csökkentése vagy megszüntetése melyben a gyermek félelmet, kudarcot él át. Közösségre és egyénre szabott elvárások beépítése a nevelés folyamatába.

Feladataink:

- helyes életritmus, napirend kialakítása.
 - egészséges életmód igényének formálása,
 - olyan légkör megteremtése, melyben erősödnek a társas kapcsolatok, nő a gyermek önbecsülése,
 - a 3 „k” elvének alkalmazása (kommunikáció, kreativitás, kooperáció),
 - pozitív megerősítéssel pozitív énkép kialakítása,
 - fejlődésközpontú érést, tempót figyelembe vevő szabad játék biztosítása,
 - önkontroll, öndifferenciálás elvének szem előtt tartására (tevékenység- téma- eszköz- csoport választásának lehetősége).
- **Szociohigiénés fejlesztés** (közösségi élet, társas együttélés, erkölcsi normák).
A gyermek társas-szükségletének kielégítése, társas-kapcsolatok alakítása. A gyermek váljon befogadóvá az emberi különbözőségek iránt.

Kedvező társas milió:

- a gyermekek személyiségének ismerete,
- a gyermekek csoporton belüli helyzetének felderítése,
- a társas kapcsolatok alakulása során a segítőkészség, együttérzés, közös alkotási vágy iránti légkör megteremtése,
- különbözőségeket elfogadó, szeretetteljes légkör, pozitív társas kapcsolatok erősítése.

Területei:

- esélyegyenlőség, érzékenyítés, integráló nevelés (közösségbe való befogadás egyenértékű emberként),
- egészségpropaganda (az óvoda és a család egészségnevelésének összehangolása, az egészségügyi ellátás időben történő igénybevételére való ösztönzés).

Feladataink:

- az érzelmi biztonság megteremtésével az akarati és erkölcsi élet alakításával a társadalom által elfogadott értékrend, közösségi normák megalapozása.
- nyugodt, kiegyensúlyozott légkör biztosítása,
- helyes mintaadás, szabálykövetítés,
- nyitottság befogadó, integráló nevelés feltételeinek megteremtése,
- a szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek esetében az egyenlőtlenségek kompenzálása, az esélyegyenlőség biztosítása.
- a különös bánásmódot igénylő gyerekek esetében szoros együttműködés a gyógypedagógussal,
- az együttneveléshez szükséges elfogadás, tolerancia, empátia személyre szabott módszerek, technikák alkalmazása.
- kapcsolattartás a családdal, partnerközpontú együttműködés, szülői elégedettség feltárása, családok megismerése, elfogadása,
- családok bevonása az egészséges életmód, magatartásformáló programjainkba,
- fogadóórák, szülői értekezletek, közös ünnepek, tájékoztatók, faliújság, elektronikus tájékoztatás, honlap működtetése, kör e-mail, napi információk,

igény szerinti hozzáférés az intézményi dokumentumokhoz, családi sportnapok rendezése,

- hátrányos helyzetű gyerekek esetében szociokulturális háttér feltérképezése, hátrányos helyzet meghatározása, partnerközpontú együttműködés a szülőkkel, egyéni mérési eredményekre épülő fejlesztési terv készítése, a lemaradás mértékének feltérképezése, a lemaradás csökkentése a megfelelő pedagógiai módszerekkel,
- a gyermekek fejlesztése, szokásaik kialakítása érdekében fontos, hogy a pedagógus ismerje a gyermek adottságait, egészségi állapotát, otthoni körülményeit,
- konzultáljon, szükség esetén vegye igénybe a szakemberek (orvos, védőnő, logopédus, pszichológus) szakmai segítségét

10.3. Egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok

Az óvoda mindennapos működésében kiemelt figyelmet fordítunk a gyermek egészséghez, biztonságához való jogai alapján a teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatokra, amelyek különösen a következőkre terjednek ki:

- az egészséges táplálkozás,
- a mindennapi egészségvédő testmozgás,
- a testi és lelki egészség fejlesztése, a szenvedélybetegségek megelőzése,
- a bántalmazás és erőszak megelőzése,
- a baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás, egészségmegőrzés,
- a személyi higiéné,
- környezeti higiéné.

Az egészséges táplálkozás

Az egészségfejlesztési program az óvodás gyermekek egészséges táplálkozási szokásainak megerősítését és az óvodai étkeztetés otthoni kiegészítését szolgálja. A helyes étkezési szokásokat kisgyermek korban kell kialakítanunk, épp úgy, mint az egészséges életmód egyéb jellemzőit, összetevőit pl. a mozgásigény kifejtését, az alapvető személyi higiénés ismeretek elsajátítását és begyakorlását. A gyermeknek az egészséges táplálkozás érdekében naponta az öt alapélelmiszer- csoport mindegyikéből kell fogyasztania. A gyermekek gyakran kapnak tejtermékeket, és az idénynek megfelelő gyümölcsöt és zöldségeket. Az intézményben tízórait, ebédet, uzsonnát fogyasztanak a gyermekek.

Feladatok

- a kulturált étkezési szokások kialakítása: kanál, villa, kés használata
- a folyadékigény kielégítése
- az étkezést örömtelivé tétele, jó hangulatot teremtése az ételek elfogyasztásához,
- intenzív rágasra ösztönzés,
- az egészséges táplálkozás feltételeinek biztosítása a táplálék kiegészítésével: gyümölcs, zöldség, magvak, gyógyteák, méz stb.
- szülői edukáció, hogy csökkentsék gyermekük étrendjéből a túl cukros, sós, zsíros ételeket, a szörpöket, üdítőket, a chipset, édességet, recept ajánlatok, ötletek gyűjtése stb.
- egyszerűbb ételek elkészítési lehetőségének biztosítása a gyermekek számára (pl. salátakészítés, tízórai összeállítás),

- a gyermekek megismertetése új ízekkel
- a gyermekek étvágyának, eltérő étkezési szokásainak figyelembevétele

A különleges étrendet igénylő gyermekek ellátása

A táplálék allergiás gyermekek számára a speciális ételhez való hozzájutást a mindenkori szolgáltatást nyújtóval a szakorvosi javaslat alapján biztosítjuk és fokozott figyelemmel kísérjük. A számukra biztosított diétás étel külön, névvel ellátott edényben/műanyag dobozban érkezik.

A cukorbeteg gyermekek intézményen belüli ellátását az ezzel a feladattal megbízott, a szükséges elméleti és gyakorlati tudással rendelkező személy végzi, a feladatkörhöz kapcsolódó eljárásrendnek megfelelően.

A táplálék allergiás és cukorbeteg gyermekek biztonságos ellátásához szükséges a szülők, szakorvos, óvodapedagógusok, pedagógiai asszisztensek, dajkák, konyhai dolgozók szoros együttműködése.

Feladatok

- a táplálékallergiás vagy tápanyag felszívódási zavarokban szenvedő gyermek eltérő táplálkozásának megszervezése,
- a táplálék érzékeny gyermekek diétájára való fokozott odafigyelés,
- a különleges étrendet igénylő gyermekek diétás étkeztetése, a cukorbeteg gyermek egészségi állapotának, vércukorszintjének folyamatos figyelemmel kísérése, szükség szerinti rendezése az eljárásrendnek megfelelően,

A speciális ellátásra szoruló gyermekek (diabéteszes, táplálék allergiás stb.) testi-lelki megsegítése

- érzékenyítő foglalkozás, drámajáték, bábjáték, varázsjáték keretében a csoport felkészítése, elfogadásra nevelés
- a speciális ellátásra szoruló gyermek érzelmi egyensúlyának elősegítése, támogatása,
- szoros együttműködés a családdal
- mozgásos tevékenységek során a gyermek fokozott figyelemmel kísérése,

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- önállóan el tudják dönteni, hogy mennyi ételt fogyasztanak
- önállóan töltenek folyadékot a kancsóból
- ismerik a kulturált étkezés szokásait, higiénikusan étkeznek
- szívesen kóstolnak meg új ízeket
- ismerik a fogyasztott ételek, gyümölcsök, zöldségek nevét
- felnőtt felügyelete és ellenőrzése mellett betartják a számukra előírt diétát

A mindennapi egészségvédő testmozgás

A mozgásszervek fejlődésének belső, élettani ingere a mozgásra való készítésben mutatkozik meg, ezért a mozgás élettanilag a kisgyermek alapvető életjelensége. A gyermek mozgásigénye folyamatos kielégítésre vár.

A változatos mozgáslehetőség biztosítása a gyermek számára kiemelt feladat, ezért minden nap alkalmat teremtünk rá. A játék, a mozgás segíti a gyermeket önmaga és a környező világ jobb megismerésében, a környezet felfedezésében. A frissítő, edző mindennapi testnevelés

középpontjában is a sok mozgással járó játék áll. Emellett korcsoportra bontott, mozgásfejlesztő csoportos foglalkozást is tartunk.

A gyermekek fokozott mozgásigényének kielégítését jól szolgálják az udvari játékok. Ha az idő engedi, sokat tartózkodunk a szabadban. Az udvari tevékenység mellett a séta, kirándulás egészíti ki a levegőzést.

A mozgáshoz változatos eszközöket biztosítunk, melyek alkalmasak a nagy- és finommozgások fejlesztésére. Az egyensúlyérzék kialakítására speciális eszközöket is használunk.

A négy-öt éves korban kialakuló alakváltozás, a hirtelen növekedés gyakran okoz hanyag testtartást, ezért a szervezett mozgásfoglalkozások keretében, illetve gyógy-testnevelő prevenciós foglalkozás alkalmával, fejlesztő gyakorlatok végzésével segíti a gerinc deformitások megelőzését. A lábboltozatot erősítő mozgásformákkal a lúdtalpas gyermek lábtartását javítjuk.

Feladatok

- a gyermekek egészséges fejlődése érdekében azoknak a feltételeknek a megteremtése, amelyek elősegítik a biológiai fejlődést, követik a szervezet teherbíró-, ellenálló- és alkalmazkodóképességét, valamint fejlesztik erejüket, ügyességüket, gyorsaságukat és állóképességüket,
- az udvar élet játéklehetőségeinek kihasználása a gyermekek nagymozgásának fejlesztéséhez (járás, futás, kúszás, mászás),
- minél több alkalom biztosítása a szabad mozgásra, a megismert mozgásformák begyakorlására
- irányított mozgásos játékok szervezése korosztályonként eltérő időkerettel,
- hely, idő biztosítása a korosztályok életkori sajátosságainak a figyelembevételével,
- időjárástól függően napi 1-3 óra levegő és napfény edzés biztosítása a gyerekeknek a fokozatosságot betartva,
- a nyári napirend során az egész napos levegőn való tartózkodásra törekvés (kivétel az erős napsugárzás miatt a 12-15 óra közötti időszak),
- az általános balesetvédelmi szabályok megismertetése, begyakoroltatása és ellenőrzése a gyermekek biztonságának és egészségének védelmében,
- a mozgás utáni regenerálódás biztosítása,
- a vízhez szoktatás: kerti zuhanyozás, párapu, úszómedence
- változatos mozgáslehetőségek biztosítása (kirándulás, tánc, jóga,)
- tartásjavító és prevenciós torna szervezése

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- szeretnek mozogni, kitartóak a mozgásos játékokban
- képesek harmonikusan együttműködni társaikkal mozgásos tevékenységekben
- örömként élik meg a közös (játékos, sportos) mozgást
- kialakult nagymozgásuk, finommozgásuk, egyensúlyészlelésük összerendezett
- ismerik és biztonságosan használják a mozgásfejlesztő és mozgásos tevékenységekhez szükséges eszközöket
- szívesen tartózkodnak a szabad levegőn, természetes igényük a szabadban való mozgás

A testi és lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése

A dohányzás megelőzésének feladata

A dohányzás megelőzésében és visszaszorításában jelentős szerep jut az óvodapedagógusoknak és az óvodai dolgozóknak. Modellt, mintát jelentenek a gyermekek számára, ezért az óvoda dolgozói nagyobb felelősséggel tartoznak személyes példamutatásukkal. Feladatunk minden olyan helyzet elkerülése, amely a gyermeknek kedvezőtlen mintaként szolgálhat. Az óvoda egész területe dohányzásmentes terület.

A bántalmazás és erőszak megelőzése

A kisgyermek minden erőszakos cselekvéssel kapcsolatosan "érzékeny"; nemcsak az erős fizikai ingerek okoznak az óvodás gyermeknél egészségkárosodást, hanem az erőszakos cselekmények látványa is.

A WHO definíciója:

„A gyermek bántalmazása és elhanyagolása (rossz bánásmód) magában foglalja a fizikai és/vagy érzelmi rossz bánásmód, a szexuális visszaélés, az elhanyagolás vagy hanyag bánásmód, a kereskedelmi vagy egyéb kizsákmányolás minden formáját, mely a gyermek egészségének, túlélésének, fejlődésének vagy méltóságának tényleges vagy potenciális sérelmét eredményezi egy olyan kapcsolat keretében, amely a felelősségen, bizalmon vagy hatalmon alapul.”

Elhanyagolást jelent, ha a szülő vagy a gondviselő rendszeresen elmulasztja a gyermek alapvető szükségleteinek kielégítését, védelmét, felügyeletét, amely súlyos ártalmat okoz, vagy ennek veszélyével fenyeget bármelyik területen: egészség, oktatás, érzelmi fejlődés, táplálkozás, lakhatás és biztonságos körülmények, amely veszélyt jelent, vagy nagy valószínűséggel jelenthet a gyermek egészségi állapotára, mentális, lelki és spirituális, erkölcsi és szociális fejlődésére.

Érzelmi elhanyagolást jelent az érzelmi biztonság, az állandóság, a szeretetkapcsolat hiánya, a gyermek érzelmi kötődésének durva mellőzése, elutasítása, a gyermek jelenlétében történő erőszakos, durva, támadó magatartás más családtaggal szemben.

Fizikai elhanyagolást jelent az alapvető fizikai szükségletek, higiénés feltételek hiánya, a felügyelet hiánya, a gyermek védelmének elmulasztása olyan esetekben, amikor veszélynek van kitéve. Ide sorolható az orvosi ellátás késleltetése, az orvosi utasítások be nem tartása, a védőoltások beadatásának indokolatlan elmulasztása, késleltetése.

A gyermekbántalmazás azt jelenti, ha valaki sérülést, fájdalmat okoz egy gyermeknek, vagy ha a gyermek sérelmére elkövetett cselekményt - bár tud róla, vagy szemtanúja – nem akadályozza meg, illetve nem jelenti.

Fizikai bántalmazás az a szándékos cselekedet, vagy gondatlanság (így különösen az ütés, rázás, mérgezés, égés, fulladás, közlekedési baleset, stb.), amely a gyerek fizikai sérüléséhez, halálához vezet vagy vezethet. Ide sorolható a közlekedés során elkövetett gondatlan veszélyeztetés (gyermekülés hiánya, ittas vezetés, kivilágítatlan kerékpár stb.).

Az érzelmi bántalmazás azt a rendszeres, hosszú időn át tartó érzelmi rossz bánásmódot jelenti, amely súlyos, és tartósan káros hatással van a gyermek érzelmi fejlődésére. Ez magában foglalhatja annak közvetítését a gyermek felé, hogy értéktelen, el nem fogadott, nem kívánt és nem szeretett. Jelenthet az életkornak, vagy a fejlettségnek nem megfelelő elvárások támasztását a gyermekkel szemben (pl. a szobatisztaság idő előtti erőltetése, a képességekhez nem igazodó követelmények). Ide tartozik a gyermekekben állandó félelemérzet, vagy szorongás keltése, megszegyenyítés, állandó kritizálás, az érzelmi zsarolás, a gyermek kihasználása.

Az érzelmi bántalmazás súlyos formája az olyan élethelyzet, amelyben a gyermek, szem- és fültanúja más bántalmazásának.

Feladatok

- az intézményünk közreműködik a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzésében és megszüntetésében, ennek során együttműködünk a Zuglói Családsegítő és Gyermekjóléti Központtal, illetve a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot ellátó más személyekkel, intézményekkel és hatóságokkal
- az óvoda alapvető feladata a rábízott gyermekek nevelése; ezzel összefüggésben kötelessége különösen, hogy közreműködjünk a gyermekvédelmi feladatok ellátásában, a gyermek fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében
- a gyermekek szüleit a nevelési év kezdetekor tájékoztatjuk a gyermekvédelmi feladatokat ellátó személyéről, valamint arról, hogy milyen időpontban és hol kereshető fel

Baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás, egészségmegőrzés

A gyermekbalesetek megelőzése érdekében, illetve bekövetkezésekor ellátandó feladatok az óvodánk Szervezeti és Működési Szabályzatában kerültek rögzítésre.

Az óvoda berendezése, eszközei mindig a baleset-megelőzési szempontok alapján történt vizsgálat után kerülnek használatba, állapotukat folyamatosan ellenőrizzük. Ez az udvari eszközök esetében szakértői felülvizsgálattal egészül ki.

Feladatok

- A gyerekek megismertetése a vészhelyzetek, vagy balesetek során elvégzendő legfontosabb teendőkkel, illetve ezek közül azzal, amit ők is el tudnak végezni (felöltött segítségét kérni).
- A gyerekek figyelmének felhívása arra, hogy egy-egy hétköznapi tárgy (pl.: kerékpár, mászóka, autó, gyógyszer) milyen veszélyforrásokat hordoz magában, illetve mire érdemes odafigyelniük a balesetek megelőzése érdekében.
- A közlekedési szabályok betartatásának gyakoroltatása játékos formában.
- A védő-óvó előírások ismertetése, folyamatos megerősítése a gyermekek életkorának és fejlettségi szintjének megfelelően.

Védő-óvó előírások:

Az óvoda házirendjében határoztuk meg azokat a védő-óvó előírásokat, amelyeket a gyermekeknek az óvodában való tartózkodás során be kell tartaniuk.

A gyermekekkel - az óvodai nevelési év, valamint - szükség szerint, a foglalkozás, kirándulás stb. előtt ismertetjük a következő védő-óvó előírásokat:

- az egészségük és testi épségük védelmére vonatkozó szabályok, közöttük az allergiás sokkot okozható veszélyhelyzetekre
- a foglalkozásokkal együtt járó veszélyforrásokra,
- a tilos és az elvárható helyes magatartásformákra.

Az egészség megőrzésére nevelés alapfeladata – a helyes táplálkozás és mozgásban gazdag életmód biztosítása mellett – az egészségvédő szokások kialakítása, mellyel elősegítjük a betegségek megelőzését.

A védekezés területei:

- cseppfertőzés,
- tapintás, illetve közvetlen érintkezés útján terjedő fertőzések,
- fertőzött tárgyak és élelmiszerek által okozott fertőzések,
- tartási rendellenességek kialakulása (pl. láb és tartásjavító torna),
- érzékszervek megbetegedése,
- a nap káros sugárzása.

Fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

- tudnak segítséget kérni a felnőttektől az óvodában előforduló veszélyhelyzetek, balesetek bekövetkezése esetén,
- ismerik a baleset-megelőzési szabályokat,
- a gyalogos és kerékpáros közlekedés szabályait ismerik, és betartják,
- elsajátítják a helyes táplálkozás, és mozgásgazdag életmód szabályait.

10.4. Gondozás, szokásalakítás az egészséges életmódra nevelés területén

Célok

- a gyermek testi, lelki szükségleteinek kielégülése, fejlődése
- az egészséges életvitel igényének kialakulása
- az egészségmegőrző szokások tanulása
- a személyi higiénia szokásának kialakulása
- az egészséges táplálkozás igényének kialakulása

Helyes életritmus kialakítása

- derűs, nyugodt, biztonságos, kiegyensúlyozott légkör kialakítása, biztosítása
- az egészséges környezet biztosítása
- ciklikus, rugalmas, a gyermekek szükségleteihez igazodó napirend és heti rend biztosítása
- együttműködés a családdal a feladatok megvalósításában
- a helytelen életmód szokásainak korrekciója

Testápolás

A testápolás a gyermekek egészségének védelmét, testük, ruházatuk gondozását, rendszeres és szükség szerinti tisztálkodásukat, és azok igényének kialakulását szolgálja.

A gyermek higiénés állapotának megítélése, szükség esetén a testápolás pótlása az óvodapedagógus, a dajka részéről bensőséges ellátást igényel. A higiénés szemlélet átadása tehát nem jelenthet a gyermek számára megszegyenítést.

Alapkövetelmény, hogy a személyi higiénés felszerelés minden gyermek számára külön-külön álljon rendelkezésre.

Feladatok

- a tisztaság alapvető fontosságának, a betegségmegelőzés és fertőzésmegelőzés jelentőségének tudatosítása életkor specifikus módszerekkel,
- a bőr, fogak, haj, érzékszervek, körmök ápolásának megtanítása,

- a saját személyi felszerelés (törülköző, fésű, fogmosó-felszerelés) használatára szoktatás,
- a napirend keretei között elegendő idő biztosítása a gondozási teendők egyéni tempó szerinti végzésére
- segítségnyújtás a megvalósításban
- a gyermek szükségleteinek megfelelő mosdó és WC használat biztosítása
- a zsebkendőhasználat és az orrfújás helyes technikájának tanítása
- a fogápolás lehetőségének biztosítása
- a fésülködés igényének kialakítása
- a testápolás igényének kialakítása
- a mozgásos tevékenységek után a mosakodás szokásának biztosítása, kialakítása
- a gyermek egészségmegőrző szokásainak készséggé fejlesztése
- fokozatos önállóságra nevelés
- a gondozási teendők nevelő hatásának kiaknázása

Fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- a testápolási szokásoknak megfelelően a gyermekek teljesen önállóan, felszólítás nélkül tisztálkodnak, fogat mosnak, fésülködnek és használják a WC-t
- észreveszik bepiszkított kezüket, bőrüket és azt kellemetlennek, zavarónak, a tisztaságot pedig kellemes állapotnak érzik
- csak a saját felszerelésüket használják
- a tisztálkodási eszközökre vigyáznak, helyére teszik azokat
- zsebkendőjüket önállóan használják köhögéskor, tüsszentéskor egyaránt
- segítenek a kisebbeknek a különböző önellátásra irányuló tevékenységekben

Öltözködés

Az öltözködés során minden gyermeknek szükség szerint segítünk. A szülőket igyekszünk meggyőzni, hogy gyermeküket időjárásnak megfelelően öltöztessék, legyen váltóruhájuk, a ruhákba rajzolják bele a gyermekük jelét. Arra ösztönözzük őket, hogy gyermeküket ne a divat szerint öltöztessék, hanem a kényelem szerint, hogy mozgásukban ne legyenek akadályozva, mert a megfelelő ruházatban a gyermek szabadon mozoghat, jól érzi magát.

A gyermekeknek külön öltöző szekrényük van, ruhásádjuk, tornazsákjuk. Odafigyelünk, és a gyermekeket is figyelmeztetjük, hogy ruhájukat mindig a helyére tegyék.

Az öltözetnek igen fontos része a váltócipő, legyen hajlékony a talp, széles az orr-rész, és megfelelő a méret. Ne akadályozza a láb mozgását, fejlődését, és segítse elő a lábizmok tónusának kialakítását, rögzítését. A jól kiválasztott váltócipővel elkerülhető a balesetek túlnyomó része.

Feladatok

- az öltözködés helyes sorrendjének megismertetése és begyakoroltatása
- technikai fogások megtanítása: gombolás, kötés, ki- becsatolás, cipzár le- felhúzása, kifordítás, eleje-háta, bal-jobb megkülönböztetése
- saját felszerelésük, ruhájuk felismerésének gyakorlása
- a napirend keretei között elegendő időt biztosítása az öltözködés egyéni tempó szerinti végzésére
- a megvalósításban fejlettség szerinti segítség nyújtás
- az önállóság fokozatos kialakítása
- az aktuális időjárásnak megfelelő öltözködés

- az öltözködés esztétikumára való odafigyelés
- váltóruha, váltócipő, pizsama, tornaruha, tornacipő használata

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- teljesen önállóan öltöznek
- képesek megválasztani a helyes öltözködési sorrendet
- képesek önállóan változtatni ruházatukon az időjárásnak és hőérzetüknek megfelelően,
- ismerik saját ruhájukat és azt mindig a jelükhöz szekrényükbe teszik
- tudnak cipőt fűzni és kötni, ki- becsatolni, valamint ruhájukat ki- begombolni, cipzárt le- felhúzni

Pihenés

A szervezet egészséges fejlődéséhez elengedhetetlen a napi pihenés. Ehhez szükséges a tiszta levegő, a csend, a nyugalom és kényelmes ruházat.

Feladatok

- az óvodáskorú gyermek fokozott alvásiigényének kielégítése
- a pihenés nyugodt, családi légkörben, saját alvóhelyen való biztosítása, a kényelmes pihenés érdekében pizsamában
- a nyugodt légkör megteremtése mesével, zenehallgatással
- biztonságérzet megteremtése a gyermek kedvenc „alvókái”-val

Környezeti higiéné

A világszinten egységesülő, globalizált világ a természet megvédését, a hulladék kezelését, az energiával való takarékoskosságot is beemeli az óvodai nevelés kompetenciájába.

Óvodapedagógus és dajka közös feladatai

- a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása,
- a környezet fenntarthatóságának érdekében az energiával való gazdálkodásra és a szelektív hulladékgyűjtés fontosságára nevelés,
- az óvoda tisztaságának megóvása,
- az óvoda épületének és környezetének szépítése, virágosítása,
- a csoportszobák szellőztetése,
- a megfelelő fűtés és világítás biztosítása,
- takarékoskodás az energiákkal: víz, gáz, áram, papír.

Fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- környezetükben igyekeznek mindenütt rendet tartani, ismerik a rendetlenség megszüntetésének módját,
- megfelelően használják az óvoda épületének helyiségeit, valamint a környezet tisztán tartására szolgáló eszközöket (lábtörlő, takarító eszközök),
- részt vesznek elemi természetvédelmi tevékenységekben (téli madárvédelem,
- a gyermekek szeretik, tisztelik és óvják/védik környezetüket. odafigyelnek élőlények, növények óvása, a szelektív hulladékgyűjtésre, aktívan vesznek részt a papírgyűjtésben,

- takarékoskodnak a vízzel, nem folytatják fölöslegesen,
- részt vesznek a madarak etetésében, növények gondozásában,
- rá tudnak csodálkozni, és felfedezik a természeti és kulturális értékeket,
- örömmel vesznek részt a hagyományörző tevékenységekben,
- problémamegoldó gondolkodásra törekszenek, hozzáállásuk pozitív

Környezeti ártalmak megelőzése

- környezetbarát tisztítószer használata
- por-, zaj-, légszennyezés csökkentése
- zöld növényzet telepítése, zárt kerítés építése, csúcsforgalom kerülése
- UV sugárzás erősségének figyelembevétele
- túl hangos elektronikai eszközök kerülése

A család és az óvoda nevelési elveinek összehangolása

A gyermek az egészséges életmódra vonatkozó ismereteit és magatartásmintáját a családból hozza magával. A szülők egészségkultúráltsága, valamint az óvodai egészségvédelemmel való kapcsolatuk jelentős tényező az egészségpedagógiai óvodai program megvalósításában.

A szokásalakítás alapja a példamutatás, a tevékenységek gyakori végzése, ismétlése. Az óvodai szokásokról a szülőket is tájékoztatjuk, hiszen azok megszilárdulásának feltétele az egységes szemlélet. A szokások kialakításához mindig kapcsoljuk a helyes viselkedési szabályokat. A szülőket többféle formában is tájékoztatjuk programunkról: előadás, szülői értekezlet, fogadó óra, családi napok stb.

Együttműködés az egészségügyi szakszolgálattal (orvosokkal, védőnővel)

Az óvodai, iskolai egészségügyi ellátást (26/1997. NMs.) rendelet szabályozza, mely rögzíti az óvoda orvosi szobájának alapfelszerelését, az óvoda orvosa által elvégzendő gyermek-egészségügyi feladatokat, továbbá a védőnő által önállóan ellátandó feladatokat. Az óvoda egészségfejlesztő pedagógiai tevékenysége beágyazódik a gyermek-egészségügyi szakhálózat szervezeti tevékenységébe. Az óvodai gyermek-egészségügyi szolgálat és az óvodapedagógus együttműködése rendeltetileg kiterjed a gyermek-egészségügyi ellenőrző vizsgálatokra, az óvodai egészségnevelésre, a pedagógusokra, szülőkre és gyermekekre vonatkozó egészségmegelőző és fejlesztő (orvosi, védőnői) tevékenységre. Az óvoda és a védőnő kapcsolatát erősíti a gyermekek „előéletének” jobb megismerése, az első jelzőrendszer tagjai közötti információ csere.

10.5. A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

A gyermek:

- önállóan felismeri és kielégíti szükségleteit,
- testi szükségletei kielégítését irányítani tudja, szükség esetén késlelteti,
- szokásává válik a rendszeres és gondos tisztálkodás,
- helyesen, megfelelő sorrendben öltözik, vetkőzik, ruháját rendben tartja,

- ügyel az étkező asztal esztétikus rendjére,
- helyesen használja az evőeszközöket,
- az egészséges táplálkozási szokásai kialakultak,
- mozgása harmonikus, összerendezett,
- szeret mozogni, kitartó a mozgásos játékokban.

11. Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés megvalósítása

„... az embernek érzelmekre is szüksége van, mert gyengédség és szeretet nélkül az élet csupán afféle lélektelen ... gépezet.”

(Victor Hugo)

„Az óvodás gyermek egyik jellemző tulajdonsága a magatartásának érzelmi vezéreltsége. Elengedhetetlen, hogy a gyermeket az óvodában érzelmi biztonság, állandó értékrend, derűs, szeretetteljes légkör vegye körül.”¹

A szocializáció az a gyermekkorban nagy jelentőséggel bíró személyiségfejlesztő folyamat, amelynek során az egyén társadalmi lényvé válik. Az óvodában gyermek számára a természetes kíváncsiságára építve válik lehetővé az őt körülvevő társadalmi- és természeti környezet felfedezése. Élményeken keresztül alakítjuk értékrendjüket, kulturális hovatartozásukat, nemzeti identitásukat, családjukhoz fűződő kötődésüket.

Az érzelmi intelligencia fontossága rohanó világunkban egyre inkább felerősödik. „Nincs direkt nevelés” mondja Karácsony Sándor, viszont minden hangulatunk, érzelmi rezdülésünk, átfutó képzetáramlásunk, őszinte szavunk és cselekedetünk mintát ad, utánzásra csábít, nevel. A családban, óvodában hallgatott mese az érzelmi intelligencia fejlődése szempontjából is fontos, hiszen az ez által kialakítható erkölcsi tulajdonságok – mint az együttérzés, segítőkészség, önzetlenség – a gyerekek életkorának megfelelően, a mesén keresztül válhatnak leginkább értelmezhetővé, elfogadottá.

Az óvodáskorú gyermek magasabb rendű szükségletei a szeretet által megszerzett biztonságérzetből erednek, ezáltal megnyílik a fejlődés lehetősége előtt az út. Erősödik én tudata, kialakul és megszilárdul én érvényesítő képessége.

Az elsődleges szocializáció a családban kezdődik, az óvoda folytatja a megkezdett szociális tanulási folyamatot. A társas együttlét, a közös élmények útján erősödik erkölcsi, akarati tulajdonsága. Nyitottá válik a világra, képes lesz önálló döntéseket hozni. Az érzelmi nevelés területén céljaink kétirányúak. Önmaguk megismerésének, elfogadásának, és pozitív önértékelésüknek kialakulása mellett a társakhoz fűződő kapcsolódások, megismerés, elfogadás, pozitív viszonyulás kialakulásának segítése és támogatása. A közösségben végzett tevékenységek meghatározó színterei ennek a folyamatnak, ezért az óvodai életet úgy szervezzük meg, hogy minél több közös élményt biztosítsunk saját, és a csoportok egymás közötti kapcsolatában is

A szerepjátékokban nem csupán kifejeződnek, hanem fel is dolgozódnak a gyermeki érzelmek. Az egymással való kapcsolatteremtésükben vehetjük észre a változást, az újat, a visszaesést, a visszahúzóást, amely alapján személyiségük kibontakozását segíthetjük.

¹ A Kormány 363/2012 (XII.17.) Kormányrendelete az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról

A drámajátékok olyan együtt játszási alkalmat teremtenek, amelyek közösségi élménye során a gyerekek empátiás készsége, beleérző képessége toleranciája, kommunikációs és metakommunikációs készsége, konfliktuskezelési képessége egyaránt fejlődik.

Az iskolába lépéshez szükséges akarat tulajdonságok is a közös játékban, tevékenységekben formálódnak, alakulnak. Ezáltal fejlődik szociális érzékenységük, alakul én tudatuk, önkifejező, és önérvényesítő törekvésük.

Az erkölcsi tulajdonságok, szociális készségek és képességek (együttműködés, önállóság, segítőkészség, önfegyelem, a közös értékek óvása, védelme, kitartás, akarat, feladat-, szabálytudat, együttérzés, önzetlenség, figyelmesség stb.) fejlődéséhez, a szokások gyakorlásához szükséges tevékenységi és értékelési rendszer kialakítása meghatározó

A hátrányos helyzetű, nehezebben szocializálható, lassabban fejlődő gyermeknél is elsősorban az érzelmi biztonság megteremtésére törekszünk, s ha ez létrejött, akkor fejleszthetjük csak a többi elmaradt képességét.

11.1. Célok

- a gyermek erkölcsi, szociális érzékenységének alakítása, erősítése,
- a különbözőségek elfogadása és egymás tisztelete,
- optimista életszemlélet megalapozása
- közös tevékenységeken és élményeken keresztül az erkölcsi és akarat tulajdonságainak megalapozása,
- az emberi munka és alkotások megbecsülése,
- a hagyományok ápolása,
- a természeti- és társadalmi környezet védelme és szeretete
- a szülőföldhöz való kapcsolatának, kötődésének megalapozása

11.2. Az óvodapedagógus feladatai

- érzelmi biztonság, szeretetteljes légkör megteremtése, a testközelség biztosítása, a gyermek meghallgatása, ráfigyelés, a felé irányuló szeretet kimutatása, pozitív megerősítés, biztatás
- az erkölcsi ítéletek (kategóriák, fogalmak) tartalmi megalapozása,
- a magatartás belső fékjeinek megerősítése (a szabályokkal való azonosulás, önkontroll és mások befolyásolásának támogatásával),
- a szűkebb és tágabb környezet megismertetése, amely a hazaszeretet, identitástudat és a szülőföldhöz való kötődés alapja,
- más nemzetek, nemzetiségek szokásainak, kultúrájának megismerése,
- a páros, mikrocsoporthoz, illetve az egész csoportot összefogó, együttes tevékenységek (mozgásos játékok, énekes játékok, mesehallgatás, játékos feladatok stb.) során formáljuk az egymásra figyelő, egymás értékeit, adottságait méltányoló viselkedést,
- a közösségért végzett munkával, (naposság, felelősség) erősítjük az összetartozás, az egymásrautaltság, az egymásért tenni akarás és felelősségvállalás érzését,
- megteremtjük a lehetőségét a gyerekek közötti kapcsolatok, barátságok kialakulásának, fejlődésének, támogatjuk az óvodán kívüli együttes tevékenységeket, programokat
- keressük és alkalmazzuk azokat a pedagógiai eljárásokat, módszereket, amelyek a szociális képességek fejlődését hatékonyan elősegítik (drámajátékok)

- közösen átélt, pozitív érzelmekre ható élmények biztosítása és azok feldolgozása (lehetőség szerint a családok bevonásával),
- az óvodai élet komplex szervezésével gyermek életkorának megfelelő szokás- és normarendszer kialakítása,
- a gyermek erkölcsi és akarat tulajdonságainak és viselkedési szokásainak alakítása az óvodai élet minden pillanatában, kiemelve az együtt játszás és az együttműködés fontosságát,
- szemlélet- és magatartásformálás,
- a pedagógus és valamennyi alkalmazott megfelelő kommunikációja, bánásmódja, példaértékű viselkedése,
- az esélyegyenlőség biztosítása minden gyermek számára a differenciáló pedagógia módszereivel, segítve szocializációjukat, esetleges speciális igényüket,
- együttműködés a kiemelt figyelmet igénylő gyermek számára elengedhetetlenül fontos speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel,
- a gyermek éntudatának, énképének alakítása a reális felé, önkifejező törekvéseinek segítése,

Befogadás

- kapcsolatteremtés a családdal az óvodába lépés előtt
- a szülőkkel együtt történő befogadás biztosítása
- lehetőség a fokozatos, szülői beszoktatásra
- a befogadás ideje a gyermekek igényének megfelelően
- a nyári élet után a gyermekek visszaszoktatása

Hagyományok, ünnepek

- közös készülődés a jeles napokra, ünnepekre
- a csoport és óvodai szintű hagyományok és jeles napok megrendezése
- a családdal való együttműködés
- játszódélutánok, közös ünnepek a szülőkkel

A nemzeti és etnikai hovatartozás tudatának erősítése

- megemlékezés a nemzeti ünnepekről (október 23. március 15.)
- a szülőföldhöz való kötődés kialakítása,
- a nemzeti, etnikai kisebbséghez tartozó, illetve migráns gyermekek kultúrájának integrációja

Közösségi élet szokásai és közösségi magatartás

- a gyermek társas szükségleteinek kielégítése,
- a társas együttélés tulajdonságainak kialakítása, erősítése (tolerancia, elfogadás, konfliktus megoldás, együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség stb.)
- az akarat tulajdonságok kialakulásának elősegítése (önállóság, önfegyelem, kitartás, feladattudat stb.)
- én tudat, én érvényesítés fejlesztése

11.3. A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

A gyermek:

- szívesen jár óvodába, a közösségen belül megtalálta a helyét, jól és biztonságban érzi magát,
- igényli a közös tevékenységeket, alkalmazkodó és együttműködő,
- nyitott, érzékeny, kiegyensúlyozott, megfelelő önbizalommal, reális énképpel rendelkezik,
- kiegyensúlyozott, harmonikus magatartással, kellő önfegyellemmel, együttműködő viselkedéssel alkalmazkodik adott helyzetekhez,
- betartja az óvodai közösségben elvárt udvariassági szokásokat felnőttel és gyermekkel egyaránt,
- ismeri a csoport szokás- és szabályrendszerét,
- képes konfliktuskezelésre szükség szerint felnőtt segítségét kérve,
- érzelmi élete gazdag, képes érzelmei kifejezésére, metakommunikatív jelzéseket használ és megért,
- korának megfelelően uralkodik érzelmein és indulatain,
- elfogadó és empatikus, megérti a sajátjától eltérő tulajdonságokkal bíró társait, segíti őket szükség esetén,
- kötődik saját kultúrájához, ismeri nemzeti jelképeinket
- viselkedését közösségben az egyéni érdekei érvényesítése mellett a közösségi érdekek tiszteletben tartása jellemzi
- ismeri és betartja a közösségi életben elengedhetetlen viselkedési formákat, érintkezési szabályokat,
- kialakult a társaihoz, felnőttekhez, csoporthoz, óvodához fűződő kötődése,
- figyel és vigyáz csoporttársa játékaira, alkotásaira,
- szükség szerint segít csoporttársának a különböző tevékenységek során,
- a más országokból származó, idegen anyanyelvű, más vallású gyermekekkel szemben befogadó, törekszik a másik kisgyermek megismerésére, tiszteletére,
- viselkedését a természeti értékek megbecsülése, a környezettudatos magatartás jellemzi

12. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

„A gyermek feje nem edény, amit meg kell tölteni, hanem fáklya, amit lángra kell lobbantani.”

(Plutarkhos)

A tudás iránti igény a személyiségfejlődés egy bizonyos fokán szükségletként lép elő és tudásvágy formájában ölt testet. Nem független a gyermek környezetétől, s az őt ért hatásrendszerétől, amely ösztönzi, támogatja, elősegíti ezek kibontakozását.

Az óvodába lépő gyermek személyiségének kibontakozása, viselkedésének - és értelmének alakulása elválaszthatatlanok egymástól. Az értelmi nevelés a gondolkodási stratégia fejlődésén keresztül megalapozza a későbbi információszerző, feldolgozó, és alkalmazó tanulási stratégiákat.

Óvodáskorban a megismerés folyamata még a cselekvéshez kötött, tehát az által fejleszhető. A fejlesztés lényege a játék, az érdeklődésre, kíváncsiságra, a meglévő tapasztalatokra, élményekre alapozott változatos tevékenység, a mozgás közben történő

tapasztalatszerzés, amely a kisgyermek számára öröm. Ez biztosítja, hogy játékosan, kreatívan kísérletezve tapasztalja meg önmagát és a világot. 3-7 éves korban a gondolkodás és beszéd együtt fejlődik. Elengedhetetlen, hogy a nyelvi fejlesztés minden esetben kísérője legyen a megismerésnek.

A nyelvi kísérővel – tehát a tapasztalt, észlelt, megfigyelt dolgok, jelenségek megnevezésével – biztosítjuk azt, hogy ezek tudatos, szimbolikus formája beépüljön a gyermek ismeretei közé, s hogy majd ezekkel gondolkodási műveleteket végezzen.

Az óvodapedagógus az ismeretek tapasztalati úton történő megszerzéséhez segíti hozzá a gyermeket. Megteremti annak a lehetőségét, hogy a gyermek a játékok, a művészeteken, az alkotómunkán, saját tevékenységén keresztül szerezhesse meg azokat az élményeket, amelyek felkeltik, és ébren tartják benne a vágyat a környező világ megismerésére, a tanulás örömeinek átélésére. Ebben az életkorban is az igazi ismeret az, amit a gyermek önmaga szerez meg.

Az értelmi képességek fejlődése és fejlesztése során a mozgásfejlesztés az alap, és az anyanyelvi nevelés az erre a szilárd alapra épülő bástya, amely a gyermeket a magabiztos önkifejezésre juttatja.

A gyermekek mozgás közben történő anyanyelvi fejlesztése során is ezt a törvényszerűséget juttatjuk érvényre. Ezáltal komplex módon segítjük elő a gyermekek értelmi fejlődését az egymásra ható, egymást erősítő idegrendszeri működések aktivizálása által.

Az óvodában az értelmi képességek közül a legsokoldalúbban a képzelet fejlesztésére adódik lehetőség. A játék, a mese, a bábozás, drámajátékok, a vizuális tevékenységek ennek fontos eszközei.

Az értelmi nevelési feladataink megvalósulásában nagy szerepet játszhatnak a folyamatban játszott képzeletjátékok.

Ha az értelmi képességek lemaradását még a hátrányos helyzet is súlyosbítja, akkor különösen fontosnak tartjuk a bátorító, az ismereteket bővítő, egyéni törődést.

Hasonlóan fontosnak tartjuk, hogy a kiemelkedő képességű, valamely területen tehetséges gyermekek fejlődést segítsük – egyéni cselekedtetéssel, játékkal.

12.1. Célok

- megismerő, kognitív képességek fejlődése
- a tudásvágy kialakulása

12.2. Az óvodapedagógus feladatai

- a gyermek spontán szerzett tapasztalatainak rendszerezése,
- az ismereteinek célirányos bővítése,
- változatos tevékenységek és élethelyzetek biztosítása,
- a kreativitás fejlesztése
- a fejlesztési feladatok megoldása a játékba integrált tanulás-szervezés

12.3. A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

A gyermek:

- kíváncsivá, érdeklődővé válik,
- aktívan részt vesz a számára érdekesnek tartott információ megszerzésében,
- az óvodáskor végére jellemzővé válik a gyermek tudás iránti vágya,
- az egyszerű feladatokat megérti,
- szándékos figyelemre képes,

- képes a már elsajátított ismeretek szándékos felidézésére,
- jártas az őt körülvevő környezet eseményeiben, történéseiben
- szereti a gondolkodást igénylő feladatokat,
- elemi ismeretekkel bír önmagáról és környezetéről,
- a fogalmi gondolkodás már kialakulóban van
- kialakul kudarcűrő képessége,
- képes döntéshelyzetekben a számára és a közösség számára megfelelő döntésre,

12.4. Anyanyelvi nevelés

**„Oh jól vigyázz, mert anyád nyelvét bízták rád a századok
S azt meg kell védened.”**

(Füst Milán)

A kommunikációs képesség kialakulása és fejlődése szorosan összefügg a személyiség kibontakozásával. A gyermeki személyiség a tárgyi és az emberi környezettel való kommunikáció folyamatában alakul ki. Ennek során értelmezi és feldolgozza a szűkebb és tágabb közösség gondolkodásmódját, szokásrendszerét, kultúráját. Ennek a fejlődésnek fontos mozzanata a nyelv használatának elsajátítása, hiszen nyelv nélkül nem képzelhető el személyiségfejlődés. Fontos a nem verbális kommunikáció elsajátítása is.

Az anyanyelvi és kommunikációs nevelés átfogja az óvodai nevelőmunka minden területét, közvetítő elemként jelen van a nevelés folyamatának minden mozzanatában.

Az anyanyelv a környezettel való érintkezés, az önkifejezés, a gondolkodás legfőbb eszköze.

A beszédkedv felkeltése és fenntartása érdekében a gyermeket érdeklődéssel hallgatjuk, kérdéseire pontos, hiteles választ adunk, tartózkodunk a homályos vagy félrevezető magyarázatoktól, vállaljuk a „nem tudom”-ot is.

Valljuk, hogy a mozgás – cselekvés – megismerés - nyelvi megfogalmazás és rögzítés egymással összefüggő láncolatot alkot, és ha ennek bármelyik elemét fejlesztjük, elősegítjük a többi fejlődését is.

12.5. Célok

- nyelvi kifejezőképesség fejlődése
- beszédhallás képességének fejlődése,
- a beszédmegértés fejlődése,
- jó kommunikációs készség kialakulása
- metakommunikációs jelzések használata
- tiszta artikuláció, megfelelő beszédtempó kialakulása
- nyelvi kultúránk alapjainak lerakása,
- a gyermekek életkori és egyéni fejlettségi szintjének megfelelő sajátos nyelvi formák elsajátítása,
- látókörük, szókincsük bővítése, gondolkodásuk fejlesztése.

12.6. Az óvodapedagógus feladatai

- derűs, családi, nyugodt, beszédaktivizálásra ösztönző légkör megteremtése
- beszélő környezet kialakítása helyes mintaadással, szabálykövetéssel (nem javítgatással!),
- a gyermekek beszédképességének gondozása, fejlesztése,
- a beszédkedv motiválása, fenntartása,
- a gyermeki kérdések támogatása,
- beszédhelyzetek teremtése a nap bármely szakában, a spontán adódó lehetőségek kihasználása,
- a beszédgátlásos gyermekek aktivizálása, szorongásuk oldása,
- a különböző szociokulturális és multikulturális környezetből érkező gyermekek anyanyelvi sajátosságainak figyelembevétele,
- az udvarias kommunikáció, illem fejlesztése
- nyelvi készség (társalgási, vagy kontextusos és elbeszélő, vagy összefüggő beszéd) fejlesztése,
- kommunikációs (verbális, nem verbális) jelzések felismerésének, használatának gyakorlása, egyéni bánásmód, differenciált fejlesztés alkalmazásával,
- együttműködés a logopédussal és a családdal a megelőzés és a korrekció területén,
- a nemzeti és etnikai kisebbséghez tartozó, valamint migráns gyermekek differenciált támogatása a magyar nyelv elsajátításában,
- szókincs (relációs és általános) gyarapítása, szófaji gazdagság megalapozása,
- folyamatos, összefüggő, tiszta beszéd, nyelvi kifejezőképesség kialakítása,
- a gyermekek megismerési vágyának, kíváncsiságának, sokoldalú érdeklődésének kielégítése a magyarság történelmét feldolgozó mondatvilág elemeivel a 3-7 éves gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodóan,
- könyv, irodalom megszerettetése (olvasóvá nevelés),
- az irodalmi anyag igényes közvetítése, a gyermekirodalmi műfajok feldolgozásának alternatívái a drámapedagógia metodikájával,
- az anyanyelvi fejlesztés három alaphelyzetének tudatos megvalósítása:
 - spontán helyzetekben és tevékenységekben,
 - irodalmi nevelés során,
 - az óvodapedagógus által kezdeményezett helyzetekben,
- a hallás, fonémahallás, hangképzés, beszédértés egyénenkénti megismerése, játékos fejlesztése.

12.7. A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

A gyermek:

- folyamatosan, összefüggő mondatokkal fejezi ki magát
- udvariassági kifejezéseket használ
- beszéde tagoltsága, hangsúlya, hanglejtése megfelel anyanyelvünk követelményeinek,
- tud történeteket kitalálni, azt elmondani
- olyan szókinccsel rendelkezik, amely lehetővé teszi számára gondolatainak érthető kifejezését
- minden magán és mássalhangzót tisztán ejt
- figyelmesen hallgatja mások beszédét

- szívesen beszélget
- képes gondolatait nyelvtanilag helyes mondatokban megfogalmazni, kifejezni,
- végig tudja hallgatni mások beszédét, és megérti azt,
- szívesen beszél, kérdez,
- nyelvhasználatában megmutatkozik a kreativitás,
- érdeklődik a könyvek iránt,
- képes a kétirányú kommunikációra (közlés, másokra figyelés),
- szókincese korának megfelelő

13. Az óvodai élet tevékenységformái

13.1. A játék, mint a személyiségfejlesztés alapvető eszköze

„A játékok nem esetleges találmányok. Megvilágítják a felnövekedés gondjait és örömeit, megkönnyítik a csecsemőkortól a felnőttkorig való utazást. Megtanítják a gyereket arra, amiről soha nem is gondolta, hogy meg kell tanulnia, és soha nem is fog emlékezni rá, hogy megtanulta. Ellátják őt a legkülönbözőbb tapasztalatokkal, amelyekre semmilyen más módon nem tehetne szert.”

(Cherfas J.: Ez csak játék)

A gyermeki játék spontán, szabadon választott, külső kényszertől mentes, sajátos öntevékenység. A gyermek szabad akaratára épül, benne érvényesül önkifejezése a legsokoldalúbban. Örömezés kíséri. A játék konkrét, következmény nélküli, gyakorlati tevékenység, amelyben a gyermek személyiségének a környezethez való viszonya sajátos formában tükröződik vissza. A szabad képzettársításokat követő szabad játékfolyamat a gyermek elemi, pszichikus szükséglete.

A játék a kisgyermekkor legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége, s így az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze.

A játék a gyermeki önfejlődés eszköze, mert a játéktevékenység során újabb és újabb szükségletek jönnek létre, melyet a gyermek önmaga kielégít a rá jellemző módon. Ezáltal újabb, sajátos igényei lépnek fel, melyek ismét kielégítést követelnek. Ezt a lehetőséget használjuk ki, amikor a gyermek személyiségfejlesztése kapcsán játékba integráljuk a tevékenységeinket. Az óvodás gyermek játéka a fejlődés és a tudatos, célirányos fejlesztés lehetősége.

Az óvodapedagógus tudatos jelenlétével segíti folyamatában a játékot, lehet játszótárs, utánozható minta, kezdeményező. Hatással van a gyermekek közötti játékkapcsolatok alakulására, ösztönzi a fantázia, kreativitás beindulását, támogatja az elmélyülést, az érzelmek megélését.

13.1.1. Célok az óvodapedagógus számára

- a gyermek sajátos szükségleteinek kielégülése
- értelmi képességek fejlődése
- érzelmi, akarati tulajdonságok fejlődése
- társas kapcsolatok alakulása
- kommunikációs képességek fejlődése

- a természeti és társadalmi környezet megismerése
- eligazodás a külvilágban

13.1.2. Az óvodapedagógus feladatai

A játék feltételeinek biztosítása

- a megfelelő **hely** és a játszóhelyek közti átjárhatóság biztosítása
- az elegendő **játékidő** biztosítása
- az elegendő, jó minőségű, balesetmentes **játékeszköz** biztosítása
- **élményszerzési lehetőségek** nyújtása
- **békés, nyugodt, harmonikus légkör** megteremtése
- a **szabad játék** túlsúlyának érvényesülése
- közös játék a gyermek igényének megfelelően

Játékra hatás feladatai

- tanúsítson tudatos játék iránt érzékeny, hiteles magatartást
- az ötletadás, segítségnyújtás mértékét mindig a játszócsoportok igényéhez alakítsa
- a pedagógus részéről utánozható minta adása a gyermekek számára,
- a gyermek önállóságának, kezdeményező készségének tiszteletben tartása,
- a szabad mozgás, az egymás mellett vagy együtt játszás lehetőségének biztosítása,
- a szociális kapcsolatok, magatartás, az alapvető viselkedési szokások, szabályok alakítása, konfliktuskezelés,
- sok-sok közös élményszerzési lehetőség biztosítása, ötletadás és sokoldalúan felhasználható eszközök biztosítása a gyakorlójátékokhoz, a szimbolikus szerepjátékokhoz, a konstruáló és szabályjátékokhoz,
- a gyermekek játékának megfigyelése, mellyel sokrétű információt szerezhetünk a gyermekek aktuális pszichoszomatikus állapotáról.

Népi, szokásjátékok lehetőségeinek kihasználása

- a hagyományaink és jeles napjaink megélésének, a népi- és szokásjátékok lehetőségeinek biztosítása

Udvari játéklehetőségek

- a gyermekek udvari játékának színesítése minden évszakban
- szabadtéri játékok szervezése, tanítása

13.1.3. A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

A gyermek:

- személyisége pozitívan fejlődik a játék során
- alkalmazkodik a játék szabályaihoz
- társaival a játék során cselekvéseit összehangolja
- minden játékfajtát játszik
- a játékhoz készített eszközöket felhasználja további játékaiban
- képes megérteni és elfogadni játszótársai elgondolásait
- le tud mondani egy-egy játékszerről
- képes szerepvállalásra és a szerepek elosztására

- képes a különböző játékok megszervezésére, az ahhoz szükséges játékszerek kiválasztására
- óvja a saját és mások játékszereit
- a játék során alkalmazza a kommunikációs, metakommunikációs jelzéseket
- a játék közben adódó konfliktusokat képes megoldani, illetve abban segítséget kérni
- játékaihoz kreatívan felhasználja a rendelkezésre álló anyagokat, eszközöket, játékszereket, szükség szerint játékeszközöket, kiegészítőket, jelmezeket barkácsol

13.2. Verselés, mesélés

„Az író az emberiség szívéhez és értelméhez szól, minden korban mindazokhoz, akik megértik.”

(Thoreau)

A kisgyermekben korán megjelennek az esztétikum iránti fogékonyság jelei. Ahogyan előrehalad a gyerek az anyanyelv aktív és passzív elsajátításában, olyan mértékben válik képessé differenciáltabb érzelmek kifejezésére, és – ami döntő fordulat: emberré, azaz társadalmi lénnyé változásában – mások érzelmeinek megismerésére, átélésére.

A népköltészeti alkotások jelentik azokat a kötelékeket, melyek a gyermeket – a jövő felnőtt emberét – nemzeti kultúránk múltjával összekötik s a vele azonos nyelvet beszélő – értő kortársakhoz kapcsolják az anyanyelvvel, mely nemzettudatunk bázisa, közösséghez való természetes tartozásunk köteléke.

A mondókázás, verselés, mesélés a kisgyermeket már csecsemőkorától végig kíséri, segíti személyiségének fejlesztését, fejlődését. A kisgyermekkor ringatók, dúdolók élményei az anyanyelv elsajátítását támogatják a ritmussal, a mozdulatok és szavak egységével.

A mesék világa segít érzelmeit, - vágyait, félelmeit feldolgozni, problémáira megoldást keresni. Beindítja fantáziáját, fejleszti intellektusát, önismeretét. Megkönnyíti az eligazodást ebben a bonyolult világban, segítséget nyújt az összefüggések felfedezésében, segít a helyét megtalálni. A művek finom eszközökkel, változatos nyelvi kifejezésekkel, közvetetten mutatják be az elfogadott erkölcsös viselkedés formáit, előnyeit.

A gyermek az irodalommal az ősi formában (nem írott, hanem a kimondott, „elénekelt” szó) - találkozik, ennek közvetítője a felnőtt. Az óvodai élet során nagy felelősségünk van abban, hogy milyen irodalmi élményekkel találkozik a gyermek.

13.2.1. Célok

- az irodalom iránti érdeklődés kialakulása,
- esztétikai élményszerzés, örömszerzés,
- verbális kifejezőkészség fejlődése,
- erkölcsi értékek, helyes magatartásformák, pozitív személyiségjegyek megalapozása,
- kognitív képességek fejlődése,
- a magyar hagyomány és kultúra átörökítése és az európai kultúra megismerése,
- a könyv megbecsülése, a gyermekek olvasóvá válása,
- a gyermeki fantázia, kreativitás fejlődése.

13.2.2. Az óvodapedagógus feladatai

- változatos irodalmi élmények közvetítése (mondóka, vers, verses-mese, mese, bábjáték, dramatizálás, elbeszélés)
- szeretetteljes, érzelmi biztonságot sugárzó légkör kialakítása, ahol a gyermekek szívesen hallgatják és mondják az irodalmi alkotásokat
- napi irodalmi élmény nyújtása
- a gyermekek életkori és fejlettségi sajátosságainak megfelelő irodalmi anyagválasztás
- a gazdag, magyar népköltészet hangsúlyos szerepének érvényesítése
- az irodalmi művek változatos, élményt nyújtó feldolgozása
- a gyermek önálló szöveg és mesemondásának, a saját vers és mesealkotás előadásának, mozgással, ábrázolással történő megjelenítésének támogatása
- meseterápia adekvát alkalmazása
- példaértékű előadásmód, hangulatkeltő elemek használata
- igényes és értékes irodalmi repertoár összeállítása
- mesei kettőstudat kialakítása és megerősítése
- a verselés-meséléshez szükséges változatos, elérhető eszköztár (könyvek, bábok, jelmezek) biztosítása
- a szülők és nagyszülők bevonása a mesélésbe,
- az illusztrálás kerülése, a belső képalkotó képesség fejlődésének elősegítése érdekében,
- a mesekönyvek tudatosan jól látható módon való elhelyezése,
- irodalmi anyagunk összeállítása a népi, klasszikus, és kortárs művekből egyaránt.

13.2.3. A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

A gyermek:

- szívesen és odafigyelve hallgatja a meséket, verseket,
- szívesen mesél, báboz, dramatizál,
- el tud bábozni illetve játszani mesejelenetet,
- gondosan bánik a könyvekkel,
- előtérbe kerül az olvasás iránti érdeklődése,
- néhány mesét, 10-15 verset, mondókát képes emlékezetből felidézni,
- olyan szókinccsel rendelkezik, amely lehetővé teszi számára gondolatai kifejezését,
- a mesehallgatáshoz kapcsolódó szokásai megszilárdulnak,
- képes meséket, történeteket alkotni,
- szívesen mond spontán módon is mondókákat, verseket, meséket, hozzájuk tartozó játékok szövegeit, mozgásait,
- szóban kiegészíti az ismert meserészleteket,
- képes a hallottak képi megjelenítésére,
- megjegyzi a mese legfontosabb elemeit (szereplők, események), és megnevezi azokat,
- igénye van a már hallott irodalmi mű újra hallgatására,
- képes korának megfelelő színházi előadás cselekményének követésére.

13.3. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

„Nem szabad a zenei hagyományokkal teljesen szakítanunk. A törzsről lemetszett ág hamar elszárad.”

(Honegger)

A zene az ember magára ébredésének, önfelfedezésének, egyik legfőbb formája, történeti emlékezete, fejlődésének öntudata. A zenei műveltség egyértelműen beletartozik a közműveltség fogalmába. Megszerzése hosszú folyamat, egész életen át tartó folyamatos ismeretszerzés, zenehallgató, vagy művelő tevékenységet jelent. A zene hatása olyan emberformáló erő, amely kihat az egész személyiségre. Az értékes zene fogékonytá teszi a gyermeket a szép befogadására, formálja ízlését és magatartását. A zenei nevelés elsősorban a művészeti nevelés körébe tartozik, az érzelmeiken keresztül hat a gyermekekre.

„Az óvodában a környezet hangjainak megfigyelése, az ölbéli játékok, a népi gyermekdalok, az éneklés, az énekes játékok, a zenélés örömet nyújtanak a gyermeknek, egyben felkeltik zenei érdeklődését, formálják zenei ízlését, esztétikai fogékonyságát.”¹

Az óvodáskorú gyermek mozgása egyszerű, természetes. A játékdalok közben leguggol, körbejár stb. A táncmozdulatokat a gyermekek fejlettségéhez, mozgáskoordinációjához és értelmi képességeihez igazodva alkalmazzuk. **A gyermektánc alapjait a játékos mozdulatok alkotják:** járás, forgás, guggolás, kifordulás, párválasztás, kaputartás, körjáték stb.

A zenét passzív módon művelni nem lehet, mindenképpen fontos a mozgás. Mozgás improvizáció közben oldjuk a gyermekek gátlását, segítjük biztonságosabb tájékozódásukat. A szociálisan hátrányos helyzetű, érzelmileg bizonytalan kisgyermek fejlesztésére jó alkalom a szabad, örömteli mozgásra ösztönző közös játék, hiszen oldja feszültségeiket, bátrabb önkifejezésre készíti őt.

A gyermekek éneklési készsége utánzásra alapszik. Az éneklés, zenélés a gyermek mindennapi tevékenységének részévé válik a felnőtt minta spontán utánzásával. A pontos utánzáshoz pontos hallásképzet szükséges. A hallás gyorsabban fejlődik, mint a tiszta éneklési készség, ezért szükséges az ismétlés.

13.3.1. Célok

- a zene iránti érdeklődés kialakulása
- a zenélés, mint örömforrás - megjelenése
- esztétikai élményszerzés
- zenei képességek fejlődése
- mozgáskultúra fejlődése
- a néptánc elemeivel való ismerkedés
- a magyar népi mondóka és dalanyag megismerése
- a néphagyomány tiszteletére és megbecsülésére nevelés
- zenei kreativitás fejlődése
- a zenehallgató magatartás kialakulása
- más népek zenéjével és a zeneirodalom értékes alkotásaival való megismertetés

¹ A Kormány 363/2012 (XII.17.) Kormányrendelete az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról

13.3.2. Az óvodapedagógus feladatai

- gazdag és igényes zenei anyag közvetítése,
- a magyar népzene, a klasszikus és kortárs zeneszerzők művei, illetve más nemzetek zenéjének megismertetése
- napközbeni lehetőségek kihasználása a spontán és tervezett éneklésre, mondókázásra, egyéni képességfejlesztésre
- a gyermekek improvizációjának, alkotókedvének elősegítése, önkifejezésük érvényre juttatása
- a gyermekek zenei képességének differenciált fejlesztése (tisztá éneklés, hallásfejlesztés, ritmusérzék fejlesztés, zenehallgatásra nevelés)
- mozgáskultúra fejlesztése (játékos utánzó mozgások, dalos játékok, különféle mozgáselemek)
- ritmushangszerek, népi hangszerek megismertetése
- hagyományok és népszokások megismertetése
- a zenei önkifejezés összekapcsolása más művészeti tevékenységekkel
- a mondóka, a dalanyag a gyermekek életkori sajátosságainak és fejlettségének megfelelő kiválasztása

13.3.3. A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

A gyermek:

- élvezettel hallgat zenét,
- örömmel játszik énekes játékokat, esztétikusan mozog
- képes egyedüli dalválasztásra, megfelelő hangmagasságban, jó tempóban, tisztán énekelni
- zenei hallása képessé teszi a magas-mély, a halk-hangos és a gyors-lassú felismerésére, megkülönböztetésére és visszaadására
- képes különböző hangszínek azonosítására
- belső hallás révén felismeri a dalokat, dallamrészleteket
- érzi az egyenletes lüktetést és a dalok ritmusát
- képes különböző térformák és alakzatok felvételére és tartására, dallam és mozgás harmonikus összekapcsolására, mozgások utánzására
- szívesen hallgatja mások énekét is
- ismer 15-16 énekes játékot, 8-10 dalt, 10-12 mondókát,
- rövidebb ritmusmotívumokat visszatapsol,
- rövidebb dallammotívumokat visszaénekel,
- a dallambújtatást érti és biztosan kiemeli,
- ismeri a ritmushangszereket (dob, csörgődob, csörgőkarika, száncsengő, cintányér, rázóhenger, zenei háromszög), és megfelelően használja azokat,

13.4. Rajzolás, mintázás, kézi munka

„Mennyi szépség van a művészetben! Ha az ember csak vissza tud emlékezni mindarra, amit látott, akkor már sosem henyél, igazában sohasem magányos, és nincs többé egyedül.”

(Vincent Van Gogh)

A vizuális nevelés, mint az esztétikai nevelés egyik részterülete, összetett, sokszínű, értékközvetítő és értékteremtő nevelési terület. Magában foglalja a rajzolást, festést, mintázást, az építést, képalakítást, a kézimunkát, a műalkotásokkal való ismerkedést, és a környezet alakítását.

A gyermek ábrázoló tevékenysége a tárgyi világ megismerését, feldolgozását, újra alkotását teszi lehetővé. A gyermeket minden nap érik vizuális ingerek, ezáltal gazdagodik, formálódik személyisége. A tevékenység örömforrás számára, műveiben tükröződnek érzelmi megnyilvánulásai, és a világról szerzett ismeretei. Örömteli cselekvése mozgatórugója lesz önfejlődésének.

13.4.1. Célok

- a gyermeki kompetenciák alakulása az egyéni képességekhez mérten
- a gyermek vizuális képzeletének gazdagodása
- az ábrázoló tevékenységekhez kapcsolódó technikák megismerése, elsajátítása
- tér- és síkbeli tájékozódás kialakulása
- ismerkedés népművészeti motívumokkal, műalkotásokkal
- a vizuális önkifejezés elősegítése
- finommotorika fejlődése
- vizuális észlelés, megfigyelési képesség, emlékezet, képzelet, belső képteremtő képesség fejlesztése

13.4.2. Az óvodapedagógus feladatai

- az alkotáshoz szükséges megfelelő, nyugodt légkör és hely megteremtése
- a szabad ábrázoló és barkácsoló tevékenység lehetőségének biztosítása
- a vizuális tevékenységekhez szükséges minőségi anyagok, eszközök elérhetővé tétele
- a gyermek megtanítása az eszközök helyes, balesetmentes használatára
- változatos technikák megismertetése
- gazdag élményanyag biztosítása, mely a gyermeket alkotásra ösztönzi
- a gyermek esztétikai érzékenységének, szép iránti nyitottságának, igényességének formálása
- odafigyelés a környezet esztétikájára
- a gyermeki alkotások értéként kezelése
- az anyagok gazdaságos felhasználásával a környezettudatos magatartásra, fenntarthatóságra nevelés,
- a műalkotással való találkozás lehetőségének megteremtése,
- régi és új technikák megismertetése: szövés, nemezés, gyöngyfűzés, dekupázs, papírmásé-készítés, varrás, bábkészítés, stb.

- az udvaron is az alkotás lehetőségeinek biztosítása: homokból, falevélből, virágokból, hóból alkotás, bottal, krétával rajzolás

13.4.3. Fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

A gyermek:

- örömmel, saját kezdeményezésére ábrázol
- képalkotásában kifejezi érzelmeit, élményeit, gondolatait
- önállóan és csoportosan is készít játékot, kelléket, ajándékot
- téralakításban, építésben másokkal együttműködik
- emberábrázolása, családapbrázolása életkorának megfelelő szintet mutat
- képes díszítő, tervező feladat elvégzésére
- képalkotási technikája változatos
- ismeri az alapvető népi motívumokat (pl. tojásmotívumok, virágmotívumok stb.)
- helyesen, biztonságosan használja az ábrázolási eszközöket
- véleményével, tevékenységével szívesen formálja környezetét
- értékeli, megbecsüli társai alkotását is
- ismeri az újrahasznosítás lehetőségeit: az anyagokat kreatívan és gazdaságosan használja fel
- nyitott, és érdeklődő a környező világ esztétikai befogadására, a természeti és tárgyi világ szépségeinek megismerésére,
- vonalvezetése az óvodáskor végére tudatos, határozott,
- kialakul a domináns kézhasználat,
- képes önálló és együttes alkotásra is
- ismerkednek a világ szín- és formagazdagságával, jártasságot szereznek azok felismerésében, megkülönböztetésében,
- a műalkotások iránt érdeklődő
- jellemző rá a környezet alakításában az esztétikai igényesség

13.5. Mozgás

„Minden mozgás teremtő jellegű, mert nem egyszerűen csak oszcillálás, hanem fejlődés, melyet éppen a nyugtalanság bontakoztat ki.”

(Caudwell)

A mozgás, az érzelmi fejlődés és szocializáció, valamint az értelmi képességek kedvező egymásra hatásának megvalósulása. A mozgás az óvodáskor egész időszakában jelentős szerepet tölt be a fejlődésben. Ebben az életkorban a gyermek leginkább a mozgás, a tevékenység által szerez információt a környezetéről. A rendszeres mozgás a gyermek anatómiai és élettani fejlődését, a súlygyarapodás és a szervek fejlődése közötti helyes egyensúlyt biztosítja. Kedvező hatással van az idegrendszerre, a légző- és keringési szervekre, a tartáshibák megelőzésére.

A rendszeres testmozgás, a gyermek egyéni fejlettségi szintjéhez igazodó mozgásos játékok és feladatok, a pszichomotoros készségek és képességek kialakításának, formálásának és fejlesztésének eszközei. Az óvodáskor a természetes hely-, helyzetváltató- és finommotoros mozgáskészségek tanulásának, valamint a mozgáskoordináció intenzív fejlődésének szakasza, amelyeket sokszínű, változatos és örömteli, érzelmi biztonságban zajló gyakorlati formákkal, játékokkal szükséges elősegíteni.

A mozgásos játékok, tevékenységek a gyermek mozgáskultúrájának fejlesztése mellett segítik a térben való tájékozódást, a helyzetfelismerést, a döntést és az alkalmazkodó képességet, valamint a személyiség akarati tényezőinek alakulását. A társakkal végzett együtt mozgás tapasztalatainak gazdagításával a gyermek én-határainak, a másik észlelésének, az önfegyelem, alkalmazkodás, kooperáció képessége fejlődik.

A mozgásfejlesztés lehetőségei

Mozgástér

Az óvoda udvarok a gyermekek zavartalan mozgását biztosítják. A kertben a testi képességek (erő, ügyesség, gyorsaság, állóképesség, egyensúlyérzék) fejlesztését a nagy tér és a változatos eszközök segítik. Különböző formájú és méretű mászóka, csúszda, vár, forgó, vonat, hinta stb. áll rendelkezésre.

A gyermekeket, természetes mozgásainak (járás, futás, támasz, függés, egyensúlyozás, ugrás, dobás) gyakorlására, fejlesztésére ösztönözzük.

A sorversenyek, labdajátékok, futóversenyek, kötélhúzás, ugrókötelezés, váltóversenyek, változatossá teszik az udvari életet egész évben. Az eszközök is változhatnak, az évszaknak megfelelően.

Tornaszobák, csoportszobák

A tornaszobák eszközfelszereltsége mozgásra ösztönöz. Többféle egyensúlyt fejlesztő pad, gerenda, kombinált mászóka, alagút, stb. áll a gyermekek rendelkezésére. A bordásfalak függeszkedés gyakorlására adnak lehetőséget. A különböző nagyságú, nehézségű labdák, babzsákok a dobásokhoz és a labdajátékok szervezéséhez alkalmasak.

A tornaszobán kívül a csoportszobák berendezése is lehetővé teszi a mindennapi testedzést, a nagyobb mozgást igénylő játékot (ugróiskola-szőnyeg, mini trambulín, egyensúly érzékelést fejlesztő lépegetők, füles labdák).

Irányított mozgásfejlesztés

Az udvari mozgásfejlesztés során, továbbá a kötött mozgásos foglalkozások során olyan játékokat tervezünk, melyeket a kisebbek és nagyobbak egyaránt élveznek. Egyéni fejlettségükhöz igazodva a mozgásos játékokkal koordinációs és kondicionáló képességeiket és készségeiket fejlesztjük, mert fontos szerepük van a helyes testtartáshoz szükséges izomegyensúly kialakulásában, felerősítik, kiegészítik a gondozás, és egészséges életmódra nevelés hatásait. A játékok kiválasztásánál a legfontosabb az örömteli mozgás és nem a versengés. Az intenzívebb mozgásos játékokat a pihentetőbb játékok váltják – így a gyermekek terhelése kiegyensúlyozottabb. A várakozási időt a lehető legkevesebbre szükséges csökkenteni, az aktív mozgás javára.

13.5.1. Célok

- izomzat, csontozat, ízület, idegrendszer, vérkeringés és légző rendszer erősítése
- a kondicionális képességek fejlődése
- komplex személyiségfejlődés képessége: kognitív és szociális képességek
- a mozgáskoordináció fejlődése
- a mozgásműveltség fejlődése
- tér- és időbeli tájékozódási képesség kialakulása
- a testséma kialakulása
- pozitív személyiségtulajdonságok fejlődése (alkalmazkodóképesség, egészséges versenyszellem).
- a gyermekek mozgásvágyának kielégülése
- betegségmegelőzés képessége

13.5.2. Az óvodapedagógus feladatai

- a feltételek biztosítása a gyermek mozgásszükségletének maximális kielégítéséhez
- a biztonságos környezet kialakítása
- rendszeres és folyamatos alkalmak megteremtése a mozgásra (kötelező mozgás foglalkozás, mindennapos mozgás)
- a gyermek természetes mozgására épített, az életkori sajátosságoknak és az egyéni képességeknek megfelelő fejlesztési feladatok összeállítása
- a játékosság, élményszerűség és a sikerélmény biztosítása
- a szervezet biológiai fejlődésének elősegítése, ellenálló képességének edzése
- a test deformitásainak megelőzése, korrekciója specifikus gyakorlatok beiktatásával
- változatos feladathelyzetek teremtése, színvonalas, többfunkciós eszköztár segítségével
- a mozgás foglalkozásokon elsajátított képességfejlesztő játékok átvitele a szabadidős tevékenységekbe
- egészséges életmódot erősítő tevékenységek, alternatív lehetőségek
- a mozgáskotta, mint módszer lehetőségének a kihasználása
- különösen tapintatos értékelés

13.5.3. A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

A gyermek:

- személyisége a mozgásfejlesztés hatására fejlődik (pl. pozitív énkép, önkontroll, érzelemszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás)
- szeret mozogni, kitartó a mozgásos játékokban,
- mozgása harmonikus, összerendezett, finommozgása jól koordinált, dominál az erő, ügyesség, állóképesség, egyensúlyérzék, kitartás,
- tud néhány mozgásos játékot (futó-, vagy fogójáték) irányítás nélkül játszani,
- tud a térben tájékozódni, ismeri az irányokat,
- fejlett egyensúlyérzékkel rendelkezik,
- tud rövidebb távon váltott iramban futni,
- versenyjátékokban betartja a szabályokat,
- ismeri és alkalmazza a különböző dobástechnikákat,
- a testrészei megnevezésével végre tudja hajtani az utasításokat,
- a testi képességei az életkorának megfelelően fejlettek,
- stabil a testséma és a lateralitás
- ismeri és szívesen használja a rendelkezésére álló mozgásos játék-, és sporteszközöket

13.6. A külső világ tevékeny megismerése, környezeti nevelési alapelvei

**„A természet varázsát ontja bőven:
A fűben, a virágban és a kőben.
Ó, nincs a földön oly silány anyag,
Mely így vagy úgy ne szolgálná javad.
De nincs oly jó, melyben ne volna vész,
Ha balga módon véle visszaélsz!”**

(Shakespeare: Bölcsességek könyve)

A gyermek aktivitása és érdeklődése révén születése pillanatától tapasztalatokat szerez a szűkebb és tágabb természeti-tárgyi-emberi környezet tulajdonságairól, viszonyairól. Ezek kapcsolatainak életkorhoz igazított rendszere az életben történő eligazodását, tájékozódását segíti, ami által biztonságban érezheti magát. A valóság felfedezése során pozitív érzelmi viszonya alakul a természethez, az emberi alkotásokhoz, tanulja azok védelmét, az értékek megőrzését. Környezetének felfedezése során a gyermek megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a néphagyományok, szokások a családi és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét. Megtapasztalja a közösséghez való tartozás élményét, kialakul nemzeti öntudata. A környező világgal való ismerkedés lehetőségeit a természeti és társadalmi környezet biztosítja. Ez a megismerési terület az óvodai élet egészében jelen van, ezért egységében mutatja meg a valóságot, az összefüggéseket. A külső világ tevékeny megismertetése során a gyermekek az élő- és élettelen természeti és társadalmi környezetben bekövetkező változásokat, ezek hatását, következményeit tapasztalják meg. A külső világ tevékeny megismerését a nevelés folyamatában komplexen kezeljük.

A környezettudatos magatartás kialakítása, formálása mindennapi feladataink közé tartozik. A jeles zöld ünnepek nagyon fontosak ebből a szempontból, kivételes lehetőségeket nyújtanak. A nevelőmunka során arra törekszünk, hogy a gyermekben alakuljon ki a megfelelő értékrend, a környezettudatos életvitel.

Matematikai fogalmakkal a mindennapi életben állandóan találkozik a gyermek, így természetes módon ismerkedik meg velük.

A külső világ tevékeny megismerése sok-sok lehetőséget biztosít a gyermek szókincsének bővítésére, valamint a megismerő funkciók fejlesztésére is:

- az érzékelés, az észlelés és a figyelem pontosítására,
- a megfigyelés differenciáltabbá tételére,
- a rövid- és hosszú távú emlékezet erősítésére,
- a képzelet, a kreativitás gazdagítására,
- és a gondolkodási műveletek fejlesztésére.

13.6.1. Célok

- spontán és szervezett formában tapasztalatok szerzése a közvetlen és tágabb természeti-társadalmi környezetről, annak formai, mennyiségi, téri viszonyairól,
- életkoruknak megfelelően biztonságos tájékozódás az őket körülvevő világban
- pozitív érzelmi viszony kialakulása az élő és élettelen természettel
- környezettudatos magatartás megalapozása
- természettisztelő, élettisztelő magatartási szokások alakítása

- a gyermek környezetéből származó elemi ismereteinek bővülése
- a nemzeti hovatartozás érzésének megjelenése
- a környező világ mennyiségi, formai, kiterjedés béli összefüggéseinek felfedezése, megtapasztalása
- a problémamegoldó képesség megalapozása
- a fenntartható fejlődés érdekében az aktív, javító, felelősségteljes cselekvés csíráinak kialakulása
- a családok szemléletének pozitív irányba formálódása a gyermekeken keresztül

13.6.2. Az óvodapedagógus feladatai

- a megfelelő személyi és tárgyi feltételek biztosítása a környezet tevékeny megismeréséhez
- spontán és szervezett tapasztalat-, és ismeretszerzés biztosítása
- a gyermek önálló véleményalkításának, döntési képességének fejlesztése és támogatása a külső világ tevékeny megismerésének folyamatában
- a természeti erőforrások védelmére és a velük való gazdálkodásra vonatkozó ismeretek átadása
- a fenntartható fogyasztásra nevelés
- a gyermek környezettudatos életvitelének megalapozása
- tudatos, felelősségteljes viselkedésminta adása
- pontos, a gyermekek számára érthető információközlés
- a gyermek tevékenység közbeni matematikai tapasztalatszerzésének elősegítése
- a matematikai érdeklődés felkeltése
- halmazok, mennyiségek összehasonlítása,
- számfogalom kialakítása
- geometriai tapasztalatok nyújtása
- az elemi ok-okozati összefüggések felismertetése, a logikus gondolkodás megalapozása
- a család bevonása a környezettudatos magatartás formálásába
- szakmai, tárgyi és tudományos ismeretek folyamatos bővítése
- környezeti pályázatok figyelemmel kísérése, lehetőségeinek kiaknázása

A külső világ tevékeny megismerésére nevelés fontosabb színterei

- az óvoda épülete, udvara, kertje
- környékbeli utcák, üzletek
- társintézmények
- kirándulások helyszínei (állatkert, Vadaspark)
- múzeumok, kiállítások
- közlekedési eszközök

A gyermekek főbb tevékenységformái

- állandó, minden érzékszerven átható tapasztalatszerzés
- megfigyelés
- szerep-, mozgásos és szenzitív játékok
- vizsgálódások vízzel, talajjal, levegővel
- élőlények gondozása

- közlekedés
- vásárlás
- munka

Környezetvédelem jeles napjai

- Állatok Világnapja
- Víz Világnapja
- Föld Napja
- Madarak és fák Napja
- Környezetvédelmi Világnap

A matematikai tapasztalatszerzés témakörei

- érzékelő játékok tulajdonságok kiemelésére
- a számfogalom előkészítése, illetve megalapozása
- tapasztalatok a geometria körében
- mérések
- tájékozódás térben, síkban

13.6.3. A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

A gyermek:

- környezetéről elemi ismeretekkel rendelkezik,
- tudja lakcímét, szülei és testvérei nevét, szülei foglalkozását, saját születési helyét, idejét,
- ismeri és betartja környezete közlekedésének legfontosabb szabályait, ismeri a közelben lévő közintézményeket,
- megnevezi a közlekedési eszközöket,
- megkülönbözteti a napszakokat, évszakokat,
- ismeri környezete növényeit, állatait, részt vesz a növénygondozásban, a természetvédelemben,
- a környezettudatos szemléletmód alapvető szokásaival rendelkezik,
- ismeri a színeket, azok sötétebb, világosabb árnyalatait,
- a tárgyakat legalább 10-ig meg tudja számlálni, össze tudja hasonlítani mennyiség, nagyság, forma, szín szerint,
- helyesen használja a tő és sorszámneveket,
- tud 10-es számkörben bontani, részhalmazokat egyesíteni,
- helyesen használja a térbeli viszonyokat jelentő névutókat,
- felismeri és megnevezi a geometriai formákat.
- képes a természeti- és társadalmi környezet megfigyelésére, védelmére, az ott lévő harmónia és veszély felismerésére, szükség esetén cselekvésre
- egyszerű megnyilvánulásai tükrözik a környezettudatos szemléletet, magatartást

13.7. Digitális kompetencia az óvodában

Az Európai Unió Tanácsa ajánlásban fogalmazta meg „az egész életen át tartó tanuláshoz” szükséges nyolc kulcskompetencián belül a digitális kompetencia fejlesztését is. A digitális kompetencia általában a munka, a kommunikáció és a szabadidő területén, az információs társadalomhoz kötődő technológiák magabiztos és kritikus használatát jelenti.

Az IKT-eszközök (Információs és Kommunikációs Technológia) használata tervezett keretek között, a személyi és tárgyi feltételekhez, lehetőségekhez igazodva, körül határolt szabályok mentén szervezhető. Ahhoz, hogy az óvodákban minőségi és biztonságos formában történhessen az IKT eszközök használatával való ismerkedés sok tényezőnek kell megvalósulnia: tárgyi feltételek, személyi feltételek, képzések/továbbképzések, szülői szemléletformálás, központi szabályozás/iránymutatás. Az óvodában a digitális nevelés csak a gyermekek és felnőttek által, kellő számban és minőségben rendelkezésre álló eszközök, valamint a működésük alapját képező infrastruktúra biztosításával valósítható meg.

Az óvodapedagógus digitális kompetenciájához alkalmazkodva, módszertani szabadságát biztosítva, a nevelés folyamatában célszerűen, alkalmanként vagy rendszeresen, az életkori sajátosságoknak megfelelően, a gyermekek aktív részvételével egyéni, páros, mikrocsoportos vagy egész csoportos formában egyaránt alkalmazható.

A digitális technológia pedagógiai célú óvodai alkalmazásához tudatos és hosszútávú tervezésre van szükség.

Az óvodapedagógusok a digitális eszközöket a saját pedagógiai céljaikhoz igazítják, hogy mindig célirányosan a foglalkozás, fejlesztés tevékenységeihez leginkább illeszkedő eszközt és alkalmazást tudják kiválasztani. A digitális eszközök a rendszeres használat által válhatnak igazán az óvodai nevelés szerves és hatékony részévé.

A digitális kompetenciák öt fő területe:

- Információ gyűjtése, felhasználása, tárolása;
- Digitális, internet alapú kommunikáció;
- Digitális tartalmak létrehozatala;
- Problémamegoldás, gyakorlati alkalmazás;
- IKT biztonság.

13.7.1. Célok

- a digitális kultúra megalapozása életkori és egyéni sajátosságokhoz mérten
- az digitális (IKT) eszközhasználatnak a későbbi tanulásban, a képességek fejlődésében, fejlesztésében betöltött pozitív szerepének megalapozása

13.7.2. Az óvodapedagógus feladatai

- a gyermekek digitális kompetenciájának fejlesztése, elsősorban a felhasználói oldal erősítése;
- a gyermekek megismertetése az IKT eszközök etikus és biztonságos használatával;
- olyan alternatíva felkínálása az óvodai nevelés folyamatában, tevékenységrendszerében, mely ötvözi a hagyományos eljárásokat és eszközöket az IKT eszközökkel és digitális módszertannal.
- digitális fogalomtár alapjainak ismerete
- digitális együttélés szabályainak, a digitális tartalmak előállítására és online tevékenységre, viselkedésre vonatkozó normák összességének ismerete, alkalmazása;
- digitális kötelezettség és felelősségvállalás

- digitális eszközökkel a gyakorlatba ágyazott informatikai nevelést segítő módszertan ismerete, alkalmazása (DPM – Mit? Miért? Mikor? Mennyi ideig? Kivel?);
- a rendelkezésre álló digitális eszközök, online vagy offline, illetve óvodapedagógus által készített játékok, feladatok célszerű, tervszerű használata;
- a hagyományos és a digitális eszközök komplex módon történő felhasználása;
- tájékozódás az iskolai, első osztályos digitális oktatás elvárás rendszeréről, az iskolában használt lehetőségekről;
- a gyermekek körében használt eszközök és tartalom megismertetése a szülőkkel;
- óvodai nevelésre vonatkozó aktuális törvények, stratégiák, programok ismerete, melyek a digitális kompetencia fejlesztés jegyében születtek;
- digitális kompetenciák öt fő területének ismerete, önképzés és továbbképzés

13.7.3. Fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

A gyermek:

- érdeklődésének, képességeinek, egyéni szükségleteinek megfelelően, biztonságosan használja az óvodapedagógusok által biztosított IKT eszközöket
- digitális tevékenységek eredményeként új ismeretekhez, tapasztalatokhoz jut, fejlődnek szociális, kognitív képességei és kreativitása
- gyakorlás által erősödnek technikai képességei, felhasználáshoz szükséges kompetenciái

13.8. Német nemzetiségi kétnyelvű nevelés

Törvényi háttér:

- 2020. évi LXVIII. törvény a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény módosításáról
- A nemzetiség óvodai nevelésének és a nemzetiség iskolai nevelés-oktatásának irányelve, tárcadokumentum (https://www.oktatas.hu/koznevelés/kerettantervek/2020_nat/iranyelvek_nemzetisegi_oktatashoz)

Kötelező dokumentumok:

- Nemzetiségi óvodai nevelésben, illetve nemzetiségi iskolai nevelés-oktatásban való részvételhez szükséges nyilatkozat- és kérelem (<https://kormany.hu/dokumentumtar>)

Óvodás korban a német nemzetiségi kétnyelvű nevelés is elsősorban személyiségfejlesztés, viselkedés és szemléletmód közvetítés. A német nyelv elsajátítási folyamatában az önkifejezés egyik módjának kialakítását, fejlődését kell segíteni.

A német nemzetiségi kétnyelvű nevelés megfelelő szintű végzettséggel és nyelvismerettel rendelkező óvodapedagógusok alkalmazásával biztosított.

A német nemzetiségi nevelést folytató óvodában a **tárgyi környezet** kialakításánál megvalósul a német nemzetiség kultúráját, életmódját, szokásait, hagyományait és tárgyi emlékeit bemutató környezet.

A csoportok **heti- és napirendjének** kialakításánál a természetes nyelvtanulási eljárás folyamatát kell figyelembe venni.

A nevelés folyamatában a két nyelv használata érvényesül. A **minimális nyelvhasználat aránya** 60% német nyelv és 40% magyar nyelv. Csoportonként ez változhat a gyermekek nyelvi szintjének ismerete alapján.

A nemzetiségi nevelést segítő **kapcsolataink**: az országos, fővárosi és kerületi nemzetiségi önkormányzat, valamint különböző egyesületek és szervezetek. Testvéróvoda Ikladon és Kisszékely található, ahol német (sváb) nyelvi környezetben biztosított az iskolába lépő gyermekek nyári táboroztatása.

13.8.1. Célok

- a nemzetiség nyelvének és kultúrájának megismerése, elsajátítása, fejlődése,
- a hagyományok átöröklődése az életkornak és egyéni fejlettségnek megfelelő szinten

13.8.2. Az óvodapedagógus feladatai

- ismerje a nyelvfejlesztés alapját képező nyelvpedagógiai elveket, a gyermek nyelvfejlődését befolyásoló különböző tényezőket
- a kétnyelvűségből vagy akár a többnyelvűségből adódó negatív hatások tervezett prevenciója vagy korrekciója;
- az óvodai német anyanyelvű munkaközösség által összeállított különböző tartalmú szakirodalom és saját gyűjtemények, segédletek, nyomon követés dokumentumainak alkalmazása a nyelvfejlesztés folyamatában;
- a gyermekek családi nyelvi környezetének, nyelvhez fűződő érzelmi viszonyának, nyelvi tudásszintjének megismerése, felmérése;
- a felmérések eredményei alapján, a differenciált fejlesztés megvalósítása;
- a két óvodapedagógus összehangolt munkája, a német és a magyar nyelv helyes arányának alkalmazása a csoport, nyelvi szintjének ismeretében;
- különböző játékfajták és játéktevékenységek maximális kihasználása a differenciált nevelő-fejlesztő munkában;
- a gyermekek nyelvi fejlődésének érdekében felhívni a szülők figyelmét saját szerepük és felelősségük óriási jelentőségére, az együttnevelés, együttműködés lehetőségeire
- a heti -és napirend rugalmas kezelése, melyben megjelenik a „*Stuhlkreis*” vagy „*Morgenkreis*”, mint jellegzetes tevékenység
- projektekben történő tervezés és rugalmas, változatos módszerekkel, eszközökkel ezek megvalósítása;
- a német nemzetiségi „kulturkincsből” (irodalom, zene, népi játékok, tánc) tudatosan felépített tematika
- utánzásra alapuló nyelvelsajátítás és gyakoroltatás
- a nyelvfejlesztést szolgáló játékok, eszközök használata, folyamatos bővítése, készítése;
- ünnepek, jeles napok alkalmával a már kialakult hagyományoknak megfelelő feltételek megteremtése, az ünneplések lebonyolítása a közösen meghatározott tartalommal, módszerekkel, eszközökkel. (1. Erntedank; 2. Martinstag; 3. Adventsfeier, Nikolaustag, Weihnachten; 5. Fasching; 6. März 15.; 7. Ostern; 8. Óperenciás-Tag; 9. Tag der Erde; 10. Maifest; 11. Muttertag; 12. Tag der Vögel, Baume vagy Umweltschutztag; 13. Challenge day; 14. Kindertag; 15. Sommerfest)
- folyamatos önképzés
- az óvodai újság „németes” rovatainak megírása és a neveléssel kapcsolatos cikkek fordítása
- kétnyelvű környezet biztosítása,

- a német nemzetiségi életmódhoz, kultúrához kötődő hagyományok, szokások ápolása,
- a német nemzetiségi identitástudat kialakulásának segítése,
- a német nyelv megszerettetése, megalapozása
- nemzetiségi identitástudat kialakítása, elmélyítése;
- német kultúra és hagyományörzés iránti érdeklődés felkeltése, tudatos ápolása;
- a gyermeket a 3-4 éves nevelési folyamatban sokoldalú képességfejlesztéssel a német nyelvű szituatív beszédig való eljuttatása

13.8.3. Fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

A gyermek:

- kialakul a német nyelv iránti pozitív érzelmi viszony,
- elfogadja a nyelvi különbözőségekből, annak fejlettségéből eredő eltérést,
- életkorának és egyéni képességeinek, megfelelő aktív és passzív szókinccsel rendelkezik
- a beszéde érthető, a beszédhelyzetnek megfelelő, az anyanyelvi és a német nyelvi szabályokhoz illeszkedő
- ismer jellegzetesen német (sváb) szokásokat, hagyományokat, tevékenységeket, szimbólumokat, élőlényeket, tárgyakat, ünnepek alkalmával fogyasztott különlegességeket
- ismeri a német kultúrából merített dalokat, meséket, mondókákat, verseket, népi játékokat és ezt kis segítséggel és/vagy önállóan reprodukálni is tudja,

13.9. Munka jellegű tevékenységek

„A munka adja az ember méltóságát.”

(Közmondás – citatum.hu)

A munka a gyermeki személyiségformálás fontos eszköze, a játékhoz sok vonatkozásban hasonló, azzal egybeeső tevékenység. A gyermek a cselekvő tapasztalás által folyamatosan új ismeretek birtokába jut. A rendszeres munka a pozitív erkölcsi tulajdonságok közül különösen a kitartást, fegyelmezettséget, segítőkészséget, önállóságot, céltudatosságot fejleszti.

A munkatevékenységek fejlődése során a gyermek jártasságot szerez a különböző munkafolyamatokban, megismerkedik a munkaeszközök használatával. Megtapasztalja a sikeres, jól végzett munka örömét, és kialakul benne a munka eredményének, egymás munkájának megbecsülése.

A gyermeki munka tudatos pedagógiai szervezést, a gyermekkel való együttműködést és folyamatos pozitív értékelést igényel.

13.9.1. Célok

- valamely produktum létrehozása
- a munkavégzéshez szükséges jártasságok, készségek, képességek fejlődése (pl. kez ügyesség, megfigyelőképesség).
- a tevékenység járuljon hozzá társas kapcsolataik alakulásához,

- erősödjenek pozitív személyiségjegyek (kitartás, felelősség, céltudatosság, önállóság, kötelességteljesítés tolerancia stb.)
- az önként vállalt, örömmel teljesített feladat növelje önbecsülésüket, ezáltal a munka megszerettetése
- a saját és mások munkájának elismerése, ennek kifejezési formáinak elsajátítása

13.9.2. Az óvodapedagógus feladatai

- a munkatevékenységhez szükséges feltételek biztosítása (hely, idő, eszköz)
- a szokás- és szabályrendszer kialakítása a munkajellegű tevékenységekhez
- folyamatos munkalehetőség teremtése, amely kihasználja a gyermek megismerési vágyát, aktivitását
- megfelelő mintaadás a gyermek számára az eszközhasználathoz, a munkafogások megismeréséhez, a munkafázisok sorrendiségéhez
- kifogástalan állapotú munkaeszközök biztosítása
- az önálló munkavégzéshez szükséges attitűdök és képességek, készségek, tulajdonságok, mint a kitartás, az önállóság, a felelősség, a céltudatosság alakítása cselekvő tapasztalás közben.
- egyénre szabott pozitív, fejlesztő értékeléssel a munka hasznosságának megmutatása, a gyermek munkaszeretetének erősítése
- együttműködési készség kialakítása, erősítése
- a balesetmentes környezet fenntartására való közös törekvés
- önálló döntésre, fejlettség szerinti feladatmegosztásra való motiválás

13.9.3. A munkajellegű tevékenységek fajtái

Önkiszolgálás

- Étkezés, öltözködés, testápolás

Környezet rendben tartása

- A csoportszoba átrendezése és a játékok elrakása
- Udvari játékok és az udvar rendezése

Naposság

- Önként vállalt naposi munka fokozatos bevezetése

Alkalmi munkák

- segítségnyújtás a kisebbeknek
- eszközök kiosztása, összeszedése
- segédkezés az évszakokhoz és az alkalomhoz illő dekoráció elkészítésében
- egyéni megbízatások (üzenet átadása stb.)

Növény-, és állatgondozás

- szobanövények locsolása, átültetése
- állatok etetése
- madarak téli etetése, itatása
- természetsarok évszaknak megfelelő kialakítása
- az évszakokhoz kapcsolódó kerti munkák elvégzése

13.9.4. A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

A gyermek:

- önálló a saját magával kapcsolatos feladatok elvégzésében,
- aktívan tevékenykedik környezete formálásában, szépítésében,
- alkalmaz különböző munkafogásokat,
- kreatív, szükség esetén tud más, vagy új megoldást találni,
- önként vállalja a közösségért végzett tevékenységeket,
- a gyermek közösségi kapcsolata, kötelességtudata alakulóban van,
- alakul reális önértékelése a munkavállalás során,
- a jól végzett munka örömmel tölti el
- megbecsüli a munka eredményét

14. A tevékenységekben megvalósuló tanulás - Játékba integrált tanulás szervezése

A tudás az elsajátított ismeretek a gyermek által megalkotott rendszerét jelenti, tehát egy egyénre jellemző individuális tanulási folyamat eredménye. A tudásvágy a személyiségfejlődés egy fokán szükségletként lép fel. Kialakulása függ a környezettől, a gyermeket ért hatásrendszertől, amely ösztönzi, támogatja, elősegíti kibontakozását. A tudásvágy, az ismeretek, tapasztalatok megszerzésének vágya, indítja el a tanulási folyamatot. Az óvodáskorú gyermek életében a tanulás sajátos indirekt módon más tevékenységbe ágyazva jelenik meg. Nem tudatos ismeretszerzés, hanem tapasztalatokon, aktív cselekvésen, érzelmeken átható folyamatos megismerő tevékenység.

Fejleszti a megismerő folyamatokat, megfigyelőképességet, problémamegoldó gondolkodást, alkotóképességet, feladattudatot, kitartást, önellenőrző képességet, az eredményességre törekvés igényét, kudarctűrő képességet, érzelmi - akarati életet, anyanyelvi képességeket – támogatja a teljes személyiség fejlesztését.

A tanulás az egész nap folyamán, nagyrészt a szabad játékban vagy a mindennapi élethelyzetekben spontán módon valósul meg. A gyermekek tanulása tehát folyamatos, mely minden tevékenységben jelen van. Természetes és szimulált helyzeteket jelent és nem egyetlen célja az ismeretszerzés. A játékos tanulásszervezés során alkalmazott módszerek segítik a differenciálást, a gyermeki kompetenciák fejlődését. A tanulásnak ugyanakkor része az általunk kezdeményezett gyermekekkel való foglalkozás. A gyermeki tevékenység jellemzője, hogy kiderít, feltár, észrevesz, rábukkan, meglát, rátalál a dolgok összefüggéseire. Olyan játék helyzeteket teremtünk, játékokat ajánlunk, amelyek alkalmasak a gyermeki önellenőrzésre, önértékelésre is.

Bizonyos tudástartalmak átadására és a képességek fejlesztésére alkalmazzuk az egész csoport számára szervezett ismeretszerzést, közös tevékenykedést (mesehallgatás, anyanyelvi játékok, mozgásos játékok), de fontos, hogy a csoportos tevékenységekben is megvalósuljanak az egyéni fejlesztés módszerei. A gyermekek hibáit, tévesztéseit a tanulási, fejlődési folyamat részeként kezeljük.

„Foglalkozunk meleg, sugárzó szeretettel a gyermekkel, és ők csodákra képesek.”

(Szókratész)

14.1. A tevékenységekben megvalósuló tanulás lehetséges formái

- az utánzásos minta- és modellkövetéses magatartás- és viselkedéstanulás, szokások alakítása,
- a spontán játékos tapasztalatszerzés;
- a játékos, cselekvéses tanulás;
- a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés;
- az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés;
- a gyakorlati problémamegoldás

14.2. Célok

- a tudás, a tanulás iránti vágy felkeltése
- az óvodás gyermek képességeinek fejlődése, tapasztalatainak bővülése
- problémamegoldó képessége az önálló problémamegoldás felé haladjon
- kulcskompetenciák fejlődése
- az iskolai tanuláshoz való pozitív viszony kialakulása

14.3. Az óvodapedagógus feladatai

- a játékba integrált tevékenységekben megvalósuló tanulás feltételeinek megtervezése és megteremtése (tevékenység, eszköz, helyszín).
- a tanulást támogató környezet megteremtése
- a gyermek megismerési vágyának, kíváncsiságának kielégítése, a felfedezés lehetőségének biztosítása.
- a tanulás munkaformáinak megválasztása a gyermek egyéni fejlettsége és fejlődési üteme ismeretében
- a tapasztalatszerzés, ismeretátadás sokoldalú, komplex megvalósítása
- személyre szabott, pozitív értékelés
- a kompetenciák (készség, képesség, adottság, hajlam) fejlesztése, az egyénre szabott differenciálás

14.4. A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére

A gyermek:

- szándékos tanulás képessége, valamint az ehhez szükséges akarati tulajdonságai (feladattudat, kitartás, munkatempó, önellenőrző képesség, nyelvhasználat, önállóság, önfegyelem) alakulóban van,
- nyitott a világra, a belső motivációja a tanulási helyzetek iránt kialakult
- képes önálló feladatmegoldásra, kialakul a problémamegoldás csírája, kreatív,
- szereti, várja a feladathelyzeteket,
- egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni, késleltetni tudja szükségleteinek kielégítését,
- örül a saját és mások sikerének,
- elviseli a kudarcot
- eljut a pontos észlelésig, ismeretei azáltal megalapozottak lesznek,
- megismerkedik az elemi ok-okozati összefüggésekkel, a környezet mennyiségi, formai, tulajdonság béli eltéréseivel, a fogalmi gondolkodás kialakulása felé halad,
- kialakulóban van az elemi fogalmi gondolkodása,

15. Kiemelt figyelmet igénylő gyermek

A tipikustól eltérő fejlődésmenet olyan állapot, melyben a környezet alakításával, sajátos neveléssel, befogadó környezettel a gyermek életminősége javítható, fejlődése segíthető.

Különleges bánásmódot igénylő gyermek

- *Sajátos nevelési igényű gyermek:* aki a szakértői bizottság véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, értelmi, vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral, vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral küzd.
 - *Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek:* aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alul teljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek.
 - *Kiemelten tehetséges:* az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, aki átlag feletti, vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelthető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség.
 - *Nemzeti kisebbségekhez tartozók és hazájukat elhagyni kényszerülő családok:* a lakosság többi részétől saját nyelve és kultúrája, hagyományai különböztetik meg illetve a migráns családok gyerekei
 - *Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek:* a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:
 - a szülő legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,
 - a szülő 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,
 - a gyermek elégtelen lakókörnyezete, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.
- Halmozottan hátrányos helyzetű:
- az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek, aki esetében a fent említett pontokban meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll.

15.1. Az inkluzív neveléssel kapcsolatos óvodapedagógusi feladatok

- az életkori sajátosságok ismerete
- a gyermek, család előítélet nélküli elfogadása
- a hátrányos és veszélyeztetett, halmozottan hátrányos, óvodáztatási támogatásban részesülő gyermek rendszeres óvodába járásának szorgalmazása, nyomon követése
- a szakszolgálat dolgozóival folyamatos konzultáció megszervezése
- kapcsolattartás a szociális segítővel
- tisztelet, szeretet, biztonság nyújtása
- neveléshez, fejlesztéshez szükséges szakmai tudás
- az értékek átszarmaztatásához szükséges erkölcsi felelősség megléte, modell szerep, önismereti-, kommunikációs-, kapcsolatteremtő-, kríziskezelő- készség szinten tartása, illetve fejlesztése

- a lemaradást mutató területek pontos feltérképezése a fejlesztéshez
- fejlesztés megtervezése, beépítése a nevelőmunkába
- ismerje fel a tehetségigéreteket, e témában végzett szakember véleményét, illetve segítségét kérve koordinálja a további fejlődésüket
- dokumentáció pontos vezetése, ellenőrzése
- együttműködés a szülőkkel, a szülők bevonása a mindennapi életbe, a gyermekek értékeléséről szóló visszacsatolás legyen folyamatos, rendszeres
- szülőképzések, szakemberek bevonásával
- érzékenyítési technikák alkalmazása:
 - video tréning,
 - szituációelemzések képekről

15.2. Sajátos nevelési igényű gyermekek integrált, inkluzív szemléletű nevelését segítő, a fogyatékoság típusához és fokához igazodó fejlesztő program

Integrációs törekvések, elvek

Integráció a sajátosságok megőrzésével, az eltérő fejlődési sajátosságokhoz, különbözőségekhez való alkalmazkodással - a gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések.

Inklúzió: az a befogadó légkör- és eljárásrendszer, ahol mindenki más, egymáshoz képest, bárki „belefér” megtalálja a helyét, akkor is inkluzív a légkör és a módszerkombináció, ha van integrált gyermek, akkor is, ha éppen nincs.

A sajátos nevelési igényű gyermek különleges gondozási igénye biológiai, pszichológiai és szociális tulajdonság együttes, amely a gyermek nevelhetőségének, oktathatóságának, képezhetőségének jellegzetes különbségeit fejezi ki. A gyermekek között fennálló különbségeket az óvodák a helyi nevelési gyakorlatuk kialakításakor figyelembe veszik. Az oktató-nevelő munkánkban pedagógiai módszereinket intézményi céljainkhoz, feladatainkhoz igazítjuk. Módszereink, eszközeink megválasztása a gyermekeink életkori sajátosságaihoz, értelmi fejlettségéhez és képességeihez, sérülésük fokához, a speciális nevelési szükségletekhez igazodik. Továbbá az alkalmazott eljárások a nevelő személyiségéhez, pedagógiai kulturáltságához, felkészültségéhez, stílusához is igazodnak. A pedagógiai munka megvalósítását úgy tervezzük meg, hogy az egyes gyermek optimális fejlesztése az egyéni sajátosságokra tekintettel lévő differenciálást és az egyéni sajátosságokra tekintettel levő egységességet egyaránt garantálja.

Az óvodai nevelés a sajátos nevelési igényű gyermekeknél is a nevelés általános célkitűzéseinek megvalósítását tartja szem előtt. Az óvodai nevelésben alkalmazott pedagógiai hatások a gyermek személyiségéhez igazodnak. Pedagógiai munkánk hatására a sajátos nevelési igényű gyermeknél is fejlődik az alkalmazkodó készség, az akaraterő, az önállóságra törekvés, az érzelmi élet, az együttműködés. A sajátos nevelési igényű gyermek fejlesztése speciálisan képzett szakember közreműködését igényli. Ezt intézményeinkben főállású gyógypedagógus és utazó gyógypedagógus személyében biztosítjuk. A sikeres óvodai integrációhoz óvodáinknak különböző személyi és tárgyi feltételeket kell biztosítani, valamint külön gondot kell fordítani arra, hogy a sajátos nevelési igényű gyermek minden segítséget megkapjon az egyéni sajátosságainak megfelelő fejlődéséhez. A komplex feltételrendszer legfontosabb tényezője az óvodai integrált nevelésben az óvodapedagógus személyisége, elfogadja az egyéni különbségeket, alkalmazkodik a gyermekek eltérő képességeihez, viselkedéséhez.

Általános elvek a sajátos nevelési igényű gyermekek nevelésében

Az irányelv célja

- az elvárások igazodjanak a gyermekek fejlődési üteméhez,
- fejlesztésük a számukra megfelelő területeken valósuljon meg,
- a sajátos nevelésű igényű gyermekeket a nevelés, fejlesztés ne terhelje túl,
- a fejlesztés szervezeti keretének megválasztását, módszer-és eszközrendszert az egyéni szükségletek határozzák meg.

A rehabilitációs, rehabilitációs ellátás elvei

A sajátos nevelési igény kifejezi

- a gyermek életkori sajátosságának a fogyatékoság által okozott részleges vagy teljes körű módosulását,
- a képességek részleges vagy teljes kiesését, fejletlenségét, eltérő ütemű fejleszhetőségét.

A gyermek rehabilitációs, rehabilitációs célú fejlesztésének az alapja a szakértői bizottság szakvéleménye.

A nevelőmunka során figyelemmel kell lenni arra, hogy:

- a sérült kisgyermek harmonikus személyiségfejlődését az elfogadó, az eredményeket értékelő környezet segíti,
- a gyermek iránti elvárást fogyatékoságának jellege, súlyosságának mértéke határozza meg,
- terhelhetőségét biológiai állapota, esetleges társuló fogyatékosága, személyiségjegyei befolyásolják.

A rehabilitációs, rehabilitációs tevékenység közös célja és feladatai:

- fogyatékoságból fakadó hiányzó vagy sérült funkciók helyreállítása, újak kialakítása,
- a meglévő ép funkciók bevonása a hiányok pótlása érdekében,
- a különféle funkciók egyensúlyának kialakítása,
- az egyéni sikereket segítő tulajdonságok, funkciók fejlesztése.

A rehabilitációs, rehabilitációs tevékenységet meghatározó tényezők:

- a fogyatékoság típusa, súlyossága,
- a fogyatékoság kialakulásának, diagnosztizálásának és a speciális ellátás megkezdésének ideje,
- a gyermek:
 - életkora, pszichés és egészségi állapota,
 - képességei, kialakult készségei,
 - kognitív funkciói, meglévő ismeretei.

A szükséges pedagógiai feltételek biztosítása a sajátos nevelési igényű gyermek számára:

- a sérülés specifikus módszerek, szakszerű megválasztása, alkalmazása,
- az egyéni szükségletekhez igazodóan speciális eszközök használata,
- rugalmas szervezeti keretek kialakítása a sajátos nevelési igényű gyermekek egyéni foglalkoztatásának megvalósulásához,
- megfelelő tájékoztatás az érintetteknek a sajátos nevelési igényű gyermek befogadására,
- a segédeszközök elfogadása, azok következetes használatára és megővására

- nevelés,
- annak felismerése, hogy a sajátos nevelési igényű gyermek egyes területeken kiemelkedő teljesítményre is képes,
 - az óvoda pedagógusai, pedagógiai munkát segítő alkalmazottai és a szülők megfelelő tájékoztatása a sajátos nevelési igényű gyermek befogadására, együttműködés a gyermek családjával.

15.3. Integrált nevelés célja:

- a gyermek egyéni sajátosságainak megfelelő legoptimálisabb fejlődés
- a sajátos nevelésű gyermek életminősége javul
- a terápiás célú pedagógiai eljárások hatására közösségbe való beilleszkedése sikeres
- az intézményben dolgozó pedagógusok a szülők és gyermekek érzelmi nyitottságának alakítása, a társadalomban előforduló másság elfogadásának elősegítése

Az integrált fejlesztésben részt vevők köre

Az SNI gyermek fejlesztési stratégiájának kialakítását a gyermek fogyatékoságának típusához igazodó szakképzettséggel rendelkező, az integrált fejlesztésben, tapasztalatokkal rendelkező gyógypedagógus, terapeuta segíti (saját gyógypedagógus, utazó gyógypedagógusi hálózat). Közreműködése kiterjed a gyermeket fejlesztő óvodapedagógusok felkészítésére, a fogadó tagóvoda sajátos teendői ellátásának tervezésére, folyamatos tanácsadásra, mely az óvodai nevelőmunkán túl a szülők és az óvoda együttműködésére is kellő hangsúlyt helyez.

Az oktatási szolgáltatásokhoz való hozzáférés egyenlőségének biztosításán túl célunk az esélyteremtést támogató lépések, szolgáltatások megvalósítása a hátrányos helyzetű gyerekek hátrányainak kompenzálása és az esélyegyenlőség előmozdítása érdekében.

Személyi feltételek

A sajátos nevelési igényű gyermek integrált nevelésében, oktatásában, fejlesztésében részt vevő a gyermek fogyatékoságának típusához igazodó szakképzettséggel rendelkező szakemberek:

- gyógypedagógus
- óvodapszichológus
- utazó gyógypedagógus
- fejlesztő pedagógus

A gyermekek integrált nevelésében, fejlesztésében részt vevő, magas szintű pedagógiai, pszichológiai képességekkel (elfogadás, tolerancia, empátia, hitelesség) és az együttneveléshez szükséges kompetenciákkal rendelkező szakemberek:

- óvodapedagógus
- gyógypedagógiai asszisztens

15.4. A gyógypedagógus feladatai

- a pedagógiai diagnózis értelmezésének segítése
- javaslatot tesz a fogyatékoság, a pszichés fejlődési zavar típusához, a gyermek egyéni igényeihez szükséges környezet kialakítására
- segítséget nyújt a szükséges speciális segédeszközök kiválasztásában, ismerteti a speciális eszközök használatát
- javaslatot tesz gyógypedagógiai specifikus módszerek, módszerkombinációk alkalmazására

- figyelemmel kíséri a gyermek haladását, részt vesz a részeredmények értékelésében, javaslatot tesz az egyéni fejlesztési szükséglethez igazodó módszerváltásokra, együttműködik a többségi pedagógusokkal, figyelembe veszi a gyermekkel foglalkozó óvodapedagógus tapasztalatait, észrevételeit, javaslatait
- terápiás fejlesztő tevékenységet végez a gyermekkel való közvetlen foglalkozásokon - egyéni fejlesztési terv alapján a habilitációs, rehabilitációs fejlesztést szolgáló órakeretben -, ennek során támaszkodik a gyermek meglévő képességeire, az ép funkciókra
- segíti az integráló óvodapedagógust az egyéni értékelés kialakításában, a gyermek önmagához mért fejlődésének megítélésében, segíti a helyi feltételek és a gyermek egyéni szükségleteinek összehangolását.

15.5. Az óvodapedagógus feladatai

- a gyermek megismerése, elfogadása
- egyéni fejlesztési terv készítése, speciális módszerek, technikák alkalmazása
- az eltérő képességekhez, az eltérő viselkedéshez történő alkalmazkodás
- együttműködés a szakemberekkel, a javaslataik beépítése a pedagógiai folyamatokba
- a gyermek egyéni képességeihez igazodó legeredményesebb fejlesztés
- az egészséges közösség érdekeinek megsértése nélküli integráció
- az integráció elfogadtatása a csoportba járó gyermekekkel és szülőkkel, az együttélés optimalizálása a gyermeki és felnőtt közösség számára
- a sajátos nevelési igényű gyermek fejlesztéséhez szükséges eszköztár kialakítása, adaptálása

15.6. Sérülés specifikus feladatok

ZEO alapító okirata szerint, az óvodai nevelés keretén belül ellátja az alább felsorolt sajátos nevelési igényű gyermekek nevelését- oktatását integrált formában, a Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat szakértői véleménye alapján.

Mozgáskorlátozott gyermek

A mozgáskorlátozott gyermekek óvodai nevelése során kiemelt figyelmet kell fordítani a mozgás akadályozottságából származó hátrányok csökkentésére, megszüntetésére. Meg kell tanítani a speciális, egyénre szabott eszközök használatát, ami elősegíti a szűkebb és tágabb környezet szélesebb körű megismerését, az életkornak megfelelő tapasztalatszerzést. Az óvodában a gyermek állapotának megfelelő mozgás- és étletteret kell kialakítani, figyelembe véve az önállóságra nevelés elvét.

A mozgássérült gyermekek óvodai nehézségeinek csökkentésében szomatopedagógus, valamint a konduktor és a gyógytornász nyújt segítséget.

Az óvodapedagógus feladatai

- megismeri a szükséges speciális eszközöket, speciális módszereket
- a csoportszoba kialakításánál figyelembe veszi a mozgáskorlátozott gyermek egyéni sajátosságait
- felkészíti a csoportjába járó gyermekeket a mozgáskorlátozott gyermek fogadására
- a gyermek egyéni sajátosságait és a szakemberek javaslatait figyelembe véve kialakítja azokat a feltételeket, amelyek a mozgáskorlátozott gyermek optimális megsegítéséhez szükségesek

- segíti az érzelmi reakciók megélését, a közösségi magatartás kialakítását, a szabályok betartásának megtanulását.
- a gyermeket az egyéni adottságaiból adódó legmagasabb szintű önállóságra nevelje

Látássérült gyermek

A látássérült gyermek óvodai nevelése során kiemelt figyelmet kell fordítani a közös játékban való részvétel és a közösséghez való alkalmazkodás segítésére, az önkiszolgálás megtanítására, a tárgyak és helyük megismertetésére, a rendszeret és a higiénés szokások (különösen a szem és kéz tisztán tartása) kialakítására. A látássérült gyermek mind az ismeretszerzésben, mind a pszichés, szociális fejlődésben speciális segítséget igényel. A látássérült gyermek óvodai nehézségeinek csökkentésében a tiflopedagógus nyújt segítséget.

Az óvodapedagógus feladatai

- az ép érzékszervek működésének intenzív fejlesztése
- a meglévő látás megőrzése, fejlesztése - látásnevelés -, optikai segédeszközök használata
- beszédhiba-javítás
- intenzív mozgásfejlesztés, tapintás, finommozgás, a kézügyesség fejlesztése,
- a testtartási hibák javítása (pl. fejlógatás, túlmozgások korrigálása) súlyosabb eseteknél gyógytornász, szomatopedagógus bevonásával,
- életviteli technikák elsajátíttatása
- mindennapi tevékenységek segítése
- a speciális segédeszközök használatának gyakoroltatása;
- önelfogadás, alkalmazkodási képesség fejlesztése, társas kapcsolatok kialakítása

Hallássérült gyermek

A hallássérült gyermek fejlesztésének eredményességét alapvetően meghatározza, hogy mi jellemzi beszédmegértését, beszédkészenléti állapotát az óvodába lépés időszakában. Ezt egyrészt a hallásállapot, másrészt a kognitív és pszichés állapot, a szociokulturális környezet, a korai és optimális podoaudiológiai ellátás befolyásolják. Az anyanyelvi fejlesztés az óvodai élet egész napi tevékenységében megjelenik. Az egyéb tevékenységek során segíteni kell a gyermek szocializációját. A hallássérült gyermekek óvodai nehézségeinek csökkentésében a szurdopedagógus nyújt segítséget.

Az óvodapedagógus feladatai

- a hallásmaradvány kondicionálása
- a meglévő beszédállapot fenntartása (megőrzése) és fejlesztése
- a szájról olvasás készségének fejlesztése
- a módosult életvitel elfogadtatása, a harmonikus személyiség erősítése
- mindennapi tevékenységek segítése
- a speciális segédeszközök használatának gyakoroltatása

Pszichés fejlődési zavarral küzdő (magatartás, viselkedés és figyelemzavar) gyermek

Az óvoda egész élet- és tevékenységrendjével, érzelmi légkörével segíti a gyermek harmonikus, kiegyensúlyozott fejlődését, fizikai és pszichikai teherbíró képességének növekedését. Az intézményi légkör közvetíti a gyerekeknek, hogy problémáival, érzelmi konfliktusaival, kritikus élethelyzetben bizalommal fordulhat a felnőtt közösség bármely tagjához. Feladatunk

elsősorban a megelőzés, illetve a már kialakult problémák megoldása. A pszichés fejlődési zavarral küzdő gyermek nevelésében, nehézségeinek csökkentésében az óvodapszichológus, fejlesztőpedagógus nyújt segítséget.

Az óvodapedagógus feladatai

- szülők és pedagógusok kölcsönös bizalmon alapuló, együttműködő kapcsolatának fenntartása
- egyéni, kiscsoportos foglalkozások szervezése
- a teljesítménykudarcokra épülő másodlagos zavarok, inadaptív viselkedés kialakulásának megelőzése, az iskolába lépéshez szükséges fejlettség megalapozása

Autizmus spektrum zavarral élő gyermek

A gyermek neveléséhez, fejlesztéséhez célzottan alkalmazott, specifikus gyógypedagógiai módszerekre, van szükség. A fejlesztések során különösen fontos a viselkedési szabályok, helyes viselkedési minták, énkép, önismeret, érzelmek kifejezése, önkontroll, az emberi kapcsolatok rendszerének megismerése. Kiemelt figyelmet fordítunk mások tulajdonságainak, érzelmi reakcióinak felismerése, valamint az érdeklődésnek és az életkornak megfelelő, funkcionális, örömteli szabadidős tevékenységek tanítására, fejlesztésére. Az autizmus spektrum zavarral élő gyermek óvodai nevelését, fejlesztését a gyógypedagógus, a gyógypedagógiai asszisztens, óvodapszichológus segíti.

Az óvodapedagógus feladatai

- a szociális és kommunikációs készségek célzott fejlesztése
- az autizmusból eredő fejlődési elmaradások lehetőség szerinti célirányos kompenzálása
- a sztereotip, inadekvát viselkedések korrekciója
- a fogyatékoság specifikus környezet, eszközök, módszerek használata, a szokásrendszer kialakítása és elsajátíttatása
- elemi szociális-kommunikációs készségek célzott fejlesztése
- viselkedésproblémák kezelése (dührohamok, auto- és heteroagresszió, sztereotip viselkedések stb.), figyelem, utánzás, gondolkodási készségek, énkép, önismeret fejlesztése
- érzékszervek és testhasználat, nagy- és finommozgások fejlesztése, testtartás, izomhypotonia korrigálása
- önkiszolgálás, önellátás, saját speciális segédeszközök mindennapi helyzetekben való rutinszerű használatának megtanítása
- az óvodai környezetben való tájékozódás, élethelyzetek begyakoroltatása,
- szociális tapasztalatszerzés, társas kapcsolatok formáinak kialakítása

Tanulásban akadályozott gyermek

Az enyhén értelmi fogyatékos gyermekek fejlesztésében meghatározó a nem fogyatékos óvodás korúakkal történő együttnevelés. A spontán tanulást, a társakkal való együttműködést, a kommunikáció fejlődését segítik azok az élmények, tapasztalatok és minták, amelyet a gyermek a kortárs csoportban megél. A folyamatos, speciális fejlesztést a gyógypedagógus, és az óvodapszichológus segíti.

Az óvodapedagógus feladatai

- a játékok során fejlessze a gyermek beszédét, mozgását, finommotorikáját, megismerő képességeit, gondolkodását, észlelését, figyelmét, emlékezetét, képzeletét, érzékelését
- segítse a kommunikációs készség fejlődését
- tanítsa meg a szociális viselkedés alapvető szabályait (pl. köszönés, dolgok kérése és megköszönése).
- vonja be a mindennapi tevékenységekbe a tanulásban akadályozott gyermeket is

Beszéd fogyatékos gyermek

A beszéd fogyatékos gyermek óvodai nevelése során nagyon fontos az aktív nyelvhasználat és kommunikáció kialakítása, az értelmi fejlesztés, a mozgás és észlelési funkciók, valamint a vizuomotoros koordinációs készség javítása, az érzelmi élet fejlesztése. Pedagógiai szempontból meghatározó, hogy a károsodás melyik életkorban következett be, mi okozza, és milyen súlyosságú. A beszéd fogyatékos gyermek óvodai nehézségeinek csökkentésében a logopédus nyújt segítséget.

Az óvodapedagógus feladatai

- a beszédre irányuló figyelem fejlesztése
- a beszédészlelés és megértés fejlesztése
- az aktív és a passzív szókincs bővítése
- gazdag nyelvi környezet biztosítása
- mozgásfejlesztés
- a beszéd fogyatékossgából eredő hátrányok miatti kirekesztettség elkerülése, az önbizalom megerősítése

15.7. A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére

A gyermek:

- beilleszkedik a csoportközösségbe
- megvalósul az egyenlő hozzáférése a foglalkozásokhoz
- önmagához mért fejlődése vizuális, akusztikus, taktilis, mozgásos észlelési folyamatai, a motoros képességek, a beszéd és nyelvi készségei terén mérhető
- a nevelés hatására fejlődik az alkalmazkodó képessége, akaratereje az önállóságra törekvése, az érzelmi élete, az együttműködése
- képességei önmagához képest optimálisan fejlődik
- a sérülés specifikus eszközöket használja
- deviáns viselkedési formái csökkennek
- esélye az iskolai életre való alkalmasságra a lehető legnagyobb mértékben növekszik

A csoportban természetessé válik az elfogadás, a tolerancia és kiépül a segítőkészség. Jó kapcsolat alakul ki a nevelőpartnerek között.

15.8. A beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézségekkel küzdő gyermekek fejlesztési programja

A tanulási, beilleszkedési és magatartási zavarok háttérben részképesség zavarok, kóros aktivitászavar és/vagy figyelemzavar, a teljesítmények eléréséhez szükséges pszichikus funkciók kialakulatlansága, fejletlensége vagy a felsoroltak halmozott előfordulása áll fenn. Nem határozhatunk meg egységes jellemző jegyeket; az egyes állapotok a tünetek/tünet együttesek komplexitásától függően a funkciógyengeségtől a komplex személyiség-, illetve általános tanulási zavarig terjedhetnek.

Jellemző, hogy az adott részképességben az intelligencia szintjének ellentmondó, súlyos teljesítménybeli elmaradás mutatkozik. A részképesség zavarok tüneteit mutató gyermekek általános jellemzője a számukra nehéz feladatok iránti feltűnő közömbösség, érdektelenség, amely a nehézségek következtében fokozatosan elmélyül, majd tevékenységek elutasításában fejeződik ki.

Aktivitászavar, figyelemzavar megléte esetén pedig az érintett tanuló rövidebb ideig tud a feladathelyzetben megmaradni, az általánosnál sokkal több cselekvéses tanulási helyzetet igényel. Azok a gyermekek, akik súlyos figyelemzavaruk (helyzetidegenség, hibás hiányos helyzetfelismerés) vagy fejletlen önirányítás, gyenge önértékelési képesség miatt nem tudnak a tanulási szituációba beilleszkedni, állandó személyes kontrollra, megerősítésre szorulnak.

A részképesség zavar, és a tanulási zavar korrekcióját az utazó fejlesztőpedagógusok végzik.

15.8.1. Célok

- a gyermek egyéni sajátosságainak megfelelő leoptimalisabb fejlődés
- a sajátos nevelésű gyermek életminősége javul

15.8.2. Az óvodapedagógus feladatai

- bizalom légkörének megteremtése
- a motiváció növelése
- egyéni bánásmód, korlátok, keret adása
- az ismeretsajátítás folyamatát gátló, gyengébben fejlett, diszharmonikus működést mutató részképességek megerősítése
- az ismeretanyag hatékony beépüléséhez szükséges jártasságok, készségek kialakítása, illetve megerősítése
- differenciálás
- önállóságra nevelés
- bátorítás, biztatás, sikerek, eredmények kiemelése, dicséret, elfogadás, együttérzés
- szervezze meg a fejlesztő eljárások alkalmazásához a tárgyi feltételeket
- szülők és pedagógusok kölcsönös bizalmon alapuló, együttműködő kapcsolatának fenntartása
- külső segítség igénybe vétele: orvos, pszichológus, pszichiáter, szociális segítő

15.8.3. A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

A gyermek:

- huzamosabb ideig konfliktusok nélkül tevékenykedik a közösségben
- többnyire elfogadja és betartja a szabályokat
- együttműködik, vagy próbál együttműködni pedagógusával, társaival

- részképességei önmagához képest maximális fejlettséget mutat

A csoport:

- elfogadja a másságot
- segíti a problémás gyermeket

15.9. Nemzeti kisebbséghez tartozók és a hazájukat elhagyni kényszerülő családok

A nemzeti kisebbséghez tartozók esetében

15.9.1. Célok

- a nemzetiségi gyermekek nevelése 3 éves kortól kezdődően életkori sajátosságaiknak és egyéni fejlettségüknek megfelelően
- a kultúrájuk és hagyományaik megismerése, elsajátítása, átörökítése és fejlesztése igényeik szerint
- rendszeres óvodába járás mellett iskolaéretten, örömmel várják az iskolakezdet.

15.9.2. Feladatok

- érzelmi biztonság megteremtése
- a családból az óvodába való átmenet segítése
- a magyar nyelven folyó óvodai nevelés, kommunikáció teljessé tétele
- rendszeresen óvodába járásra ösztönzés
- az óvodai napirend, szokások megismertetése, elfogadása, szükségleteik maximális figyelembevétele mellett
- az egészséges életmódra való nevelés kiemelt, hangsúlyos kezelése
- gyermekközpontú, személyiségközpontú fejlődés segítése,
- gyermek- és családvédelem feladatainak megvalósítása (szükségleteihez igazodó nevelés, személyiségfejlődés biztosítása, hatékony együttműködés a gyermekjóléti és családsegítő szolgálattal)
- kisebbségi kultúrkincsből és az anyanemzet kultúrájából (irodalom, zene, népi játék) gyűjtött és választott tematika beépítése

15.9.3. A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

A gyermek:

- aktívan, örömmel vesz részt a csoport életében,
- társas kapcsolatait az együttműködés, elfogadás, barátkozás jellemzi,
- a magyar nyelv elsajátításában önmagukhoz képest fejlődik,
- a társadalmi szokásokat, kapcsolatrendszerét ismeri,
- megtalálja az önkifejezés elfogadott formáit

Hazájukat elhagyni kényszerülő családok esetében

15.9.4. Célok

- a beilleszkedés és befogadás folyamatának segítése
- magyar szülők befogadó készségének, migráns illetve kisebbséghez tartozó szülők bekapcsolódási készségének javítása

A fogadásra felkészülés további elemei lehetnek:

- étkezési szokások egyeztetése a
- öltözködési szokások megismerése és ismertetése a csoporttal
- a származási kultúra egyes elemeinek bevonása az óvodai tevékenységekbe (zene, képek, játékok)

15.9.5. Feladatok

- megismerni és tiszteletben tartani a migráns családok hagyományait
- az óvodai befogadást, elfogadást elősegítő alkalmak, programok kezdeményezése
- a gyermek jogi képviselőjének tisztázása - kulturálisan eltérő, hogy ki milyen jogokat gyakorolhat,
- tisztázni, hogy kik azok a magyar nyelvet is értő kontaktszemélyek, akikkel az óvoda felveheti a kapcsolatot szükség esetén
- segítségnyújtás a magyar nyelv elsajátításához
- a csoportban kialakult szokások és hagyományok elfogadtatása
- az egymás iránti tolerancia, alkalmazkodás, elfogadás kialakítása

15.9.6. A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- kialakul a családokkal az együttműködő és aktív kapcsolat
- a gyermekek nyelvi és egyéb fejlesztése eredményes

15.10. A speciális pedagógiai ellátásra jogosult, a tankötelezettségük megkezdésére halasztást kapott gyermekek részére biztosítandó, iskolakezdésre felkészítő foglalkozások

A speciális pedagógiai ellátásra jogosult, a tankötelezettségük megkezdésére halasztást kapott gyermekek részére iskolakezdésre felkészítő foglalkozásokat biztosítunk, az egyéni fejlesztés céljait és feladatait a gyermekek fejlesztésére vonatkozó általános célrendszer figyelembevételével fogalmazzuk meg. A gyermekek számára érthető, és betartható szokásokat, szabályokat és feladatokat tervezünk, melynek szerves része a lassabban fejlődő, gyermekekre való figyelés és feladatadás. Az együttműködés, segítségnyújtás módját, mértékét a csoporttársak részéről történő elfogadást, személyes példánkkal alakítjuk. Az általánosan kötelező feltételeket a jogszabályok több területen módosítják, illetve kiegészítik olyan többlétszolgáltatásokkal, amelyeket ki kell alakítani és hozzáférhetővé kell tenni. A gyermekek rehabilitációs, rehabilitációs célú fejlesztésének az alapja, a szakértői bizottság szakértői véleménye. Az óvodai nevelőmunka során figyelemmel kell lenni arra, hogy a nehézségekkel küzdő kisgyermek harmonikus személyiségfejlődését az elfogadó, az eredményeket értékelő környezet segíti. A gyermek iránti elvárást nehézség vagy egyéb pszichés fejlődési zavarának jellege, súlyosságának mértéke határozza meg. Terhelhetőségét biológiai állapota, esetleges társuló fogyatékosága, személyiségjegyei befolyásolják. Az egyéni fejlesztési terv elkészítéséhez a gyermek nehézségének, pszichésfejlődési zavarának típusához igazodó szakképzettséggel rendelkező gyógypedagógus, terapeuta, pszichológus, orvos együttműködése szükséges.

15.10.1. Cél

- célzott képességfejlesztés, iskolára való alkalmasság elérése

15.10.2. Az óvodapedagógus feladatai

- adekvát eszközök, módszerek alkalmazása
- egyéni fejlesztési terv készítése
- az iskolaérettségi kritériumok tekintetében feltérképezi a befogadó intézmény elvárásait.

15.11. Tehetségfejlesztés

Óvodáskorban elsősorban tehetségigéretekről beszélhetünk, ebben az időszakban a potenciális tehetséget, a kiemelkedő képességet és kreativitást ismerhetjük fel a gyermekben, és a családdal együttműködve segítjük a teljes személyiség kibontakoztatását. Kiemelten tehetséges az a gyermek, aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelhető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség. Az óvodai tehetséggondozás a tehetségigéretek megtalálásával kezdődik, majd a fejlesztés egyénre szabott módjaival folytatódik. A tehetségesebb, az ismereteket sokkal gyorsabb ütemben elsajátító gyermekeknek nemcsak tudásuk növelésében kell segítséget nyújtanunk, hanem abban is, hogy társaik elfogadják, befogadják őket, természetesnek vegyék tőlük eltérő viselkedésüket, fejlődésüket. A tehetséges gyermekek fejlesztése történhet az óvodai csoportban, illetve kreativitást fejlesztő „tehetséggondozó” foglalkozásokon. Az óvodai csoportban a tehetségfejlesztés a mindennapi cselekvéses helyzetekbe van beépítve, a gyerekek szabadon dönthetnek, hogy részt vesznek-e a felkínált tevékenységben. Ezek a helyzetek nyitottak, bármikor bárki bekapcsolódhat vagy kiléphet a tevékenységből. Ez hozzájárul az óvodás gyermek személyiségének alakulásához, amelyet az érzelmi biztonságot nyújtó, támogató környezet és az óvodapedagógus személyisége segít.

A tehetséges gyermek korai jellemzői

- meglepő pontosságú, illetve részletességű **hosszú- és rövidtávú memória**,
- az átlagnál sokkal hosszabb ideig képesek *egy dologra figyelni*,
- gyorsan kialakuló, változatos és gazdag *szókincs*,
- fejlett **képzelőerő**, amely megnyilvánulhat korai *szerepjátékokban*
- korai **figuratív rajzolás**
- fejlett **koordináció** és **finommotoros mozgás**
- szenvedélyes **érdeklődés** a külvilág, az emberek, a tárgyak, természeti jelenségek, zene, gépek működése stb. irányában
- **matematikai készségek** is egyértelműen megjelennek
- magánál *idősebb játszótársakat* preferál (vagy pedig a sokkal fiatalabbakat, akiknek dirigálhat),
- **humorérzék**
- **valóság és fikció** korai megkülönböztetése
- korai **alkotó tevékenység**
- fejlett **képzelőerő**, amely megnyilvánulhat korai *szerepjátékokban*
- saját személyről való **tudatosság** és **önreflexió** korai megjelenése

15.11.1. Célok

- a kiemelkedő egyéni képességek maximális kibontakozása
- a tehetséges gyermek erős oldalának fejlesztése;
- egy adott tehetséges gyermek (tehetséggel összefüggő) gyenge oldalainak kiegyenlítése
- „megelőzés”, „légkörjavítás”;
- olyan területek támogatása, amelyek kiegészítik a direkt tehetségfejlesztést (RELAXÁCIÓ)

A tehetséges gyermek erős oldalának fejlesztése

Emlékezet, fantázia, logikus gondolkodás terén viszonylag könnyen felismerhető a tehetség-ígéretes gyermek. A gyermek egy-egy területen rengeteg ismeretanyagot halmoz fel. Segítenünk kell, hogy ezeket el tudja mélyíteni, minél több sikerélményt szerezzen. A gyermek fejlesztése során fontosnak tartjuk -a különleges esetleg fejlesztésre szoruló területek mellett-, az átlagos képességek, az egész személyiség támogatását.

A tehetséges gyermek gyenge oldalainak fejlesztése

Tehetséggel összefüggő gyenge oldalon „hiányosságot” kell értenünk, amelyek a tehetség fejlődését megnehezítik vagy éppenséggel megakadályozzák. A gyenge oldalak általában – valamiféle **kiegyensúlyozatlan tehetségprofilban** nyilvánulnak meg:

Problémák jelenhetnek meg pszichomotoros képességek, érzelmi-szociális érettség vagy éppen a motiváció területén. Mindenesetre ezek a „hiányosságok a tehetség kifejlődését megnehezítik, esetleg megakadályozzák. A gyermek esetleges „gyenge” oldalát mindenképpen diagnosztizálni kell, amelyeknek **mindegyike különböző bánásmódot igényel.**

Az elfogadó, személyiségfejlődést segítő légkör kialakítása

A gyermeknek tisztában kell lennie saját értékeivel, de nem szabad, hogy túlbecsülje azt. Egy-egy kiemelkedő gyermek integrálásában segíthet néhány más, intellektuális téren nem olyan kiváló társa. Ezek a gyerekek általában jó szociális érzéssel rendelkeznek. Ilyenkor mindannyian átélhetik, hogy nem csak az intellektuális kiválóság az érték.

Megfelelő légkör teremtése

A „**légkörjavítás**” összességében a csoportban uralkodó szituációra vonatkozik, és azt akarja elérni, hogy az átlagot meghaladó gyermek a maga gyors és többnyire helyes válaszaival nehogy elbátortalanítsa a többieket.

Kiegészítő tevékenységek

Olyan területek támogatása, amelyek **közvetlenül semmit sem nyújtanak** a gyermek tehetségének fejlesztésével kapcsolatban.

Feladatuk: feltöltődés biztosítása. (Például: az intellektuális képességekkel rendelkező gyermekeket festészetben, táncban vagy sportban „támogatják”).

A pihenés és relaxáció

Pihenni is meg kell tanulni a gyermeknek. Csak az tud igazán felfrissülni, aki szabad idejében el tudja engedni magát. Óvodában különösen nagy gondot szokott jelenteni, hogy a tehetséges gyerekek egy részének sokkal kevesebb az alvásigénye, mint kortársainak általában. A pihenés, a relaxáció lehetősége azt jelenti, hogy nem a délutáni pihenést, hanem a lehetőséget kínáljuk fel a gyermeknek.

15.11.2. Az óvodapedagógus feladatai

- támogató és szakszerű környezet megteremtése: gazdagító, dúsító programok szervezése az egyéni utak támogatásával
- a kiemelkedő képességű, kiválóan kreatív gyermekek felfedezése, kreativitásuk motiválása, ösztönzése
- tehetség ígéreték erős oldalának fejlesztése
- a tehetséges gyermek gyenge területeinek erősítése
- feltöltődés, pihenés, elvonulás lehetőségének biztosítása
- egyéni fejlesztési terv készítése
- együttműködés a családdal a szocializáció segítése
- a fejlesztéshez szükséges tárgyi eszközök biztosítása
- szükségletük kielégítése: megismerési, elfogadási, alkotási vágy kielégítése, a feladatok sokszínűségének megteremtése
- különböző helyzetekben segítségnyújtás
- fejlődés segítése kreatív nevelés eszközökkel
- a gyermek együttműködésének, társas kapcsolatainak, kommunikációjának fejlesztése.
- az 5-6 éves, illetve iskolába készülő gyermekek számára olyan műhelytevékenység biztosítása, melyben önmagához mérten kibontakoztathatja tehetségét
- az egyéni képességekhez igazodó tevékenység tartalmak kidolgozása (műhelyek kialakítása), éves munkaterv, gazdag, színes tehetséggondozó programok készítése
- a műhelymunkákhoz szükséges személyi és tárgyi feltételek biztosítása

15.11.3. A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

A gyermek:

- kiemelkedő képessége folyamatosan fejlődik
- reális önismerete pozitív
- gyenge területei megerősödnek
- társas kapcsolataiban kiegyensúlyozott

15.12. A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek óvodai nevelése. A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések.

Hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

- a szülő legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,
- a szülő 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,
- a gyermek elégtelen lakókörnyezete, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

Halmozottan hátrányos helyzetű:

- az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek, aki esetében a fent említett pontokban meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll.

A hátrányos helyzet okai:

- a család anyagi és egészségügyi állapota, és életvitele, értékrendje
- a család lakhelye és környezete, munkanélküliség, alacsony jövedelem, a szülő csökkent munkaképességű, vagy munkaképtelen

- a gyermek és/ vagy a szülő egészségi állapota
- a családtagok száma

Szociális segítség lehetőségei:

- étkezési támogatás (intézményi),
- tájékoztatás az önkormányzati szociális támogatási lehetőségekről, az igénybevétel feltételeiről, bemenetéről,
- szakszolgálathoz irányítás

Alapelvünk:

A gyermekek mindenekfelett álló érdekének szem előtt tartása, a gyermeki jogok védelme.

A gyermekvédelem 3-7 éves korban a gyermek (életkori) kiszolgáltatottsága miatt minden gyermekre vonatkozik.

A gyermekek esélyegyenlőségének biztosítása érdekében a teljes óvodai élet diszkriminációmentes légkörben zajlik.

A hátrányos helyzet esetében a pedagógusok a gyermek fejlődési üteméhez igazodva, differenciált foglalkozás keretében csökkentik a hátrányból fakadó lemaradást ott, ahol a családi, társadalmi, kulturális és anyagi háttér kedvezőtlen hatása hátráltatja a gyermek személyiségfejlődését.

15.12.1. Célok

- előítélet- és szegregációmentesség, valamint az egyenlő bánásmód elvének érvényesülése
- gyermekközpontú, családorientált szemlélet kialakulása
- segítségnyújtás a hátrányos helyzet megszüntetése érdekében.
- veszélyeztettség kialakulásának megelőzése.

15.11.2. Az óvodapedagógus feladatai

- az esélyegyenlőség biztosítása teljes körű óvodai felvétellel
- egyénre tervezett differenciált készség- és képességfejlesztés
- egyéni fejlesztési terv készítése
- esélyteremtés, hátránycsökkentés tudatos pedagógiai munkával
- hatékony együttműködés kialakítása a szülőkkel, valamint az óvodán kívüli segítő szervezetekkel
- életvezetési tanácsok megfogalmazása a szülők felé
- jelzés, és együttműködés a gyermekvédelmi partnerekkel (pedagógiai szakszolgálatok, társintézmények, egészségügyi hálózat, hatóságok).

15.11.3. A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

A gyermek:

- beilleszkedik az óvodai közösségbe
- a képességei szerinti maximális teljesítményt nyújtja
- családjának hozzáállásában pozitív tendencia figyelhető meg
- elegendő időt tölt az óvodában, nincs igazolatlan hiányzása

16. Gyermekvédelem

Az 1997. évi XXXI törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról megállapítja azokat az alapvető szabályokat, amelyek segítséget nyújtanak a gyermekek törvényben foglalt jogainak és érdekeinek érvényesítéséhez, a szülői kötelességek teljesítéséhez, illetve gondoskodnak a gyermek veszélyeztetettségének megelőzéséről és megszüntetéséről, a hiányos szülői gondoskodás pótlásáról. A gyermekvédelmi munka az óvodai munka szerves része, minden gyermekre megkülönböztetés nélküli gondoskodást jelent. Ez a tevékenység elsősorban pedagógiai jellegű. Figyelmünket a megelőzés lehetőségeire kell irányítani. A minden gyermekre való fokozott odafigyelés teszi lehetővé a gyermekek személyiségének megfigyelését, ennek alapján felismerhetők a különböző problémák. Jogszabályi elvárás a jelzőrendszer működtetése, mely során kapcsolatot tartunk a konkrét esetek során a megfelelő hivatalos szervekkel, szakemberekkel, segítőkkel.

Óvodában a gyermekvédelem elsősorban preventív jellegű, ezért törekszünk olyan elfogadó, szeretetteljes légkör kialakítására, amely kizárja annak lehetőségét, hogy bármelyik gyermek, bármely oknál fogva hátrányos, kizáró helyzetbe kerüljön.

16.1. Az óvoda minden dolgozójának kötelessége

- tartsa tiszteletben a gyermek emberi méltóságát és jogait, gondoskodjon a személyiségük fejlődéséről figyelembe véve szociokulturális helyzetüket
- képviseljen zéró toleranciát a gyermekkel szembeni rossz bánásmód valamennyi formájával
- tartsa tiszteletben a gyermek vallási, világnézeti, nemzeti, etnikai önazonosságát
- szakmai, etikai normák betartása
- a gyermek jelenlétében a kommunikációja ne legyen kétértelmű, félreérthető, amely bárkire nézve sértő vagy megalázó
- tartsa tiszteletben a gyermek testi integritásához való jogát
- a titoktartási kötelezettség betartása, az információ bizalmas kezelése
- tartsa be azt, hogy a gyerekről készült fényképek, videofelvételek elkészítése és felhasználása a szülő írásos engedélyével történhet
- jelzéssel élni a gyermek veszélyeztetettsége esetén, továbbá egy harmadik személy általi jelzés figyelembevételével

16.2. Célok

- a gyermek fokozott védelmének megvalósulása
- a gyermek családon belüli életminőségének javulása
- a prevenciót támogató környezet kialakulása
- az esélyegyenlőség és az egyenlő bánásmód elvének megvalósulása

16.3. Az intézményvezető feladatai

- a gyermek mindenekfelett álló érdekeinek érvényesítése, az érvényesülés ellenőrzése
- a jelzőrendszer működtetése
- a gyermekvédelmi jelzés kivizsgálása
- a gyermekbalesetek megelőzése
- egészségügyi vizsgálatok biztosítása
- az óvodába kerülés biztosítása
- a gyermekkel kapcsolatos adatok védelme

- a gyermekvédelemmel kapcsolatos jogszabályok ismerete
- a Gyermekjóléti Kerekasztal munkájában való részvétel

16.4. A tagóvoda-vezető feladatai

- a gyermek mindenekfelett álló érdekeinek érvényesítése
- a jelzőrendszer működtetése
- az intézkedésekről az intézményvezető tájékoztatása
- szükség esetén esetkonferenciákon való részvétel
- a jogszabályokban rögzített nyilvántartások vezetése
- a gyermekvédelmi munka összefogása és irányítása
- étkezési kedvezmények érvényesítése
- folyamatos kapcsolat tartása az óvodai szociális segítő munkatárssal
- a családok érzékenyítése
- a gyermekbalesetek megelőzése
- egészségügyi vizsgálatok biztosítása
- az óvodába kerülés biztosítása
- tájékoztatás a szociális és anyagi helyzetüknek megfelelő különböző támogatások lehetőségeiről
- a gyermekkel kapcsolatos adatok védelme
- a gyermekkel kapcsolatos adatszolgáltatás

16.5. Az óvodapedagógusok feladatai

- személyiségdimenziók harmonikus fejlesztése, a gyermek erősségeinek és esetleges hátrányainak feltárása, másságának elfogadása mellett értékek közvetítése: be- és elfogadás
- a rábízott gyermekek védelme, sajátos pedagógiai eszközökkel való segítése
- a gyermek személyiségének, környezetének, családi hátterének megismerése
- a veszélyeztetett és a hátrányos helyzetű gyermek óvodába kerülésének elősegítése és a rendszeres óvodába járás szorgalmazása
- a család- óvoda átmenet segítése, a gyerekek, családok érzékenyítése
- problémák és tünetek felismerése, szakember segítségének igénybevétele
- a jelzőrendszer működtetése, kapcsolat tartása a megfelelő hivatalos szervekkel, szakemberekkel, szociális segítővel
- gyermekbántalmazás, agresszió fennállása esetén a probléma gyors felderítése, jelzése a szülők és a jelzőrendszeri tagok felé
- esetkonferenciákon való részvétel
- szülőkkel való hatékony és asszertív kapcsolat kialakítása, a családok edukációja
- a gyermekbalesetek megelőzése
- egészségügyi vizsgálatok biztosítása
- a gyermek felvételi állapotának rögzítése
- a fejlődésben bekövetkező változások nyomon követése
- folyamatos konzultáció a segítő szakemberekkel
- beiskolázás, iskolaválasztás, beilleszkedés segítése
- felderítő munkával a szociális egyéni rászorultság fokának megállapítása
- halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek hiányzási mutatóinak rögzítése

A gyermekvédelmi munka értékelése a nevelési év végén

- megvalósultak-e a célkitűzések
- sikerült-e a feladatokat hatékonyan megoldani,
- az esetleges eredménytelenség okának vizsgálata, elemzése
- az értékelés tapasztalatainak felhasználása a tervezéshez

16.6. Sikerkritérium

- működik a jelzőrendszer
- a nyilvántartott gyermek mindegyike gyermekvédelmi ellátásban részesül
- a gyermek családjával kialakul az együttműködés
- a gyermekkel foglalkozó dolgozók elköteleződnek a gyermekvédelem mellett
- az igazolatlan hiányzás minimalizálódik

ZEÓ Pedagógiai program

17. A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

A belső érés, a családi és az óvodai nevelés eredményeképpen óvodáskor végére a kisgyermek többségét testi, lelki és szociális képességeinek fejlettsége alkalmassá teszi az iskolakezdésre. Ez egy lassú átmenet az óvodásból iskolássá válás folyamatában, mely az iskolai szocializációval fejeződik be. Az iskolakezdés az egyéni fejlettség és az életkor figyelembe vételével történik.

Testi fejlődést tekintve

- testalkata, teherbíró képessége életkorának megfelelő
- elérkezik az első alakváltozáshoz, fogváltása megkezdődik
- mozgása összerendezettebb, harmonikusabb
- finommozgása megfelelően fejlett
- mozgását, viselkedését, testi szükségleteinek kielégítését szándékosan irányítani képes

Lelki és értelmi fejlődést tekintve

- nyitott érdeklődéssel várja az iskolát
- téri tájékozódása, vizuális és akusztikus észlelése megfelelően fejlett
- síkban és térben megbízhatóan tájékozódik
- kialakult a testsémája, oldalisága
- megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, melynek tartalma folyamatosan növekszik
- már megfigyelhető nála a fogalmi gondolkodás
- érthetően, folyamatosan, megfelelő tempóban kommunikál, minden szófajt használ különböző mondatszerkezetekben
- elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról, környezetéről
- felismeri az ok-okozati összefüggéseket
- ismeri a viselkedés alapvető szokásokat
- a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez és megóvásához szükséges magatartásformákat ismeri, kezdi szokás szinten alkalmazni
- elemi mennyiségi ismeretei vannak

Szociális érettséget tekintve

- készen áll az iskolai életre és a felnőttek elfogadására
- képes kapcsolatteremtésre, együttműködésre felnőttekkel és gyermektársaikkal
- pozitív erkölcsi normák szerint él

18. Az óvodai élet megszervezése

18.1. Pedagógiai dokumentáció – Tervezés

Napirend

A napirendet ajánlott nagy időintervallumokban tervezni, időt engedve a **szabad játéktevékenység** kibontakozásához, mégis a gyermekeknek biztonságot, stabilitást nyújtva. Fontos a délutáni játékidő kihasználása a differenciálásra, egyéni fejlesztésre. Ajánlott napirend, mely igazodik a gyermek szükségleteinek kielégítéséhez:

Idő intervallum	Tevékenységek
6.30 – 10.30	Összefüggő játékidő (szabad játék, folyamatos reggeli, kezdeményezés, játékba integrált tanulás, egyéni fejlesztés)
10.30 – 12.00	Udvari játéktevékenység, helyszíni tevékenység, séta
12.00 – 13.00	Ebéd
13.00 – 15.00	Pihenés
15.00 – 17.30	Összefüggő játékidő (szabad játék, uzsonna, szolgáltatások, egyéni fejlesztés)

A napirendet az életkori sajátosságok, az időjárás és a programok függvényében a tagóvodák/csoportok rugalmasan alakítják ki, melyet a csoportnaplóban rögzítenek. Erről a szülők a nevelési év első szülői értekezletén tájékoztatást kapnak.

Hetirend

A heti tervezés alapja a komplexitás, a tevékenységek egybeolvadása, kiegészülése. A heti tervekben az egyes tevékenységek prioritását emeljük ki, tervezzük. A többi tevékenységi formák megjelenése, függ a gyermekek adott hangulatától, terhelhetőségétől, érdeklődésének irányától, az óvodapedagógus rugalmasságától. Minden nap teret kap a mindennapos mozgás, az anyanyelvi nevelés és a mesemondás.

A mozgás foglalkozások a tagóvodák torna szobai adottságai miatt szabályozottak, napra és időpontra, ami a tervezésben is nyomon követhető. A hetirendet a csoportnapló tartalmazza.

A pedagógiai munka dokumentációi

Intézményi szintű pedagógiai dokumentumok:

- Az Óvodai nevelés országos alapprogramja (Alapprogram),
- A Zuglói Egyesített Óvoda Pedagógiai Programja,
- A Zuglói Egyesített Óvoda mindenkori éves munkaterve, mely a tagintézményekre és személyekre lebontva az adott évben megvalósítandó célokat és feladatokat tartalmazza

Csoportszintű pedagógiai dokumentumok:

- felvételi és mulasztási napló,
- óvodai csoportnapló,
- fejlődési napló, amely tartalmazza az egyéni fejlesztési tervet

Nevelési terv

Nevelési tervet fél évre készítjük el, melyben megjelöljük a nevelés célját, feladatát, az egyéni fejlesztést és a tervidőszak végén a pedagógiai összefoglalást. A következő féléves terv az előző időszak kiértékelésére épül.

Tevékenységek terve

A tevékenységi/tematikus/projekt terv egy összefüggő témaegység terve, amelyet az intézmény pedagógiai programja és a tagóvoda pedagógiai gyakorlata alapján az óvodapedagógus készít. A szükséges információk (a gyermek előzetes ismeretei, képességeik fejlettsége, motiváltságuk) birtokában meghatározza a téma feldolgozásának konkrét céljait (ismereteket, képességfejlesztést, attitűdök alakítását), az oktatási tartalmak tevékenységekre bontott logikai sorrendjét, az egyes tevékenységek feladatait, a szervezési módokat/munkaformákat, az alkalmazandó módszereket, eszközöket, s végül az ellenőrzés-értékelés tervezett módját és eszközeit.

A tevékenységi/tematikus/projekt tervek témaköreinek vezérgondolata jelzi a tevékenységek elmélyülési lehetőségeit. A tevékenységeknek egymáshoz kell igazodnia, egymásra kell épülnie, hogy a gyermekek fejlesztése minden oldalról, több irányból biztosítva legyen.

Az ismeretátadás tervezésénél a gyermekek személyiségének fejlődését, a kompetenciák fejlesztését, a játékba integrálást és a komplexitást kell alapul venni.

Gyermekek portfóliója

Anamnézis

Nevelőmunkánk csak akkor eredményes, ha a gyermekeket alaposan megismerjük, fejlettségi állapotukat felmérjük, és figyelemmel kísérjük a fejlődésében bekövetkező változásokat. Az óvodába felvett gyerekek megismerését már a beiratkozásuk előtti időszakban, az óvodai nyílt napokon megkezdjük. A gyermekek alaposabb megismerésére csak a felvételt követően kerülhet sor. A nevelési év kezdetén a szülőktől egy részletes „**Anamnézis adatlap**” kitöltését kérjük, mely tartalmazza a gyermek aktuális fejlettségi állapotát, az előző életszakasz fejlődési sajátosságait, szociokulturális környezetére vonatkozó információkat, a gyermek óvodai életéhez nélkülözhetetlen fontos tudnivalókat. A kiemelt figyelmet igénylő gyerekekkel már az óvodáskor előtt foglalkozhattak segítő szakemberek (konduktor, fejlesztőpedagógus, szakorvos, mozgásterapeuta), az általuk kiállított szakvélemények is segítenek a gyermekek megismerésében.

A beilleszkedés fontos információkat ad számunkra a gyermek érzelmi állapotáról, személyiségéről, és ezeknek a tapasztalatoknak a birtokában tudjuk kialakítani azt az egyéni bánásmódot, amely nélkülözhetetlen a gyermekkel való személyes kapcsolat kialakításához, fejlődésük elősegítéséhez.

A fenti dokumentumok képezik az alapját a gyermekek fejlettségi állapotának mérését szolgáló **Gyermekek fejlődésének nyomon követése** dokumentumnak. A reális mérés érdekében az óvodapedagógusok folyamatosan, különböző és különféle helyzeteket teremtve megfigyelik a gyermekeket. Így gyűjtene közvetlenül információkat róluk, megnyilvánulásairól. Tudatosan, szándékosan hoznak létre olyan szituációkat, melyben megjelennek a gyermeki megnyilvánulás pszichés sajátosságai is. A megfigyelést fontosnak tartjuk, hiszen ez simul bele leginkább a pedagógiai folyamatba. A mindennapi élet tevékenységei közben figyeljük meg a gyermekeket. Alapos, minden részterületre kiterjedő felméréseket készítünk:

- a testi- lelki fejlettségről,
- az egészséges életmód szokásainak alakulásáról,
- a mozgásfejlődésről,

- az anyanyelvi fejlődésről,
- a játéktevékenység alakulásáról,
- a valamennyi nevelési területen megjelenő képességek fejlődéséről, ismereteiről,
- a szociális fejlettségről.

A gyermekek fejlődésének nyomon követése

A gyermekek fejlődésének vizsgálata azt mutatja meg, hogy a kitűzött célhoz képest hol tart a gyermek, milyen területeket kell az óvodapedagógusnak tudatosabban fejlesztenie.

A megfigyeléssel végzett mérések során észre vesszük a gyermekek értékeit, erősségeit. Megállapítjuk, mely területeken van szükség a gyermekek fejlesztésére. Tervet készítünk, meghatározzuk a céljainkat leginkább elősegítő feladatokat, módszereket. A gyermeki alkotásokból, produktumokból is következtetni tudunk a gyermek fejlettségére, és ezek alapján meghatározhatjuk a fejlesztés irányát. Abban az esetben, ha az elmaradás jelentősebb mértékű, vagy a hagyományos pedagógiai módszerekkel nem tudunk pozitív változást elérni, igénybe vesszük a megfelelő szakember (logopédus, gyógypedagógus, fejlesztőpedagógus, óvodapszichológus), súlyosabb probléma esetén a szakszolgálatok segítségét. A kiemelt figyelt igénylő gyerekek esetében az egyéni foglalkozások különösen fontosak. Minden nevelési évben kétszer összegző értékelést készítünk a gyermek fejlődéséről, megállapításainkat írásban rögzítjük. Tapasztalatainkat fogadóóra keretében a szülőkkel megosztjuk. Ezek a párbeszédetek alkalmasak a családi nevelés megismerésére, esetleges problémák okainak feltárására, tanácsadásra, és hatékonyan segítik a szülőkkel való együttműködést. A tanköteles korú gyerekek fejlettségi állapotáról már az iskolaválasztás előtti időszakban tájékoztatjuk a szülőket, így próbáljuk segíteni a gyermeki személyiséghez, egyéni sajátosságaihoz, érdeklődési köréhez illeszkedő oktatási intézmény kiválasztását. A megfelelő tanulási környezet különösen fontos a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében.

A fejlődés nyomon követésének területei:

1. Szociális, érzelmi fejlettség mutatói:

- Érzelmi élet (alapvető érzelmi állapota, temperamentum, érzelmek kifejezése, mások érzelmeinek felismerése)
- Akarat (akadályok leküzdése, szabálytudat, késleltetés, monotoniatűrés, kudarctűrés, feladattudat)
- Szociális képességek: önismeret, énkép, önérvényesítés, szabályokhoz való viszony (önértékelés, önbizalom, önfegyelem, önérvényesítés, normákhoz-szabályokhoz való viszonyulás)
- Kapcsolatai felnőttekkel, társakkal (kapcsolatteremtés felnőttekkel, társakkal, közösséghez való viszonyulás jellemzői, konfliktusmegoldás)
- Tevékenységekhez való viszony, önállóság, érdeklődés (kezdemenyezőkészség, motiváltság, kitartás, tevékenységvégzés közbeni önállóság, munkatempó, együttműködés, szervezőképesség, érdeklődés: iránya, területei)

2. Értelmi fejlettség mutatói:

- Érzékelés (látás, hallás, szaglás, ízlelés, bőrérzéklek: tapintás, hőmérsékletérzékelés, fájdalom érzékelése)
- Vizuális észlelés (szemmozgás tudatos kontrollja, vizuális zártság, vizuális időrendiség, sorrendiség-ritmus, alak-háttér differenciálás, rész-egész viszony)

felismerés, alakállandóság, formafelismerés: szín-forma- nagyság differenciálás, csoportosítások, hasonlóság-különbség felismerés,)

- Taktilis, mozgásos és térészlelés, időészlelés (testrészek, tárgyak felismerése, érzetek azonosítása, test mozgásának észlelése, testhelyzet észlelése, térbeli helyzet felismerése, időrendiség felismerése, időbeli relációk megértése)
- Auditív észlelés (közvetlen környezet hangjainak felismerése, dallam, ritmus felismerés)
- Keresztcsatornák működése (különböző ingerek átfordításának képessége: vizuális-auditív-mozgásos-tapintásos csatornák közötti átkapcsolás)
- Gondolkodás, tájékozottság, számolási képességek (analízis-szintézis, absztrahálás, összehasonlítás, összefüggések felismerése, általánosítás, konkretizálás, rendszerezés, következtetés, ok-okozati viszonyok felismerése, csoportosítás, válogatás, szabályalkotás, problémamegoldás, általános tájékozottság, számolási képességek: számsor ismeret, mennyiség és számfogalom)
- Képzelet (képzelet: spontán, irányított, alkotó)
- Figyelem (spontán, irányított: terjedelem, tartósság, megosztottság, szándékosság, feladattudat, feladattartás)
- Emlékezet (rövid-hosszútávú memória, vizuális-auditív-taktilis-motoros: felidézés, sorrendiség)

3. *Testi érettség, mozgásfejlettség mutatói*

- Fizikális adatok (alkati jellemzők, testi fejlődés zavarai)
- Nagymozgások kivitelezése, mozgáskoordináció, kondicionális képességek (elemi nagymozgások kivitelezése: pl. járások, futások, kúszás, mászás, stb., egyensúlyérzék, szem-kéz, szem-láb koordináció, kondicionális képességek: erő, állóképesség, ügyesség- hajlékonyság, gyorsaság)
- Laterális dominancia (szem-kéz-láb-fül dominancia)
- Testtudat, térbeli tájékozódás (önismeret, tájékozódás saját testen: testrészek ismerete, önmagához való viszony, testhatárok érzékelése, irányok differenciálása saját testhez mérten, tájékozódás térben: irányok differenciálása, mozgásminták utánzása, síkbeli tájékozódás: irányok differenciálása a síkban, megfelelő haladási irányok).
- Finommotorika (eszközhasználat, két kéz koordinációja, ujjak egymástól független mozgatása, grafomotorika: helyes ceruzafogás, testtartás, kéztartás, rajzmozgás lendületessége, nyomaték, vonaltartás, forma kivitelezés, emberábrázolás részletezettsége, arányosság mutatói)

4. *Beszédfejlettség mutatói*

- Beszédmotorika, beszédkedv, beszédstílus (beszédhangok képzése, tiszta kiejtés, érthető beszéd, beszédkedv, metakommunikáció, beszédstílus: beszédtempó, hangszín, hanglejtés, beszédritmus, beszédfolyamatosság, hangerő, hangszín)
- Beszédeszlelés (beszédhangok azonosítása, szavak egészének felismerése, szavak azonosságának-különbözőségének felismerése, hangok helyes sorrendisége, ritmus készség)
- Beszédértés (szavak, mondatok, történetek jelentésének megértése, lényeg kiemelés)
- Szókincs (aktív/passzív szókincs, relációs szókincs)
- Grammatika (mondatalkotás, szövegalkotás, szórend, szóbeli kifejezőkészség)

Egyéni fejlesztési terv

Az egyéni fejlesztés során a gyermek egyéni fejlődését, fejleszthetőségének lehetőségét kell elősegíteni. A megfelelő módszerek, eljárások, technikák alkalmazásával lehetővé kell tenni, hogy az érési folyamat egyes szakaszaiban a szükséges környezeti feltételek adottak legyenek.

Az egyéni fejlesztési terv készítésének szempontjai, elvei:

- a képességfejlesztés és ismeretnyújtás egysége,
- a szülők bevonása, és tájékoztatása, a család feladatainak hangsúlyozása,
- a napi óvodai tevékenységbe ágyazva, a tematikával összehangolva valósuljon meg,
- a képességstruktúrák és a részképességek mellett az egész személyiség fejlesztése, különös tekintettel az érzelmi - akarati funkciókra

Az egyéni fejlesztési terv tartalmazza:

- a fejlesztendő területeket,
- a tevékenységet, amelyet az óvodapedagógus felajánl,
- az eszközöket,
- a foglalkoztatási formát,
- a fejlesztés gyakoriságát, időpontjait,
- a fejlesztés eredményét (fejlődés, stagnálás, visszalépés)

Egy-egy területet többféle tevékenységgel célzunk meg. Az egyéni fejlesztés történhet frontálisan, mikrocsoportos formában. A gyermeket leginkább érdeklő területhez igazítjuk a fejlesztő játékokat. Csoportközi foglalkozásokat szervezünk, a helyi adottságokat szem előtt tartva (drámajáték, varázsjáték, szociális kompetencia fejlesztése, mozgásfejlesztés).

Egyéni fejlesztési tervet a különleges bánásmódot igénylő gyerekekről ajánlott készíteni:

- SNI
- BTMN
- HH/HHH
- Tehetségigéret

18.2. Udvari élet megszervezésének elve

A tagóvodák kertje, udvara fontos színtere az óvodai nevelésnek. Az udvari **szabad játékon** túl az egészséges életmódra nevelés, a mozgásfejlesztés, a külső világ tevékeny megismerésének szervezése, vizuális nevelés, zenei nevelés történik a kertben, udvaron. A gyermek személyiségfejlődésében, ismeretszerzési folyamatában, a környezet- és természetvédelmi szemléletének kialakításában nagy szerepe van. Nagyon sok érzékelési, észlelési, tapasztalatszerzési lehetőség kínálkozik az udvari tevékenység során.

A tagóvodák saját döntése, hogy egy-egy csoportnak meghatározott udvarrésze van, vagy az egész kert rendelkezésére áll a gyermeknek. Fontos, hogy az udvarrészek átjárhatóak legyenek. Az udvaron is prioritásként határozzuk meg a **szabad játékot**. Ugyanakkor fontos az, hogy az óvodapedagógusok tanítsanak meg a gyermekeknek szabadban játszható játékokat. (bújócska, fogócska stb.) Minél több időt töltsenek a gyermekek a szabad levegőn. Kizárólag szélsőséges időjárás esetén hagyják ki a levegőn való tartózkodást, játékot. Az óvodapedagógusok az udvarral kapcsolatos balesetvédelmi szabályokat napi rendszerességgel ismertetik, átbeszélnek a gyermekekkel.

19. Az óvoda kapcsolatai

19.1. Cél

- A nevelésben együttműködő partnerekkel való kiegyensúlyozott kapcsolattartás kialakulása.

19.2. A család és az óvoda kapcsolata

A gyermekek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, s ebben az óvodai nevelésnek kiegészítő szerepe van. A gyermek fejlődése érdekében nagyon fontos, hogy az óvoda a feladatokat a családdal együttműködve jó partneri viszonyban végezze. Közelíteni kell a család és az óvoda azonos értékrend szerinti nevelését.

A szülők és az óvoda közös céljait csak a gyermekekkel való szeretetteljes törődéssel, kifogástalan nevelőmunkával és megértő magatartással érjük el. A szülők megfelelő, folyamatos tájékoztatást kapnak gyermekeik óvodai életéről, fejlődéséről. Az együttműködés formái változatosak, a személyes kapcsolattól a különböző rendezvényekig magukban foglalják azokat a lehetőségeket, amelyeket az óvoda, illetve a család teremt meg. Online óvodai nevelés esetén a családokkal való kapcsolattartás során szakmai ajánlásainkkal a gyermekek fejlesztésébe vetett hitünk mellett lelki támogatást is nyújtunk. Az óvodapedagógus figyelembe veszi a családok sajátosságait, szokásait és az együttműködés során érvényesíti az intervenciók gyakorlatot, azaz a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásait. A szülők mellett a nagyszülők segítségére is számítunk, bár a mai életforma miatt egyre kevesebben tudnak részt venni a családok mindennapi életében, pedig elfogadó, megértő, türelmes szeretetükre minden kisgyermeknek szüksége lenne.

Az óvoda családokat segítő és támogató tevékenysége

- előadások szervezése szakemberek bevonásával (óvodapszichológus),
- szükség esetén szakember bevonása,
- tájékoztató előadás a beiskolázásról egyéb szülőket érdeklő témákról

19.2.1. Feladatok

- Az óvoda pozitív szerepének kialakítása, a szülők megnyerése a közös nevelés érdekében.
- Az óvoda dolgozói és a szülők közötti korrekt viszony, kölcsönös bizalom, kölcsönös segítségnyújtás kialakítása és fenntartása.
- A partnerközpontú együttműködés kialakítása
- A szülőkkel való együttműködés formáinak körültekintő megszervezése, folyamatos információáramlás biztosítása, szemléletformálás, az óvoda nevelőmunkájának szakszerű megismertetése.
- Napi információ nyújtása a sajátos nevelési igényű gyermekekről.
- Segítségnyújtás a felmerülő gondok, problémák megoldásában.
- A szülők reális kéréseinek, javaslatainak figyelembe vétele, lehetőség szerinti teljesítése.
- Objektív tájékoztatás

A kapcsolattartás formái

- nyílt nap: az érdeklődő szülőknek és gyermekeiknek
- ismerkedési délelőtt: a tagóvodákba felvett gyermekeknek és szüleiknek
- szükség szerinti családlátogatás
- befogadás rendszere
- szülői értekezletek
- fogadó órák: igény szerint, előre megbeszélt időpontban
- Szülői Szervezet értekezletei
- a tagóvodák egyéni pedagógiai gyakorlatukhoz illeszkedve szervezhetnek további kapcsolattartási lehetőségeket:
 - Közös hétvégi kirándulások szülőkkel
 - Szülőkkel közös játszódélutánok
 - Szülők - Nevelők Bálja stb.
- mindennapos kapcsolat nélkülözhetetlen információk a gyermekről
- digitális kapcsolattartás az online térben, meghatározott platformokon
- szülői elégedettség mérés

19.2.2. Sikerkritérium

- A szülők azonosulnak az óvoda értékrendjével, együttműködő partnerként támogatják a nevelőmunkát.
- Aktívan részt vesznek közösségformáló rendezvényeken.
- Részt vesznek a szülői értekezleteken.
- Kérdéseikkel, problémáikkal bizalommal fordulnak az óvodapedagógusokhoz.

19.3. Az óvoda külső kapcsolatai

Az óvoda és a bölcsőde

A két intézmény együttműködése szükséges az átmenet megkönnyítésére. Célunk, hogy egymás munkáját minél jobban megismerjük, tájékozódjunk a gyermekek óvodáskor előtti fejlődéséről.

Az együttműködés formái:

- tájékoztatás az óvodai nevelésről
- egyeztetés a bölcsődéből érkező gyermekekről

Közép-Pesti Tankerületi Központ

Az együttműködés formái:

- a kapcsolattartás és együttműködés

Az óvoda és a zuglói általános iskolák

Együttműködésünk *célja*, hogy programjainkat összehangolva megkönnyítsük az óvodából az iskolába való átmenetet. Az együttműködés alapelveinek valljuk: a kölcsönös nyitottságot, érdeklődést, szakmai együttműködést, bizalmat és zavartalan átmenetet. A nevelésnek, fejlesztésnek vertikálisan is és horizontálisan is együtt kell haladnia ahhoz, hogy előkészítse az élethosszig tartó tanulás lehetőségét, ezért egyértelművé kell tennünk, és el kell fogadtatnunk környezetünkkel a lassú átmenet az óvodából az iskolába elvet. Értelmezésünkben ez azt jelenti, hogy óvodapedagógusként egyféleképpen és ugyanúgy gondolkodunk a gyermekekről, elfogadjuk, hogy a saját képességeinek megfelelő ütemben

kell haladnia, életkorának, fejlettségi szintjének megfelelő ismeretet kell kapnia saját tanulási útján.

Kapcsolattartási együttműködési formák:

- kapcsolattartás az első osztályos tanítókkal,
- az óvodapedagógusok iskolalátogatása, az átadott gyermekek képességeinek, neveltségi szintjének nyomon követése
- kölcsönös intézménylátogatások,
- közös programokon való részvétel,
- volt óvodás gyermekek óralátogatása,
- meghirdetett pályázatokon való részvétel,
- iskolák programjainak közzététele a szülők felé
- tényszerű visszajelzés kérése a gyermek haladását illetően (kérdőív),
- tanítókkal közös pedagógiai értekezletek tartása

Álmos Vezér Gimnázium, Pedagógiai Szakgimnázium és Általános Iskola

Az együttműködés formái:

- a pedagógiai asszisztens képzés gyakorlati helyszíneinek biztosítása
- tapasztalatcsere a képzés tartalmi és gyakorlati kérdéseiben

Zuglói Benedek Elek EGYMI

Mozgásjavító EGYMI

Dr. Török Ferenc EGYMI és Kollégium

Vakok és gyengén látók EGYMI

Az együttműködés formái:

- közös tevékenység az SNI-s, BTM-s gyermekek ellátásában
- team megbeszélések
- gyakorlati bemutatók
- szakmai értekezlet

Semmelweis Egyetem Pető András Gyakorló Általános Iskolája, Egységes Konduktív Pedagógiai Módszertani Intézménye és Kollégiuma

Az együttműködés formái:

- közös tevékenység a sérült gyermekek komplex konduktív nevelésében
- team megbeszélések
- gyakorlati bemutatók
- szakmai értekezlet

Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat és Tagintézményei

Az együttműködés formái:

- szakmai együttműködés a prevenciók ellátás erősítésére
- esetmegbeszélések
- team megbeszélések
- közös értekezletek szervezése
- szakmai tanácsok az integrációs nevelés megkönnyítésére
- folyamatos konzultáció a gyermekek fejlődéséről, fejlesztési feladatairól
- javaslattevés a beiskolázás kérdéseiben

Pedagógiai Szakmai Szolgáltatók

Az együttműködés formái:

- szakmai szolgáltatások igénybevétele
- szakmai továbbképzések

Zuglói Családsegítő és Gyermekjóléti Központ

Az együttműködés formái:

- szoros együttműködés a szociális segítőkkel
- értekezletek, beszélgetések a gyermekjóléti ellátásról
- online szakmaközi megbeszélések
- gyermekvédelmi jelzőrendszer működtetése

Budapest Főváros XIV. kerület Zugló Önkormányzat Képviselő-testület

Az együttműködés formái:

- rendezvények, programok
- hatékony munkakapcsolat

Budapest Főváros XIV. kerület Zugló Önkormányzat Intézményfelügyeleti Osztály

Fontosnak tartjuk a rendszeres információ-áramlást, mint kapcsolattartási formát, mert nagy szerepet játszik az óvoda nevelőmunkájának társadalmi megítélésében. Szükségesnek tartjuk, hogy óvodánk nevelőmunkáját, hagyományainkat, eredményeinket az önkormányzati képviselők megismerjék, szakmai sikereinkben osztozzanak.

Az együttműködés formái:

- a fenntartói elvárások teljesítése
- adatszolgáltatás
- egyeztetés köznevelési kérdésekben
- szakmai fejlesztések támogatása

Oktatási Hivatal

Az együttműködés formái:

- pedagógusminősítéssel, tanfelügyelettel, önértékeléssel kapcsolatos teendők ellátása
- pedagógusok szakmai ügyeiben való eljárás
- továbbképzéseken való részvétel
- gyermekek köznevelési ügyeiben való részvétel
- tagintézményt érintő köznevelési, közegészségügyi adatszolgáltatás, eljárásokban való részvétel

Allergológiai és diabéteszes szakrendelő, óvodaorvosok és védőnők

A székhely és a tagintézmények óvodaorvosainak és védőnőinek neveit és elérhetőségeit az intézményben való tartózkodásuk időpontját a központi faliújságok tartalmazzák. Tartós gyógykezelés alatt álló gyermekek gyógykezelésére vonatkozó adatokat, továbbá a gyermek speciális köznevelési ellátásához szükséges szakorvosi diagnózisának adatait megosztjuk óvoda és az egészségügyi szakellátó között.

Gyermekfogászat

Az együttműködés formái:

- közreműködés az egészségügyi gondozásban

- részvétel az egészségmegőrző foglalkozásokban
- gyermekvédelmi jelzőrendszer működtetése

Közművelődési intézmények

Az együttműködés formái:

- programok figyelemmel kísérése
- intézmények látogatása
- részvétel a pedagógiai tartalmú foglalkozásokon
- aktív részvétel a meghirdetett pályázatokon, versenyeken

Nemzetiségi önkormányzatok, szervezetek

Az együttműködés formái:

- az érintett kisebbségi önkormányzattal, szervezettel való kapcsolatfelvétel és kapcsolattartás

Külhoni magyar óvodák

Az együttműködés formái:

- kapcsolatépítés a külhoni magyar óvodákkal
- szakmai kapcsolattartás lehetőségeinek kiaknázása

Testvérvárosi óvodák

Az együttműködés formái:

- szakmai kapcsolattartás lehetőségeinek feltárása, megteremtése
- tanulmányi utak, kölcsönös intézmény látogatások szervezése
- tapasztalatcsere, jó gyakorlatok megismerése, adaptálása

19.4. Sikerkritérium

- a partneri elégedettségmérés pozitív értékeket mutat
- szakmailag eredményes együttműködések támogatják az óvodai nevelőmunkát

20. A tagóvodák nevelési gyakorlatának jellemzői

20.1. Aprófalva Tagóvoda

Pedagógiai hitvallás

Ebben a felgyorsult, változó világban az óvoda legyen biztonságos hely a gyermekek számára, ahová a gyermek örömmel megy, és a szeretetteljes légkörben sokat játszva, egészségesen fejlődve jól érezze magát, majd az "óvodásból iskolássá szocializálódjon". Bízunk abban, hogy a hozzánk járó gyermekek életre szóló élményeket és ismereteket szereznek, ezáltal megalapozzuk azokat a képességeket, melyekre szükségük lesz az életben való helytállásban, hogy a jövő kihívásainak biztonsággal meg tudjanak felelni.

"Úgy nevelünk, hogy látjuk a gyermekben a felnőttet, akivé lesz, de látni kívánjuk a szülőben is a gyereket, aki volt, a gyermekit."

A tagóvoda bemutatása

Tagóvodánk háromemeletes lakóházakkal körülvett parkos környezetben helyezkedik el. Az épületben négy csoport működik, melyben tágas, világos, otthonosan berendezett csoportszobák találhatóak. Az óvoda berendezését és fejlesztő eszközeit a gyermekek optimális fejlesztésének szem előtt tartásával alakítjuk és fejlesztjük.

Az épülethez egy 1150 nm-es udvar is tartozik, melynek legnagyobb részét fű borítja. A rendelkezésre álló szabad tér kiváló lehetőséget nyújt a gyermekek mozgáskultúrájának fejlesztésére. Udvarunkon számos játékeszközzel és egy sportpályával is rendelkezünk. Telepített eszközeink mindegyike megfelel az uniós előírásoknak. Az egyes játszóhelyeket rugalmas gumival borított utak kötik össze, amelyeken a gyerekek rollerekkel, kisbiciklikkel, motorral is közlekedhetnek.

Óvodánk felső szintjén jól felszerelt tornaszoba található, ahol a gyermekek átfogó mozgásfejlesztését valósítjuk meg. Az azonos korú gyermekek lehetőség szerint egy csoportba kerülnek, emellett egyes csoport kialakítására is van lehetőség. Nevelői közösségünk, sokéves tapasztalattal rendelkező, kiforrott egyéniségű óvodapedagógusokból és dajkákból áll, akik már több éve/évtizede együtt dolgoznak. Minden dolgozó számára fontos az önképzés az innovációra törekvés. Testületünkben, több minősített pedagógus is dolgozik.

Az óvodapedagógusok szakmai felkészültsége, pedagógiai, pszichológiai irányultsága lehetővé teszi, hogy a gyermekek kitartása, kontroláló képessége, belső formai érzéke, önértékelése, mások megbecsülése és szeretete leoptimalisabban fejlődjön, illetve életre szóló beállítódást eredményezzen. A pedagógusok munkáját a nevelőtestületből álló szakmai munkaközösség is segíti.

Nevelési gyakorlat

Középpontba állítja a gyermeki tevékenységre épülő nevelést, és ezt az elvet a teljes nevelési folyamaton keresztül kiemelten kezeli. Hangsúlyt fektetünk az egészséges életmódra nevelésre, ami egyaránt jelenti a testi és lelki egészség megővését. Számunkra kiemelten fontos a környezet szeretetére és védelmére nevelés, emiatt a csoportok különböző programokban vesznek részt. Feladatunknak tekintjük az iskolai életmódra felkészítéssel túl a széles értelmezett életfeladatokra való felkészítést a tevékenységeken keresztül. Az egyéni sajátosságok és az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével elősegítjük a gyermekek harmonikus fejlődését.

Mindezt a gyermekek alapvető életkori tevékenysége, ill. tapasztalatszerző eszköze, a játék elsődlegességének biztosításával valósítjuk meg. Nevelési célunk a gyermekek személyiségének sokoldalú formálása; érzelmi-, értelmi-, testi-, szociális fejlesztése és az egyéni képességek tudatos kibontakoztatása.

Valljuk, hogy nevelési célunkat a családdal és többi partnerünkkel közösen kialakított értékrend szerint, az óvodai nevelés szakmai és erkölcsi követelményeit betartva, egymást segítve érhetjük el. Az óvodai nevelés a családi nevelés kiegészítője, segítője – ezért kiemelten fontos számunkra a szülőkkel való szoros együttműködés.

Állandó programjaink: Állatok világnapja, Gyermekek világnapja, Márton nap, Mikulás ünnepség, karácsonyi ünnepség, Farsang, nemzetiségi nap – ahol minden évben egy-egy nemzetiség sajátosságait mutatjuk be, Március 15-i megemlékezés, Húsvéti ünnep és locsolkodás, a Víz világnapja, a Föld napja mely egyben egy családi nap, ahol a Méhek napjáról is megemlékezünk, anyák napja, Madarak és Fák napjával egybekötött kirándulás, a Magyar sport napja melyen sportvetélkedőt szervezünk óvodás gyermekeinknek, nagycsoportosok búcsúztatása, és a nevelési évzáró kerti multság, melyet a gyermeknappal egybekötve szervezünk.

Emellett több közös programunk is van a szomszédos Kaffka Margit Általános iskolával, valamint kirándulások (tavaszi természetjárás) színesítik mindennapjainkat.

Egyéb programjaink között szerepel: Zenés, táncos programok és bábelőadások az óvodában, tájékozdó séták (látogatás a piacra, a gyógyszertárba, cukrászdába...), kulturális intézmények látogatása (múzeumok, kiállítások, előadások, zenei koncertek), nagycsoportosok iskolalátogatása, az Árnyas kert (Idősek klubjának) téli, tavaszi látogatása /a gyermekek kis műsorral készülnek/, kerületi sportversenyen/ rendezvényeken való részvételek, közösségi kertprogramba való bekapcsolódás (kis veteményes kert ápolása a gyerekekkel).

Délutáni térítéses és térítés mentes programjaink:

Úszás – A középső és nagycsoportos gyermekek számára félévente 8 alkalmas tanfolyamot biztosít a Buborék Úszóiskola.

Hitoktatás – a foglalkozás sok énekkel, játékkal, mozgással körítve meséli el a Bibliai történeteket. Az érdeklődőket felekezettől függetlenül várják.

„**Lépten nyomon**” foglalkozás, melyben Magyarország élővilágával, a természetvédelemmel, állat és növény védelemmel tevékenyen, játékosan ismerkedhetnek meg a gyermekek.

Óvodánk specifikuma a Sportprogramunk, melyet az intézménnyel együttműködő szakemberekkel (*Palánták Sport Egyesület és a Dirty Dancers Company Sport Egyesület*) közösen dolgoztunk ki. A sportfoglalkozás önköltséges, s egy nevelési éven belül, októbertől – májusig, heti 4 alkalommal szerveződik. A foglalkozás során a gyermekek koordinációs labdajátékokkal és atletikus mozgásformákkal ismerkednek meg.

20.2. Bóbita Tagóvoda

Pedagógiai hitvallás

Tradíció, hagyomány, küldetés: 90 éve a gyermekekért.

Célunk olyan milió kialakítása, amelyben a gyermek biztonságban él, és személyisége a legsokoldalúbban képes kibontakozni, fejlődni. Ezt biztosítja a gyermekek képességeihez, fejlődési üteméhez igazított komplex személyiségfejlesztés, viselkedéskultúra megalapozása, társas kapcsolatok alakítása, tanulási képességek fejlesztése.

Hiszünk abban, hogy a nevelésnek kiemelkedő szerepe van a személyiség kibontakoztatásában. Ezért fontosnak tartjuk, hogy a nevelés az életkori sajátosságokhoz igazodva, különböző

tevékenységekben realizálódjon. Ilyenek a tehetséggondozó- és felzárkóztató programjaink, melyek a csoportközi foglalkozásokon keresztül valósulnak meg.

A tagóvoda bemutatása

A felhőtlen óvodás évek helyszíne.

Tagóvodánk Zugló kertvárosában helyezkedik el, csendes, nyugodt környezetben várja a gyermekeket,

A nagy épületünk 1931-ben épült: téglafalú sátoztetős, kétszintes, hat csoportos épület. 2010-ben került átadásra egy különálló épületben egy két csoportos óvodarész. A csoportszobák tágasak, parkettásak. 2018-ban a főépületben nyílászáró, 2019-ben tetőcsere történt. 2020-ban szigetelés és homlokzat felújítás valósult meg. Kertünkben madárbarát kertet alakítottunk ki.

Nevelési gyakorlat

A gyermekek cselekvő aktivitására épített tapasztalatszerzés, fejlesztés, tehetséggondozás, különös hangsúlyt fektetve a környező világ tevékeny megismerésére, a zenei nevelésre. A kiemelt feladatokat szolgálja saját innovációs tevékenységünk eredményeként létrehozott könyvtárfejlesztő alprogramunk, mellyel célunk a könyvvel való bánásmód, a könyvben rejlő tanulási lehetőségek felfedeztetése és kihasználása. Napirendünkbe iktatva a nagycsoportosok részére külön zenei fejlesztés (népi körjátékok, mondókák, tánc) illetve vizuális fejlesztés és tehetséggondozás folyik.

A Bóbita Tagóvoda a Zuglói Egyesített Óvoda egyik SNI bázis intézménye, ezért az inkluzív szemlélet jegyében a sajátos nevelési igényű autizmus spektrummal küzdő gyermekek speciális ellátása prioritást élvez.

A sajátos nevelési igényű – autizmus spektrum zavarral és egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő – gyermekeket a ZEÓ saját gyógypedagógusa fejleszti egyéni, mikrocsoporthoz továbbá a tágabb szocializációs közegben, gyógypedagógiai asszisztens és óvodapszichológus támogatásával.

20.3. Cseperedő Tagóvoda

Pedagógiai hitvallás

„Akkor jó a világ, ha jó benne gyerekek lenni.”

(Véghelyi Balázs)

A tagóvoda bemutatása

Tagóvodánk Zugló kertvárosi részén, barátságos környezetben fogadja az érdeklődőket, 145 fő gyermek befogadására alkalmas, **hat vegyes életkorú integrált csoporttal működik**. A csoportszobák 24 fő gyermek részére biztosít játékkeret. Az óvoda épülete földszintes, előremutató tervezéssel modern, letisztult stílusban épült. A tervezésénél figyelmet fordítottak arra, hogy minden helyiségbe a lehető legtöbb természetes fény jusson. Intézményünk a folyamatosan változó társadalmi igényeket szem előtt tartva, figyelmet fordít a folyamatos fejlesztésekre, innovatív törekvések megvalósítására. Pedagógiai programunk megvalósításához szükséges személyi és tárgyi feltételekkel rendelkezünk; a csoportszobák,

fejlesztő szobák, tornaszoba, és az udvaron található játékaink korszerűek, folyamatosan bővülnek, modernizálódnak.

Nevelési gyakorlat

Tagóvodánk nevelési gyakorlata a Mályva – Integráló - Differenciáló Óvodai Program (MINDI) adaptálása. Nevelési gyakorlatunk hangsúlyt helyez a folyamatos napirendre, a játékba integrált, tevékenységekben megvalósuló tanulásra, biztosítva a játék elsődlegességét, folyamatosságát. A játékba integrálódó tanulási folyamatban a gyermekek megtalálják egyéni adottságaik kibontakoztatásának lehetőségeit, melyben minden gyermek saját tempójában tud fejlődni.

Munkánk sajátos arculatát meghatározza a differenciált egyéni bánásmód alkalmazása, a ránk bízott gyermekek érzelmi nevelése, egyéni életkorához igazodó kompetenciák megszerzéséhez szükséges ismeretek, élményszerű tapasztalatszerzés közvetítése, valamint eltérő ütemű gyermekek fejlesztése. **Figyelmet fordítunk a sajátos nevelési igényű gyermekek specifikus ellátására, kiemelt figyelmet igénylő gyermekek fejlesztésére, képességfejlesztésre, tehetséggondozásra, az inkluzív pedagógiai szemlélet erősítésére.** Óvodánk integrált nevelés keretében, az Alapító Okiratában meghatározott szakfeladat alapján a Szakértői Bizottság által kiadott szakvéleménnyel, egyéb pszichés fejlődési zavarral rendelkező, valamint hallássérült és látássérült sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének ellátását biztosítja.

Kitűzött célunk, a pedagógiai gyakorlatunk sikeres megvalósítása, szakmai eredményesség növelése, pedagógiai munka korszerűsítése, 21. század elvárásaihoz való igazodás. A nevelés – tanítás – tanulás eredményesebbé tételére, valamint a pedagógiai szakmai munka hatékonyságának növelése érdekében innovatív kezdeményezésként szakmai műhelycsoportokat (cseppműhelyek) alakítottunk ki. **Cseppműhelyek által kínált gazdagító programok, csoporton kívüli szervezéssel, egyénileg, mikro csoportos tevékenykedtetéssel valósulnak meg,** ezzel is biztosítva a nagycsoportos korú gyermekek számára a célirányos fejlettségi szintjükhez való igazodást, **a tanulás iránti motiváció megalapozását, az iskolai életre történő ráhangolódást, felkészülést.**

Prioritásként tekintünk **környezettudatosság, fenntarthatóság értékrendjének,** valamint az **egészséges életmód szokásainak megalapozására,** ezt hivatott támogatni a jeles napok megünneplése, valamint Almanap, FKFV, Pattanj velünk nyeregbe, éves kirándulások rendezvények szervezése. **Hangsúlyt fektetünk az informatikai eszközök megismertetésére,** mely az iskolára való sokrétű felkészülést segíti elő, megalapozva a tudatos felhasználói magatartást, mely jelentősen hozzájárul a jövő társadalmának formálásához.

Délutáni időszakban, szülői igényekre szerveződő foglalkozásokkal színesítjük a gyermekek programlehetőségét: **kerámia, zeneovi, játékos gyermektorna, sakk, különleges iskolaalapozó torna, ovifoci, karate, gyermektánc, valamint két csoportban délutáni napirendi folyamatokba épülve játékos angol nyelvtanulás.**

Óvodánk dolgozói gyermekszerető, jól képzett szakmai kompetenciákkal, hivatástudattal rendelkező óvodapedagógusok, és nevelő – oktató munkát közvetlenül segítő alkalmazottak, pedagógiai asszisztensek és dajkák fogadják.

20.4. Csicsergő Tagóvoda

Pedagógiai hitvallás

„A korai nevelés a legfontosabb. Az, amit az ember ebben az életkorban felfog, kihat egész életére. (...) Azon alap lerakása, amelyre az embernek majdan építenie kell.”

Brunszvik Teréz

Tagóvodánkban arra törekszünk, hogy minden gyermek egyéni fejlődési útja szerint harmonikus, magas pedagógiai színvonalú, szeretetteljes, érzelmi biztonságot nyújtó nevelésben részesüljön, a gyermekekkel foglalkozó felnőttek modellszerepének jelentőségével, közös értékrend alapján, szakmai felelősséggel és elkötelezettséggel. Tiszteletben tartjuk és elfogadjuk az eltérő identitást, a kulturális különbségeket.

Pedagógiai elkötelezettségeink az inkluzív nevelési-fejlesztési rendszerben folyó, a sajátos nevelési igényből adódó hátrányok csökkentését szolgáló személyiségfejlesztés.

Kiemelt feladatunknak tekintjük a fenntarthatóság értékrendjének hiteles képviselését, a környezettudatos, ökológiai szemlélet szélesítését.

A mindennapi nevelőmunka során célunk a mozgás, a játék, a szabad játék lehetőségének, mint a gyermek pszichikus szükségleteinek, létformáinak, legfőbb élményforrásainak maximális biztosítása, hangsúlyozva a kreativitást, valamint a játékba integrált cselekvéses tanulás útján történő komplex személyiségfejlesztést.

Nevelőtestületünk az óvoda alapértékeit szem előtt tartva nyitott, motivált, kreatív, vállalja korunk kihívásait, képes az innovációra, pedagógiai kultúránk megújítására.

A tagóvoda bemutatása

A Zuglói Egyesített Óvoda Csicsergő Tagóvoda két épületben – a Fráter György téri székhely óvodában és a Wass Albert téri telephely óvodában - lát el óvodai nevelési feladatokat, jelenleg 3-3 gyermekcsoportban. Zugló kertvárosi részében helyezkedik el, távol a zajos utcáktól, viszonylag csendes, nyugalmas környezetben.

A gyermekcsoportok átlagléttszáma 23 fő, összetételük vegyes életkorú, a csoportszervezés alakulását az óvodába jelentkező gyermekek életkora, létszáma és az iskolába távozó gyermekek száma határozza meg.

Fráter György téri székhely óvoda - 3 gyermekcsoport

- kétszintes, barátságos épület
- világos, nagyméretű csoportszobák, az intézmény nevéhez méltóan különböző madárfaj nevekkel: Vörösbegy; Zöldike; Kékcinege
- fejlesztő szoba, logopédiai fejlesztő helyiség,
- tágas, jól felszerelt tornaterem,
- terebélyes, kellemes, sok szabad zöld területtel rendelkező, kellőképpen felszerelt és biztonságos játszóudvar

Wass Albert téri telephely óvoda - 3 gyermekcsoport

- korszerű, modern, EU-komfort kialakítású, kétszintes épület
- kiváló adottságú, hangulatos csoportszobák galériával és terrasszal
- csoportok nevei madárfaj nevekkel: Fecske; Bagoly; Gólya
- jól felszerelt, nagyméretű tornaterem
- mozgásfejlesztő szoba, logopédiai fejlesztő helyiség, gyógypedagógiai és óvodapszichológiai helyiségek
- sószoba és kedvező kialakítású fejlesztő szoba mindkét épület gyermekei számára
- két játszóudvar a szabad, önfelelt mozgáshoz

Nevelési gyakorlat

A Csicsergő Tagóvoda a Zuglói Egyesített Óvoda egyik SNI bázis intézménye, ezért az inkluzív szemlélet jegyében a sajátos nevelési igényű autizmus spektrummal küzdő gyermekek speciális ellátása prioritást élvez.

A sajátos nevelési igényű – autizmus spektrum zavarral és egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő – gyermekeket a ZEÓ saját gyógypedagógusa fejleszti egyéni, mikrocsoportos továbbá a tágabb szocializációs közegben, gyógypedagógiai asszisztens és óvodapszichológus támogatásával az óvoda kiváló infrastrukturális adottságait kihasználva.

Minden gyermek sajátosságára alapozva egyéni útját támogatjuk, ahol megismerheti önmagát, másokat és a körülötte lévő világot. Fontos számunkra, hogy különlegességéből fakadóan felszabadultan, kreatívan és önfeledten, kommunikatív, problémamegoldó, együttműködő, kritikus gondolkodó, toleráns, kíváncsi és nem utolsó sorban vidám, boldog lehessen óvodás éveiben.

Mindemellett a környezettudatos nevelésre helyezzük a hangsúlyt és kiemelt figyelmet szentelünk a természetbarát környezet kialakítására, megóvására. A környezetvédelem fontosságát a szülőkkel együtt, a mindennapok apró történésein keresztül érvényesítjük.

Az intézmény a „Zöld Óvoda”, „Örökös Zöld Óvoda” és a „Madarbarát Óvoda” címek birtokosa, kiemelt pedagógiai feladata a „Külső világ tevékeny megismerése” nevelési területen belül a természetbarát környezet elvén alapuló tevékenységi kör, a gyermekek élményekre és tapasztalatra épülő, tevékenységorientált környezeti nevelése.

Programunk vezérfonala a környezettudatos attitűdre, a környezeti kultúrára a környezet megismerésére való nevelés, valamint az egészséges életmód kialakítása során a testi-lelki egészség védelme, az érzelmi nevelés és a szocializáció biztosítása, az értelmi nevelés, fejlesztés megvalósítása:

- Környezeti kultúra közvetítése, környezettudatos magatartásminták, értékek átadása.
- Egészséges táplálkozás, rendszeres mozgás és testedzés iránti igény kialakítása.
- Óvodai és csoportszintű hagyományok, szokások, ünnepek, jeles napok, hagyományörzés, népi kultúra ápolásának megjelenése a gyermekek életkori sajátosságaihoz igazítva.

A mindennapi nevelőmunka során mindezeket a gyermekek elsődleges és legalapvetőbb cselekvésébe, a játékba integrálva, komplex módon valósítjuk meg, korszerű, cselekvő, felfedező, alkotó képességet, kreativitást erősítő tevékenységekkel és biztosítjuk számukra a játék szabadságát, örömeit.

Megteremtjük a játékon belüli fejlődés lehetőségét, a differenciálást, a felzárkóztatást és a tehetséggondozást. A szokásalakítás érdekében a rendszerességet, a következetességet és a mintaadást hangsúlyozzuk, megalapozzuk a rugalmasan szervezett, helyes és állandó szokásrendszert.

Hagyományok, állandó óvodai programok

- Őszköszöntő ünnep – családi délután
- Őszi madarász program
- Márton-napi felvonulás – családi délután
- Adventi készülődés – családi délután
- Mikulás
- Téli madarász program
- Farsang Hét
- Családi Egészség Nap – családi nap
- Húsvéti „tojáskeresés”
- Anyák napja
- Madarak, fák napja
- Évbúcsúztató – nagycsoportosok búcsúztatása
- Gyermeknap – családi délután

Igény és lehetőség szerint térítés ellenében, az alapellátáshoz nem tartozó szolgáltatások:

- Madarászovi foglalkozás - nagycsoport
- Babelőadások, zenés gyermekműsorok
- Ovi - Karate - középső és nagycsoport
- Ovi - Foci - középső és nagycsoport
- Korcsolya - Jégkorong – nagycsoport
- Angol foglalkozás – nagycsoport
- Kutyaaterápiás foglalkozás

Kiemelten fontosnak tartjuk a családokkal való folyamatos kapcsolattartást, a szülők elégedettségét a közös együttműködés érdekében. Tagóvodánk jól képzett, igényes, innovatív nevelőközössége garanciát vállal arra, hogy a programban rögzített értékek mentén folyamatosan magas színvonalú munkát végez és ennek megvalósulását mérések segítségével ellenőrzi.

Törekszünk az óvoda pedagógiai értékei és a partnerek észszerű igényei közötti egyensúly kialakítására és fenntartására.

20.5. Herminka Tagóvoda

Pedagógiai hitvallás

Tagóvodánkban szeretetteljes, derűs légkörben, szakmailag felkészült dolgozók az évek óta őrzött hagyományok, ünnepek segítségével, gazdag programok biztosításával, a zenei nevelés kiemelt szerepét hangsúlyozva, a családdal szorosan együttműködve és közös felelősséget vállalva nevelik a gyermekeket.

A tagóvoda bemutatása

Tagóvodánk három épületben működik, mely Zuglói zöldövezetében, a Városliget szélén helyezkedik el. Városias- illetve villanegyedek által körülvett, jól megközelíthető, központi fekvésű körzetben működnek. Ezt a lehetőséget kihasználva gazdag, tapasztalatszerző programokat, kirándulásokat szervezünk óvodásainknak (múzeumok, Állatkert, Bábszínház, Városliget, Margitsziget, Gellérthegy, stb.).

Az IDA UTCA. 6. szám alatt működő tagóvoda egy több mint 100 éves, műemlék jellegű oktatási komplexum része. 2013-ban mindegyik csoport részére egyedileg gyártott öltözőszekrények készültek.

Öt (osztott) csoporttal működik. Egyik csoportunk, a továbbmaradós nagycsoport hat-hét éves gyermekek fejlesztésére szerveződött.

Az ERZSÉBET KIRÁLYNÉ ÚTJA 17. szám alatt működő telephelyóvoda önálló villaépületben található, melyet nagy területű udvar ölel körbe. Minden csoportszobához külön mosdó- és öltözőhelyiség tartozik. 2014-ben mindhárom csoport részére egyedileg gyártott öltözőszekrények készültek.

Az óvodában három (osztott) csoport működik.

A DÓZSA GYÖRGY ÚT 25. szám alatt működő telephelyóvoda a polgári házak, a Városliget és számos közművelődési intézmény között egy műemlék jellegű házban helyezkedik el. Belső udvarunkban, - mint ahogy a szomszédos házak udvaraiban is- még a Ligetből kiszakított ősfák adják az árnyékot. Az épületben három, részben osztott csoport működésére van lehetőség.

Nevelési gyakorlat

Az óvoda sajátos arculatának kialakítása már több évtizedes múltra tekint vissza. A pedagógiai munka az épületek eltérő adottsága ellenére egységes, a saját nevelési gyakorlat tapasztalatai alapján megfogalmazott elvek szerint folyik. Nevelőmunkánkat meghatározza a családi jelleg.

Felmérések bizonyítják, hogy ahol a zenei nevelésre nagyobb hangsúlyt fektetnek, ott a gyermekek felfogóképessége, nyelvi teljesítménye is jobb, mint a társaiké.

A gyermekek személyiségének fejlesztése a *mesék, a versek, mondókák* változatos és gazdag világával érhető el. Általuk a lelki nyitottság átmenthető a felnőtt korba.

Ezért kap **kiemelt** szerepet a **zenei nevelés, anyanyelvi- és irodalmi nevelés**.

Sajátos zenei nevelésnek gondoljuk az *élő zenével, a hangszerekkel való ismerkedést*, e téma köré csoportosítani az óvodai életet, a gyermekek és a felnőttek mindennapjait.

A népi játékok mellett a mozgáskultúra alapjainak megismertetése is fontos számunkra. Hagyomány óvodánk életében a középső és a nagycsoportosoknak szervezett *táncház*. A gyermekek nemcsak táncot tanulnak, hanem folyamatosan ismerkednek az élő zenével, a népi hangszerekkel, ismereteket szerezhetnek a különböző népszokásokról. Farsang környékén a Kolompós együttest hívjuk meg egy délelőtti mulatságra.

Már bevált szokás óvodánkban, hogy a zenész, illetve zenélni tudó szülőket felkérjük házi muzsikálásra. Ünnepeinken, nyitott csoportok zenei programjain aktív közreműködők.

Óvodánk sajátos programja a *„nyitott csoportok”*, melynek lényege, hogy átjárhatóvá tesszük a különböző csoportok közti programokat, melyben általában irodalmi, zenei és kézműves programok közül lehet választani. A gyermekek érdeklődésük, hangulatuk, érzelmi beállítottságuk alapján szabadon választhatnak a felkínált lehetőségek közül.

A szülői ház egyetértésével 2007-ben csatlakoztunk a Madártani Intézet által szervezett *„Madarász ovi”* programhoz.

Hagyomány óvodánkban az őszi almaszüret, az egész napos tavaszi mogyoróhegyi *kirándulás*, továbbá *Föld napján* a gyermekekkel, a szülők segítségével virág ültetése a kertben, ezzel is szépítve óvodánk környezetét.

A hétvégi, szülőkkel, testvérekkel szervezett őszi és tavaszi *kirándulások* is segítik a gyermekeket a természetben való tájékozódásban, a természet megszeretetésében és megóvásában. Emellett erősödik az óvoda és a család közti kapcsolat. A szülők ezek által is jobban megismerik nevelési elveinket, pedagógiai célunkat.

*Energiatakarékos vizadagoló*k használatával *vízta*karékosságra is tudjuk nevelni óvodásainkat. Óvodánk jelentős mennyiségű ivóvizet és energiát takarít meg, ezzel aktívan hozzájárul környezetünk megóvásához.

A karácsony előtti időszak az érzelmi ráhangolódásról, sok apró meglepetésről, kedves programokról szól, elősegítve ezzel a családokban folyó készülődést. *Adventi* koszorút készítünk, gyertyát gyújtunk, mézest sütünk, díszeket barkácsolunk stb. A meghirdetett programokra a szülőket is szeretettel várjuk.

Az előkészületek fénypontja a közös összejövétel, ahol a gyermekekkel közösen énekelünk, verset mondunk, zenélünk. Meghitt hangulatban együtt örülünk az ünnepnek.

Májusban az édesanyák, nagymamák mellett óvodánkban az *édesapákat, nagypapákat* is ünnepeljük.

A *Mozgáskotta* eszközrendszer tudatosan, tervszerűen használják óvodapedagógusaink a mindennapokban. Rengeteg új gyakorlatsorral, eszközzel, mozgásformával teszik változatossá a foglalkozásokat, a gyermekeket fejlesztve, motiválva. Gyakran a csoportszobába is beviszik az eszközöket, és a szabad játék idejében a gyermekek igény szerint ismételtetik a gyakorlatsorokat.

Óvodánk rendelkezik Bee-Bot *programozható méhecskével*, mely tökéletes eszköz az irányok tanításához és gyakorlásához, illetve a programozás alapismereteinek játékos elsajátításához. A *Herminka nap* már sok éves hagyomány óvodánkban. Ezen a napon különleges programmal készülünk a gyermekeknek az udvaron.

Délutáni térítéses szolgáltatások:

- torna
- dzsúdó
- foci – Bozsik program

A székhelyünk és az egyik telephelyünk rendelkezik külön-külön alapítvánnyal, melynek célja a nevelő-oktató munka színvonalasabbá tételének támogatása.

Az eredményes óvodai nevelés záloga a *szülőkkel való jó kapcsolatunk*. A *családi neveléssel együtt*, azt kiegészítve tudjuk a gyermekek eredményes fejlődését biztosítani.

Fontos számunkra, hogy az óvodáinkba járó gyermekek nevelése, fejlesztése, gondozása a lehető legmagasabb szinten valósuljon meg.

20.6. Hétszínvirág Tagóvoda

Pedagógiai hitvallás

„Ha a jövő évről akarsz gondoskodni, vess magot.

Ha egy évtizeddel számolsz, ültess fát.

Ha a terved egy életre szól, embert nevelj.”

(Kínai bölcs mondás)

A tagóvoda bemutatása

Tagóvodánk Zugló kertvárosi részében helyezkedik el a Rákos patak partján. Családi házas környezet vesz minket körül és egy újonnan épült lakópark. Nyolc azonos korosztályú csoportot működtetünk. Óvodánk, az épület jellegéből adódóan, három elkülönült udvarrészrel rendelkezik, melyek az egyes korcsoportnak megfelelő játékeszközökkel kerültek kialakításra, amit forgó rendszerben használnak a gyerekek. A meglévő KRESZ-park, foci pálya, pára kapu, változatos játékformákat biztosítanak számukra.

Integrált nevelés keretében egyéb pszichés zavarral küzdő sajátos nevelési igényű gyermekeket is ellátunk. Külsős szakemberek segítik munkánkat, akikkel szorosan együttműködve valósítjuk meg a gyermekek megfelelő fejlesztését.

Nevelési gyakorlat

Pedagógiai gyakorlatunk vezérfonala a környezettel való harmonikus együttélésre, a fenntarthatóságra, az egészséges életmódra épül. Célunk a családi hangulat, a környezettel kapcsolatos látásmód, viselkedésmód, értékrendszer kialakítása, a gyermeki jogok tiszteletben tartása. Az eltérő fejlődési ütem figyelembe vételével a differenciálás, az egyéni fejlődési utak támogatása.

Az egészséges életmód alakításának egyik fontos színtere a tornaterem, amely a legkorszerűbb mozgásfejlesztő eszközökkel van felszerelve, ezáltal lehetőséget biztosít a magas színvonalú mozgásfejlesztés megvalósítására.

2016-ban elnyertük az Örökös Zöld Óvoda címet, valamint a Madárbarát óvoda és az idén tavasszal az Állatbarát óvoda címet.

Ezekhez a címekhez kapcsolódó feladataink és programjaink

- kiskertek kialakítása, gondozása
- komposztáló létrehozása, folyamatos használata
- szelektív hulladékgyűjtés
- környezeti programokon, versenyeken való részvétel
- zöld jeles napok megtartása
- kirándulások
- madarász program
- madárbarát kert fenntartása
- állatkert látogatás, örökbefogadás
- dohányfüst mentes óvoda
- takarékosági tevékenységek: víz-, energia-papír,
- Fáradt olaj és elem gyűjtés,

Térítéssel szolgáltatásaink

- angol
- tánc
- zeneovi
- jóga
- ovifoci
- alapozó torna

Nevelési rendszerünk a partnerközpontú működésen alapul. Jelentős szerepet kapnak az együttnevelésben a szülők, családok. Sokféle közös programot szervezünk számukra, mint pl. családi kirándulások, családi sport napok, egészségnap, Márton napi lámpás felvonulás, adventi kézműves délután, alapítványi bál.

Fontos számunkra a szoros együttműködés a partnerekkel, a megfelelő közösségi szellem, az együtt gondolkodás, együtt tevékenykedés. A folyamatos innovációhoz való rugalmas hozzáállás meghozza gyümölcsét és ezt elért eredményeink bizonyítják.

20.7. Játékszín Tagóvoda

Pedagógiai hitvallás

A gyermek fejlődő személyiség, fejlődését genetikai adottságok, az érés sajátos törvényszerűségei, a spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások együttesen határozzák meg. Ennek következtében a gyermeknek sajátos, életkoronként és egyénenként változó testi és lelki szükségletei vannak. Ennek megfelelően az óvodát különös felelősség terheli abban, hogy milyen hatásoknak teszi ki a reá bízott gyermekeket. A személyiség szabad kibontakoztatásában a gyermeket körülvevő személyi és tárgyi környezet szerepe meghatározó.

„A tanítás információt tölt a fejekbe, de a nevelés: növel. Nem mennyiséget ad, hanem minőséget. Segít egy rózsának igazi rózsává válni. És egy gyereknek megtalálni és kibontani önmagát.”

Müller Péter

A tagóvoda bemutatása

Tagóvodánk lakótelepi, parkos környezetben helyezkedik el. Védettséget nyújt számunkra, hogy lakóházak veszik körül, az egészségkárosító autós közlekedés nem érint minket közvetlenül.

Tagóvodánk 6 csoportos, jelenleg 5 gyermekcsoport működik. A csoportonként a létszám átlagosan 21-23 fő. A gyermekek pedagógiai szándékunk szerint korosztályonként kerülnek a csoportokba, de ettől időnként eltérünk és vegyes életkorú csoportokat is szervezünk.

Az óvodai csoportszobák az emeleten helyezkednek el. Esztétikus, harmonikus környezetet, elegendő teret biztosítanak gyermek és felnőtt számára. A gyermekek biztonságát, egészségmegőrzését szolgáló bútorzattal és berendezésekkel, sokféle képességfejlesztésre alkalmas, kiváló minőségű játékokkal és használati tárgyakkal felszerelték.

„Fejlesztő szobánk” minden nap az egyéni vagy mikro csoportos fejlesztéseknek ad helyet, melyeket logopédus, fejlesztő pedagógus, óvodapszichológus, illetve utazó gyógypedagógus tart.

Különleges bánásmódot igénylő (SNI) gyermekek közül a Szakértői Bizottság szakvéleményével rendelkező, érzékszervi fogyatékos (hallássérült), beszéd fogyatékos és az egyéb pszichés zavarral küzdő gyermekeket fogadjuk és neveljük integráltan.

Óvodán 70 m²-es **speciális sporttalajjal borított tornaszobával** rendelkezik. Az intézményünkbe járó gyerekek **heti két alkalommal vesznek részt a testnevelés foglalkozásokon.** Emellett a délutáni külön sport tevékenységek is itt zajlanak. Sporteszközeink minősége és mennyisége a legújabb korszemlethez, a mozgásfejlesztés szakmai elveihez igazodik.

Intézményünk bekapcsolódott a **BOZSIK foci programba**, melynek célja az óvodáskorúak (5-6 éves korosztály) megismertetése, megszerettetése a labdarúgással, ennek révén pedig a Borszik Intézményi Program kiszélesítése.

Az óvodás program célkitűzése a gyermekek sokoldalú mozgáskultúrájának fejlesztése, a sportolás megszerettetése, a tehetségek felfedezése és egyesületekbe történő közvetítése.

Udvarunkon zárt futballpálya, bicikli pálya, mászóakák, homokozók, ügyességfejlesztő tornaszerek, gumitéglás labdapályák, állnak a gyermekek rendelkezésére.

Nevelési gyakorlat

Saját nevelési gyakorlatunk a tevékenységközpontú program elvén nyugszik.

Kiemelt terület benne a **mozgás és a drámajáték.** Azért választottuk ezeket, mert a gyermek személyiség fejlődésének komplex kibontakoztatása alapvetően a mozgásos tapasztaláson és az érzelmek megélésén, szociális tanuláson (drámajáték) keresztül a leghatékonyabb. Ez a két terület, mely az idegrendszer érésében nagyon sok segítséget adhat a gyermek optimális fejlődéséhez.

Előtérbe helyezzük a:

- a kooperatív technikákat,
- a személyiségfejlődés szempontjából harmonikus óvoda-iskola közötti átmenet megvalósulásának segítését,
- közösségbe történő beilleszkedéshez szükséges személyiségvonások fejlesztését,
- a személyiségfejlődéshez és az ismeretszerzéshez szükséges alapvető kompetenciák fejlesztését.

A mozgásfejlesztést, a munkaközösség által kidolgozott **Mozgásprogrammal** valósítjuk meg, melyhez, a program bevalását vizsgáló mérőeszközök is kidolgozásra kerültek.

Óvodánk pedagógiai szemlélete gyermekközpontú, befogadó. Alapköve a gyermeki személyiség elfogadása, tisztelete, szeretete, megbecsülése, és a bizalom. Inkluzív szemléletű,

azaz együttműködő, egymást segítő, kölcsönös bizalmon és tiszteleten alapuló partnerszintű kapcsolatot alakítunk ki óvodásaink családjaival, a gyermekek fejlesztése érdekében. Azaz nevelői attitűdünkben fontosnak tartjuk a családhoz való alkalmazkodást, illeszkedést. Ez számukra nem a feltétel nélküli egyetértést, azonosulást, beletörődést jelenti, hanem a kontextus (a konkrét család háttérének, kulturális adottságainak, dinamikájának, szülői karaktereknek) figyelembevételét, elfogadását, mint kiindulási alapot.

Alapellátáshoz nem tartozó térítéses szolgáltatásaink:

- Musical Tánc
- Judo
- Labdás torna
- Foci
- TSMT torna

20.8. Kérésgyártó Tagóvoda

Pedagógiai hitvallás

„Foglalkozunk meleg, sugárzó szeretettel a gyermekkel, és ők csodákra képesek.”

(Szókratész)

Tagóvodánk munkatársai azon munkálkodnak, hogy a gyermekek derűs, nyugodt, biztonságos környezetben töltsék napjaikat, ahol kinyílik a világ előttük, ahol felfedezhetik a csodákat és szárnyalhat fantáziájuk, kedvükre alkothatnak.

Azon fáradozunk, hogy mire eljön az iskolába lépés ideje a gyermekek képességei és készségei olyan szintre jussanak, hogy minden nehézség nélkül megfeleljenek az elvárásoknak.

Szeretnénk, ha az egészséges életmódra nevelés által egészségesen élnének, a mindennapos mozgás, testedzés, szokásukká válna, és a környezetét óvó, védő emberekké lennének.

Megismertetjük őket a magyar népi kultúrával, hagyományokkal, a magyarság érzésével.

Hogyan valósítjuk meg céljainkat?

Sokat hagyjuk játszani, és a játékban fejlesztjük képességeiket, készségeiket.

Figyelembe vesszük az életkori és egyéni sajátosságokat egyénre szabott feladatokkal.

Eszközünk a szeretet, mely minden nehézségen átsegít.

Szülőkkel együtt azon munkálkodunk, hogy a boldog kisgyermekkor után felnőttként tartalmas életet élhessenek gyermekeink.

A tagóvoda bemutatása

Tagóvodánk 1979-ben, a Nemzetközi Gyermekévtben épült, Zugló kertvárosi, zöldövezeti környezetében. Távolság a nagyváros zajától, a Rákospatak partján helyezkedik el. Tágas, nagy óvodakertünkben harminc éves fák között figyelünk arra, hogy gyerekeink minél több időt töltsenek a szabadban.

Az óvoda valaha 4 csoportosnak épült, a megnövekedett gyermeklétszám miatt, két új csoportszoba került kialakításra. Ezeknek a csoportoknak a nagysága nem éri el az eredetileg épült csoportok nagyságát, ezért ide kevesebb gyermeket tudunk elhelyezni.

Minden igényt kielégítő, nagy alapterületű tornaszoba áll rendelkezésünkre a gyermekek mozgásának fejlesztéséhez. A légúti megbetegedések megelőzése érdekében tagóvodánk

alapítványa segítségével létrehoztunk egy sószobát, amelyet minden kisgyermek heti rendszerességgel használhat.

Az óvoda felszereltsége, eszköztára a pedagógiai program minőségelvű megvalósításához megfelelő.

Az óvodapedagógusok szakmai fejlődése érdekében külön könyvtárszobát hoztunk létre.

Az udvarunk tágas, játékokkal jól felszerelt, minden játék az Európai Unió szabványának megfelelő.

Nevelési gyakorlat

Tagóvodánk csoportjaiban 2-2 szakképzett óvodapedagógus foglalkozik a gyermekekkel. A nevelőtestület többségére jellemző a nyitottság, a megújulásra törekvés, a szakmai önképzés igénye. A technikai dolgozók elkötelezettek a tagóvoda szemlélete és pedagógiai gyakorlata iránt. Nevelési céljaink sikeres megvalósításának elengedhetetlen feltétele a pedagógus és nem pedagógus munkatársak tudatos együttműködése.

Az „Ép testben szép lélek” című helyi nevelési gyakorlat megfogalmazza a tagintézmény profilját, mely szerint a Kerékgyártó Tagóvoda gyermekközpontú nevelésének hangsúlyos területe az egészséges életmódra nevelés a testi nevelés eszközeivel és a mozgás megszerettetésével, a komplex esztétikai nevelés a hagyományápolással kiegészítve. Az intézmény fogadja integrált nevelés keretében, azokat a sajátos nevelési igényű gyermekeket, akik mozgásszervi fogyatékosak és az egyéb pszichés fejlődési zavarokkal küzdő gyermekeket. Óvodánkban heti két alkalommal logopédus foglalkozik a beszédhibás gyermekekkel. Heti két alkalommal utazó gyógy testnevelő korrekciós és prevenciós tornát, fejlesztő pedagógus pedig képesség fejlesztő foglalkozásokat tart az arra rászoruló gyermekek részére. Az elmúlt években a sajátos nevelési igényű gyermekeinket utazó szomatopedagógus fejlesztette, óvodapedagógusainknak tanácsadással segítette a mindennapi munkáját. Óvodapszichológus áll a szülők és a pedagógusok rendelkezésére a pszichés zavarok, lelki nehézségek megoldásában.

A szülők kérésére, igényére speciális szolgáltatásokkal egészül ki az óvodai élet, mely szakmailag kapcsolódik a nevelési gyakorlatunk hangsúlyos területeihez.

Ezek a következők:

- Mozgáskotta
- SZÓRAKA népi gyermekjáték és néptánc
- Népi kismesterségek
- Hittan
- Ovis foci

Tagintézményünk 2014 óta háromszor nyerte el a „Zöld Óvoda” címet. Munkatársaink szemlélete igazodott a fenntartható fejlődés kritériumaihoz, a gyakorlati megvalósításért pedig folyamatosan teszünk.

2022 tavaszán pályázatot írtunk az „Örökös Zöld Óvoda” cím megszerzéséért.

Környezeti nevelésünk kiemelt területe a környezetvédelem és a fenntartható fejlődés megalapozása. Folyamatosan végezzük a szelektív hulladékgyűjtést, műveljük az óvodakertet, komposztálót üzemeltetünk, szem előtt tartjuk a takarékos energiafelhasználást, az „újrahasznosítást”, csökkentjük a vegyi anyagok használatát. A Zöld Munkaközösség irányításával minden évben megszervezzük a Zöld jeles napok ünnepeit interaktív, a szülők felé nyitott formában, valamint az Egészségnapot és az Érzékenyítő délelőttöt.

Madárbarát és állatbarát kertünkben gyíkvár, süni lak, rovar hotel, madárodúk és madáretetők várják a megfáradt állatokat.

20.9. *Kincskereső Tagóvoda*

Pedagógiai hitvallás

Tagóvodánkban a szeretetteljes, derűs, a jó családi mintát követő elfogadó, fészekmeleg óvodai légkört szeretnénk biztosítani, ahol a gyermek és felnőtt, egyaránt jól érzi magát. Ezt a célt alátámasztja nevelőtestületünk pedagógiai szaktudása, melynek segítségével a gyermek egyéni fejlesztésére, az esélyegyenlőség biztosítására és a tehetséggondozásra fektetjük a hangsúlyt. Nevelőtestületünk tudatosan törekszik a családdal való pozitív viszony kialakítására és fenntartására.

A tagóvoda bemutatása

Tagóvodánk két épületben működik Zugló öreg részén: Nagy Lajos király úti épületünk hat, Szugló utcai épületünk négy gyermekcsoporttal. A gyermekek nevelése vegyes és azonos életkorú csoportokban folyik. A színvonalas nevelőmunkához szükséges tárgyi feltételek rendelkezésünkre állnak: van gyermekkönyvtárunk, jól felszerelt tornaszobánk és fejlesztőszobánk. Csoportszobáink sajátos hangulata, berendezése otthonos környezetet biztosít a gyermekek számára. Berendezéseink nagy része természetes anyagból készült. Udvarainkon változatos formában, és elegendő mennyiségben állnak rendelkezésre a rögzített és mobilizálható játékok, melyek az egészséges mozgás élményét jelentik óvodásainknak.

Nevelési gyakorlat

A nevelőmunka a nevelőtestületünk által kidolgozott anyanyelvi-irodalmi és kommunikációs program szerint folyik. A gyermekek természetes kíváncsiságát kihasználva, élmények biztosításával, a mással nem helyettesíthető egész napos szabad játék kereti között szervezzük meg azokat a tevékenységeket, amelyek során fejlődik a gyermek mozgása, nyelvi és esztétikai kifejezőképessége, gondolkodása, tanulási kedve és képessége, társaival való kapcsolata, magatartása. A mindennapos mesélés, verselés, bábozás segíti a gyermekek érzelmi biztonságának kialakulását, növeli önbizalmukat, gazdagítja társas kapcsolataikat, erősíti a helyes viselkedést, az erőszakmentesség erkölcsi értékeit. Ezt teszi teljessé saját programmal működő gyermekkönyvtárunk, ahol az olvasóvá nevelés, a könyvtárhasználat igényének és viselkedéskultúrájának megalapozásán túl színvonalas programokat is szervezünk (diavetítés, Könyvtári Ki-Mit-Tud, stb.).

Anyanyelvi-kommunikációs nevelésünket egészítik ki színházlátogatásaink. Csoportjaink nagy része rendszeres színházba járó (bérletes vagy egyéni előadások) programokat szervez.

Tagóvodánk Zuglóban egyedülként óvodai Tehetségpont. A tehetséggondozás tudatos folyamatát a „Hogyan? Okosan! Tehetségvonal” című európai uniós pályázatunk segítette elő és honosította meg a mindennapi pedagógiai munkánkban. 2009-től, a Projekt beindulásától kezdve óvodánkban a kiválóan kreatív, tehetségígéretes gyerekek fejlesztése három síkon történik:

- óvodai csoportjaikban a napi tevékenységekbe ágyazva,
- ősszel és tavasszal szervezett csoportközi foglalkozásokon, melyen minden kisgyermek részt vehet érdeklődése szerint, szabadon megválasztva a helyszínt és a tevékenységet,
- valamint nagycsoportos korban a beazonosított, kiválóan kreatív gyerekeknek egyéni tehetséggondozás keretében a Tehetségműhelyekben.

Intézményi innovációként elindítottuk nagycsoportos óvodások számára az „Eszmélő-ésmérő” matematikai-logikai versenyt, melynek kerületi versenyét nevelőtestületünk szervezi és rendezi a Nagy Lajos király úti épületünkben.

Óvodai hagyományaink, ünnepeink:

- Ismerkedési napok, ismerkedési délután leendő óvodásoknak
- Tehetségnapok ősszel és tavasszal
- Népmese napja
- Állatok világnapja
- Mikulás bábműsorral, meglepetéssel
- Luca napi vásár
- Adventi gyertyagyújtás szülőkkel közösen
- Apák napja csak apák részvételével
- Farsang
- Eszmélő ésmérő –háziverseny
- Eszmélő ésmérő -kerületi verseny minden március első hétfőjén
- Megemlékezés Március 15-ről csoportban illetve emlékműveknél
- Víz világnapja
- Föld világnapja
- Kincskereső napok április végén
- Anyák napja
- Gyermeknap egész napos kirándulással
- Sportnap május végén
- Iskolába menők búcsúztatása június elején

Középső csoportos kortól ajánljuk délutáni fizetős tanfolyamainkat: karate, balett, néptánc, angol nyelv, mozgásügyesítő torna, melyek mindkét épületünkben elérhetőek.

20.10. Mályva Tagóvoda

Pedagógiai hitvallás

"Akkor jó a világ, ha jó benne gyerekek lenni!"

(Véghelyi Balázs)

A tagóvoda bemutatása

Tagóvodánk Zugló kertvárosi részén, a Fogarasi út – Nagy Lajos király út - Álmos vezér út által határolt, mégis nyugodt urbanizációs környezetben található.

A **csoportok felszereltsége** tevékenységre ösztönző, fejlesztő környezet, amelyben aktív szerepjáték, fejlesztőjáték, barkácsolás, bábozás, mese-vershallgatás, éneklés, és kísérletezések folynak. Az **alkotó művészet** a mindennapok játékának része, ahol változatos technikákkal ismerkednek a gyerekek. Tornaszobánk jól felszerelt, folyamatosan bővülő eszköztárral rendelkezik, szolgálva a gyerekek mozgásfejlődését. Nagy hangsúlyt fektetünk a mindennapi 25-30 perces szervezett mozgástevékenységre. Udvari játékaink változatos mozgáslehetőséget adnak a gyerekeknek.

1982-ben az óvoda nevelőtestülete több éves közös munka eredményeként kidolgozta a gyermek- és nevelésközpontú **Mályva – Integráló – Differenciáló nevelési rendszert**

(MINDI). Az ország számos nevelési intézményében és az országhatáron túl Japánban is foglalkoznak a gyerekekkel a Mályva Program alapján.

Nevelési gyakorlat

Tagóvodánk évtizedek óta elkötelezett az életkori sajátosságoknak megfelelő, gyermekközpontú, tevékenykedtető és tapasztalatközpontú nevelés iránt, melynek középpontjában a **szabad játék** áll.

Az óvodában folyó nevelés értékrendjét a gyakorlatunk *célrendszere* határozza meg, amelyet a nevelés folyamatában az individuum és a közösség fejlődését-fejlesztését egyaránt szolgáló **integrálás és differenciálás** segít elő. Az integráció szervezeti kerete a **játék**, amelynek középpontjában a gyermekek állnak, akikkel az egyénenkénti differenciálás a **folyamatos napirendi** keretek között, **osztatlan**, vegyes életkorú csoportokban, a **tevékenységeket koncentrálni** történik. **Specializációként** jelenik meg a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek nevelése.

Nevelési gyakorlatunkban hangsúlyos terület: a **játékba integrált tanulás, az egészséges életmódra nevelés, egészségfejlesztés, valamint a külső világ tevékeny megismerése.**

/Az embert, mint természeti és társadalmi lényt a középpontba állítva, a külső világ tevékeny megismerésének témáit, résztemáit dolgozzuk fel a gyermekekkel együtt a nevelési év során/.

Tudatos, intenzív példaadáson alapuló környezeti nevelésünkkel a 2013-ban megszerzett Zöld Óvoda elismerés folyamatos megújításával óvodánk 2020-ban harmadszor is elnyerte a „**Zöld Óvoda**” címet. 2018 tavaszán pályáztunk és elnyertük a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium és a Közlekedéstudományi Intézet által kiírt „**Biztonságos Óvoda**” címet, mellyel Kresz-parkot nyertünk óvodánk számára.

A pedagógus közösségünk jól összehangolt szakmai tevékenysége a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek fejlesztése mellett elkötelezett az egyéni képességfejlesztésre, a tehetséggondozásra. Az intézményen belüli színvonalas szakmai munka érdekében az óvodapedagógusok szakmai közössége, tervszerűen és hatékonyan működteti a gyermekek részére, a komplex tehetséggondozó, és felzárkóztató programokat kínáló tehetség műhelyeinket:

a mozgás és a logikai gondolkodás területét ötvöző „**Mozgáskotta**” tehetségműhelyt, a mesélés és rajzolás, festés, mintázás, kézimunka területét ötvöző „**Mese-kézműves**” tehetségműhelyt, valamint a környezeti, természettudományos kísérletek témában, „**Tudóspalánták**” tehetségműhelyt.

Külföldi kapcsolat

Közel 40 éves szakmai kapcsolatunk eredményeként japán számos óvodájában munkálkodnak a gyermek- és nevelésközpontú Mályva – Integráló – Differenciáló program alapján. A Mályva Program gyakorlat eredményeit felhasználva 1998-ban kiadásra került a Mályva program és gyakorlat c. könyv. A Mályva Programot japán nyelvre is lefordították. A **Tokiói Kodály Esztétikai Intézettel**, valamint számos japán **magán és egyházi óvodával** tartjuk a szakmai kapcsolatot, akik évente több alkalommal is ellátogatnak hozzánk vagy tagóvodánk képviselőjét hívják meg szakmai előadásra, gyakorlati megbeszélésre, útmutatásra.

A **csoportok látogatásának fő célja**, hogy gyakorlati tapasztalatot szerezzenek a vegyes életkorú csoportokban zajló spontán és szervezett tanulási tevékenység szervezésével kapcsolatban. A látogatáskor betekintést nyerhetnek a Mályva Program jellemzőibe, sajátosságaiba elméleti és gyakorlati útmutatással. Támogatást nyújtunk módszertani kérdésekben és a tevékenységek végeztével szakmai megbeszélés keretében folyik a

tevékenységek elemzése. A tevékenységeket tartó óvodapedagógusok is részt vesznek a megbeszélésen, akik bemutatják a csoportjukat, elemzik a tevékenységüket.

A **Tokiói Kodály Esztétikai Intézet munkatársai** hosszabb gyakorlati időt (akár egy év) töltenek nálunk. Az ő látogatásuk fő célja a mindennapi gyakorlati tapasztalatszerzés a vegyes életkorú csoportokban zajló spontán és szervezett tanulási tevékenység szervezésével kapcsolatban. Segítjük, támogatjuk elméleti és módszertani kérdésekben, amit hazatérve japánban képvisel.

Igény és lehetőség szerint, térítés ellenében igénybe vehető szolgáltatások:

- Angol
- Foci
- Judo
- Néptánc

20.11. Meseház Tagóvoda

" Amit az ember egy gyermek közelében tesz, az szervesen beépül a gyermek testébe, lelkébe, szellemébe.

Hogy egész élete egészséges lesz-e vagy sem, attól függ, hogyan viselkednek a közelében. A hajlamok és képességek, melyek kifejlődnek a gyermekben, mind attól függnék, milyen magatartást lát maga körül. "

(Rudolf Steiner)

Pedagógiai hitvallás

Elsődlegesnek tekintjük, hogy gyermekeink életkori sajátosságaikból fakadó alapvető szükségleteiket, a mozgást és a játékot mindennapjaikban szabadon élhessék meg. Ehhez ingergazdag, egészséges életmódra nevelő, szeretetteljes környezetet biztosítunk. Emellett segítjük, támogatjuk a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek egyéni képességeihez mért fejlesztését.

Tagóvodánkban gyermekszerető, elfogadó, türelmes, empátiás készséggel rendelkező, a gyermekek érdekeit mindenkor szem előtt tartó dolgozók nevelik a gyermekeket. Tagóvodánk innovatív, ön-, és környezetfejlesztő, képes megfelelni az új társadalmi kihívásoknak, elkötelezett a munka minőségi fejlesztésében.

A tagóvoda bemutatása

Tagóvodánk két épületben működik. 2021 szeptemberétől kezdődően – az alacsonyabb gyermeklétszám miatt - a nyolc gyermekcsoportból hat vegyeséletkorú csoporttal működünk. Órnagy u. 11. sz. négy csoportban, míg a telephely - Egressy út 1/f. sz.- két csoportban fogadja a gyermekeket.

Mindkét épületünkben igényes, esztétikus környezetben nevelkednek a gyermekek.

A játék és a mozgásos tevékenység óvodáinkban hangsúlyos szerepet kap, ezért az eszközellátás e területeken kiemelten fontos, melynek folyamatos fejlesztését alapítványi rendezvényeink segítik, biztosítják. Csoportszobáink és tornatermeink jól felszereltek, udvarunkon sokféle mozgás- és képességfejlesztő eszköz áll a gyermekek rendelkezésére.

Ligetes, füvesített udvaraink minden évszakban biztosítják a szabadban történő levegőzés, edzés feltételeit.

Az óvoda belső környezetét mindkét épületünkben úgy alakítottuk ki, hogy az megfelelő lehetőséget teremtsen a családok fogadására. Alapvető követelmény a mozgásra inspiráló biztonságos környezet megteremtése, a gyermekek jó közérzetének megalapozása a szabadban és az épületben egyaránt.

A felső-légúti betegségek megelőzésére és az immunrendszer erősítése céljából alakítottuk ki az Örnagy utcai épületben a sószobánkat, amelyet rendszeresen használnak a gyermekcsoportok (mesehallgatásra, diafilm-nézésre...)

Nevelési gyakorlat

Vegyes életkorú csoportjainkban családi mintához hasonlóan együtt nevelődhetnek a különböző életkorú, valamint sajátos nevelési igényű gyerekek, testvérek, továbbá a csoportszervezésben rejlenek azok az előnyök, amelyek a szocializációt, felzárkóztatást, integrációt segítik. A sajátos nevelési igényű gyerekek integrált nevelése, fejlesztése, minden gyermekcsoportunkban megvalósul.

Befogadó pedagógiai szemléletünk középpontjában a gyermek áll, személyiségét megbecsülés és bizalom övezi. Tiszteljük és szeretjük őt, figyelünk rá és segítünk neki, ha arra szüksége van. Rugalmas napirendünk legnagyobb részét a szabad mozgás, szabad játék és a játékba integrált tanulás tölti ki. A mozgás megszerettetése, a mozgásigény kielégítése különösen fontos számunkra, ezért nevelési gyakorlatunk különösen értékes részei:

- mozgáskotta foglalkozás
- mindennapos testmozgás
- gyermektánc

Az óvodapedagógusok munkáját képzett pedagógiai, illetve gyógypedagógiai asszisztensek, szakképzett dajkák és speciális végzettségű szakemberek segítik (gyógypedagógus, logopédus, fejlesztőpedagógus, gyógy-testnevelő, pszichológus).

A gyermekek hatékony nevelése érdekében az óvodai élet minden területén nevelőtársnak tekintjük a szülőket, mint partnereinket.

Óvoda - család közös rendezvényei:

- Meseház-próba
- Meseház Családi nap
- Munkadélután szervezése szülői klub keretében (karácsonyi készülődés, egészségnap)
- Alapítványi bál

Választható térítéses szolgáltatásaink:

- foci,
- intenzív úszás szervezése szülői támogatással- lehetőség szerint,
- télen korcsolyázási lehetőség

20.12. *Mókvár Tagóvoda*

„Minden egyes gyermek egy csoda. Nem lehet tudni, hogy kiben mi lakozik: egy új Ady Endre vagy épp Blaha Lujza. Ha ajtót nyitunk előttük, esélyt adunk nekik, hogy kibontakoztassák a személyiségüket, a tehetségüket. Nem kell hozzá mást tenni, csak egymásból a jót "kiszerezni".”

(Böjte Csaba)

Pedagógiai hitvallás

Valljuk, hogy a nevelésnek a gyermeki személyiség megalapozását kell szolgálnia, melyben a gyermek teljes jogú résztvevője a folyamatnak. Arra törekszünk az óvodai nevelés alapelveinek megvalósítása érdekében, hogy érzelmi biztonságot nyújtó, derűs, szeretetteljes óvodai légkört teremtsünk, melyben a testi, szociális és érzelmi képességek egyénileg és élet specifikusan alakulhatnak. Valljuk, hogy a gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, s ebben az óvodánk csak kiegészítő, esetenként hátránycsökkentő szerepet tölt be. Nevelőtestületünk nyitott az innovációkra, belső igényünk a folyamatos fejlődés, tanulás. Arra törekszünk, hogy a gyermekekben már óvodás korban megalapozzuk az élethosszig tartó tanulás igényét.

A tagóvoda bemutatása

Tagóvodánk elhelyezkedése kedvező az idejáró családok számára. Épületünk Zugló csücskében helyezkedik el, ennek ellenére könnyen megközelíthető, mely négy csoporttal működik. Valamennyi csoportunk osztatlan, 3-7 éves korig fogadjuk a gyerekeket. „Örökös Zöld Óvoda” cím birtokosai vagyunk, ezért csoportjaink nevét is ennek szellemében választottuk; Katica, Teknős, Delfin és Méhecske csoportok.

Csoportszobáink tágasak, világosak, jól felszereltek, esztétikusak. Uniós irányelvek szerint kialakított tornaszobával rendelkezünk. **Udvarunk** nagy alapterületű, napos – árnyas részekkel rendelkezik, mozgásfejlesztésre alkalmas. Itt, sokféle játéklehetőség kínálkozik a gyermekek számára: homokozók, gumilapos sportpálya, rollerpálya, csúszdák, hinták, és többfunkciós mászóka. A nyári melegben a párapapu újult felfrissülést.

Nevelési gyakorlat

Kiemelten fontosnak tartjuk, hogy tagóvodánkban a gyermekek és az ott dolgozó munkatársak egyaránt jól érezzék magukat. Ezért **célunk** egy olyan nevelési környezet létrehozása, mely inspiráló, érzelm gazdag, biztonságot nyújtó, lehetővé téve ezzel, a tartalmas együttes munkát. A gyermeki aktivitásra építve, tervezzük és tesszük élményközpontúvá a mindennapi tevékenységeinket. Pedagógusaink elkötelezettsége és felkészültsége a garancia a magas szintű nevelői munkára. Kiemelt feladatunknak tekintjük: a környezettudatos magatartás alakítását, az egészséges életmódra nevelést, a mindennapos mozgást, edzést. Tagóvodánk az együttnevelés keretében, sajátos nevelési igényű és hallássérült gyermekeket lát el.

Az ünnepek jelentős alkalmak a gyermekek és az óvoda életében. A közös élmény erejével megteremtjük a hagyományokat, és közel hozzuk a szűkebb és tágabb környezetünk eseményeit. Az ünnepekkel közvetítjük egyetemes és nemzeti kultúránk értékeit, a jeles napok kapcsán felidézzük a néphagyományainkat.

Egészségmegőrző programunk

- Dohányzás vagy Egészség Kiegészítő Óvodai Program az egészséges életmódra neveléshez – **DADA program** – prevenciós szemlélet.
- **Életvezetési ismeretek és készségek óvodai programja** – személyiség formáló program arra, hogy segítse a gyerekeket életkori sajátosságaiknak megfelelően:
- **Nyugi Ovi Program**, melyben fontos, hogy módszertani segítséget nyújtson az óvodáskorú gyermekek közösségében
- Gyümölcsnapok, zöldségnapok
- Mézterápia

A gyermekek mozgásfejlesztéséhez a Magyar Mozgáskotta Módszert is felhasználjuk.

Alapellátáshoz nem tartozó térítéses szolgáltatások:

- Ovi- sport (középső- és nagycsoportban) külső szakemberek által tartott edzések - különböző labdajátékok, mint a szivacs kézilabda, foci, kosárlabda, röplabda - délutáni program,
- Twirling foglalkozás, gyermek sporttánc (középső- és nagycsoportban) külső szakember által tartott edzések, délutáni program,
- Angol nyelv (középső- és nagycsoportban), délutáni program,
- Táncház (mindenki számára, délelőtti program)
- Bábszínház (mindenki számára, délelőtti program)
- Természetbúvár és Madarász program (mindenki számára, délelőtti program)

20.13. Napraforgó Tagóvoda

„Akit az istenek szeretnek,
Örökre meghagyják gyerekeknek.”

(Heltai Jenő)

A tagóvoda bemutatása

Helyi sajátosságunk, hogy tagóvodánk két épületben működő intézmény, mely Budapest Zuglói kertvárosi és lakótelepi környezetének határán fekszik.

Az **Emma utcai** épület 1961-ben épült, barátságos, hangulatos, ember léptékű épület. Tágas előterét kihasználva az országban elsőként "*Óvodagalériát*" működtetünk, ahol évi négy kiállítást szervezünk a gyermekek produktumaiból, valamint meghívott művészek munkáiból. Olyan környezet formálására törekszünk, melyben a "szép" mindennapjaink részévé válik. Meggyőződésünk, hogy a képző- és iparművészeti alkotásokkal való találkozás a felnőttek és gyermekek önkifejezésre való igényét erősíti, mintegy felajánlva a hiteles értékek követésének lehetőségét. Az épületben 2017-ben kialakításra került egy sószoba, melyet az óvodai alapítvány finanszírozásából tudtunk megvalósítani.

Az **Újvidék sétány** 1973-ban épült, vidám, színes, egyedi grafikával díszített belső terekkel rendelkező épület, melynek két felén nyíló bejáratai mellett állandó néprajzi kiállítást rendeztünk be a Művészeti Programhoz és a nevelési gyakorlatunkhoz kapcsolódva.

Törekszünk az életkor szerinti csoportalakításra, ha ezt a gyermekösszetétel megengedi. Mindkét épület nagy kerttel rendelkezik, fákkal, homokozókkal, biztonságos udvari eszközökkel és sportolási lehetőségekkel. Mindkét udvarunkon található veteményes-, fűszer-, és gyógynövény kert, interaktív kültéri ismeretnyújtó játék, madárodú.

Az óvodapedagógusok felsőfokú végzettségűek, széles érdeklődési körrel rendelkeznek, igényük az emberi, szakmai állandó fejlődés. A pedagógusok szakmai továbbképzéseken elsajátították a művészeti neveléshez szükséges elméleti és gyakorlati ismereteket, 2020-21 nevelési évben véglegesített Művészeti Program szerint dolgoznak. A pedagógiai munkánkat szakképzett dajkák, pedagógiai asszisztensek segítik. Önértékelési rendszerünk partnerközpontú, a szülői igényeket, elvárásokat figyelembe vesszük, beépítjük intézményünk fejlesztésébe.

Nevelési gyakorlat

A tevékenység általi készség-, képességfejlesztés, amit komplex tevékenységekben érünk el, óvodai nevelési gyakorlatunk gerincét képezi. A komplexitás fogalmát egyrészt a művészeti ágak együttes hatásában, emocionális hatóerejében fogalmazzuk meg, másrészt olyan komplex tevékenységrendszer kívánunk szervezni, amelyben a gyermekek összetett, többrétű téma-, élmény-, ismeretkört dolgoznak fel. E feldolgozások a különféle művészeti ágak gyermekeknél is alkalmazható eszközeivel, drámajáték bevonásával valósulnak meg.

Kiemelt törekvésünk, hogy középpontba állítjuk és a teljes nevelési folyamaton keresztül mindvégig kiemelten kezeljük a művészeti nevelést. Úgy véljük, az egyéni képességek fejlesztését az esztétikai nevelés átfogó keretében valósíthatjuk meg a legjobban, mert ez a személyiség egészére hat s fejlesztésének a lehető legnagyobb körét foglalja magába.

A komplex művészeti nevelést az érzelmek erősítésének szolgálatába kívánjuk állítani, mégpedig azért, mert „az érzelmek neveléséhez az esztétikum kínálja a legjárhatóbb utat. Az esztétikum, amely megnyilatkozik a környezetben, az emberek közötti érintkezésben és mindenek felett a művészetekben”.

A témák feldolgozását évszakok, ünnepek, néphagyományok köré csoportosítjuk, a jeles napokat kiemelt napi/heti projekteken keresztül a Művészeti Programunk szerint szervezzük, melyet a fejlesztő munkaközösség tematikusterv ajánlások elkészítésével egészített ki, amelyek a mindennapokban segítik a pedagógusok munkáját.

Élmény és játék köré épített tevékenységeken keresztül bontakoztatjuk ki és fejlesztjük a gyerekek egyéni kifejezőmódjait (anyanyelvi, mozgásos, képnyelvi, metakommunikációs). Elősegítjük a tapasztalatszerzést a befogadásban, alkotásban, újra alkotásban. Az ismert környezetben való tevékenykedés – rajzolás, festés, mintázás, rímfaragás, dallamkitalálás, mesélés, bábozás, játék -, az alkotás öröme által a gyermek személyiségét szeretnénk gazdagítani, értelmét, érzelmeit, kreativitását fejleszteni olyan életkorban, melyben a legfogékonyabb a gyermek, s élményei, emlékei, tapasztalatai egész élete során végig kísérik. A művészeti nevelésben a magyar népi kultúra kincsei mellett más népek népművészeti alkotásai, magyar és külföldi művészek képi, zenei, irodalmi művei, valamint a kortárs zenei, irodalmi alkotások is szerepet kapnak, a pedagógusok gondos válogatása mellett.

Az óvodáskorú gyermek személyiségfejlesztésének egyik eszközeként a látásnevelést emeljük ki, mint a megismerés és befogadás képességeit különösen fejlesztő területet (énkép, önismeret, emberismeret kibontakoztatásának egyik fő eszköze).

Korunk igénye az ismeretszerzésen túl a kommunikációs lehetőségek széleskörű kihasználása is. Programunk élményszerű tevékenységek fejlesztő hatásain keresztül kíván hatni a kommunikációs kifejezési módok fejlesztésére (hang, kép, mozgás, metakommunikáció).

Nevelési koncepciónk arra a kérdésre is felelni igyekszik, hogy mennyit ér a társadalomnak az ember vizuális környezete? Tudatában van-e, hogy ennek érzelmi, értelmi, erkölcsi "kapaszkodói" nélkül hosszú távon nem létezhet? Értékeli-e a valamit létrehozó, cselekvő embert? Mi hisszük, hogy igen. Tudjuk, hogy vizuális jelrendszerünk, tárgyi környezetünk esztétikájának meghatározó szerepe van életünkben. Mintái, arányai, színei, rendezettsége bevésődik tudatunkba, életünk folyamán tudatosan, vagy ösztönösen igazodunk ahhoz.

A műalkotásokkal való gyermeki találkozások éppen úgy, ahogyan az irodalmi alkotások és a zenei művek, értékközvetítőként szerepelnek pedagógiánkban. Elsősorban az eredeti alkotások megismertetésére törekszünk (festmények, grafikák, szobrok népi- és iparművészeti tárgyak, fotók). A múzeumi látogatásokkal és az Óvodagalériánk, valamint állandó néprajzi kiállításainkkal biztosítunk gyermekeink számára máshol nehezen hozzáférhető lehetőséget közvetlen találkozásra a művészetekkel, művészekkel, mely nem csak esztétikai élmény, hanem különösen erős ösztönzés is a gyerekeknek az alkotásra.

Programunk részeként törekszünk az **egészséges életvitel kialakítására**, mely az egészségprogramunk elkészülésével egyre nagyobb hangsúlyt kapott. Célunk, hogy szokássá tegyük a mindennapos gyümölcs-zöldségfogyasztás mellett az egészségesebb „nassolnivalók” (aszalványok, magvak, különböző gabonagolyók), gyógyteák, méz fogyasztását az óvodában. A gyermekek természetes mozgásigényének kielégítésére mozgásfejlesztő játékeszköz készletünket folyamatosan bővítjük, valamint olyan programokkal egészítettük ki a mindennapos mozgást, mint például a mozgáskotta, vagy az ovi-sport, ami még több lehetőséget nyújt a gyermekek mozgáskoordinációs és tanulási képességeinek fejlesztésében. Lépést tartva korunk kihívásaival, a **környezettudatosság** kialakítását olyan sokszínű, játékos, élményszerű tevékenységekkel tettük a nevelés részévé, melyek eljuttatják a gyerekeket a megismeréstől a tudatosodásig, szokás, rutin kialakulásáig, későbbi életükben a tudatos életmód alakításig. Környezettudatos nevelésünk kiemelt területei: állatok, növények szeretete, tisztelete, életének és élőhelyének óvása, szelektív hulladékgyűjtés, hulladék csökkentése, újrahasznosítható anyagok felhasználása, energiagazdálkodás, tudatos élelmiszerfogyasztás. A Zuglói Egyesített Óvoda SNI Bázisintézményeinek egyikeként szeretnénk tudásunk legjavát adva, speciális programokon keresztül segíteni a rászoruló gyermekek beilleszkedését sikeres iskolakezdését. (állatasszisztált foglalkozások, Áthidaló Iskola Előkészítő Program)

2022-től mindkét épületünk udvara rendelkezik műfüves sportpályával, ami a napirendbe épített testnevelés foglalkozásokon túl a délutáni térítéses Labdás ügyességi foglalkozásoknak is színtere. Délutánonként heti rendszerességgel Rókajóga és Karate foglalkozások is választhatók.

2021 óta **Madárbarát kert**, 2022- től **Zöld óvoda** vagyunk. Az idei évben **méhlegelőt** alakítottunk ki, biztonságos helyre **rovarhoteleket** helyeztünk el.

20.14. Narancs Tagóvoda

Pedagógiai hitvallás

A **NARANCS** szín tökéletesen kifejezi hitvallásunkat a világról, a gyerekek életének alakításáról. Melegszívű embereket jellemez, akik jóságot és optimizmust sugároznak. A narancssárga kevert szín, ötvözi a piros által sugalmazott energiát és a sárga boldogságát. A címtanban az erő és a kitartás szimbóluma. Nagyon feltűnő szín, tehát használható figyelemfelkeltésre és a legfontosabb elemek kiemelésére.

A **NARANCS** szín kifejezi:

- **a melegséget, a nagylelkűséget** – érzelmmel teli óvodapedagógusok várják, nevelik a csöppségeket itt, több mint 45 éve,
- **könnyed és játékos** – a játékoság, a játéktevékenység elsődleges szerepét megőrző nevelési gyakorlat,
- **a barátságot, a közösséget** – fontos számunkra, hogy pozitív kapcsolatokkal, közösségi élményekkel gazdagodjanak óvodásaink,
- **a lelkesedést, az elragadtatást** – az itt dolgozó pedagógusok, dadusok nem munkaként, hanem hivatásként élik meg óvodai tevékenységüket,
- **a kreativitást** – a gyerekekkel való foglalkozás meghatározó elve, a kreativitás kibontakozását támogató attitűd,
- **az elhatározottságot, a bátorítást** – magabiztos, valós önismerettel rendelkező, aktív gyerekeket nevelünk,
- **a nevetést, a vidámságot, az örömet** – a gyermekkort így szeretnénk feledhetlenné tenni,

- **a sikert és a boldogságot** – óvodánkból igyekszünk úgy tovább indítani a gyermekeket, hogy sikeresen vegyék az iskolai akadályokat, és életük során sikeresen találják meg boldogságuk forrását.

A tagóvoda bemutatása

Hat csoportos, jelenleg öt csoporttal működő tagóvoda vagyunk, kétszintes épületben. A lakótelepi részt a közvetlen családi házas környezettől a Rákos patak választja el. Lakótelepi környezetben az udvarunk nagy. Sok zöld területtel, fákkal beültetett, csúszdás fajtású eszközökkel felszerelt, trambulín és többféle hinta teszi változatosabbá a gyerekek játék lehetőségeit. Foci pályánk hálóval körbekerített. Több helyen gumitéglás terület lett kialakítva. Udvarrészünkön található egy vízforgató udvari medence is, ami a vízhez szoktatásnak, a nyári vízfürdőzésnek ad lehetőséget. Ivókút és párapu is elviselhetőbbé teszi a nyári hőséget. Hátsó kertünkben több komposztáló is elhelyezésre került. Kis kertek kialakításával, növények, virágok, fák gondozására is van lehetőségük a gyerekeknek.

Rendelkezünk tornaszobával, melyhez kapcsolódik egy nagyon jó minőségben felszerelt szertár is. (Mozgáskotta, VESCO elemek stb.)

Irodalmi szertárunk többségében saját készítésű eszközökkel van felszerelve, de szívesen használjuk a Papírszínház általi meséket is, több mese, fából faragott, kialakított készletben is megtalálható.

Külön kis szobák állnak rendelkezésükre a fejlesztő pedagógusoknak is, ahol logopédiai, illetve más fejlesztési feladatukat tudják ellátni.

Termeink légkondicionáltak.

Nevelési gyakorlat

A Narancs Tagóvodában elsődleges prioritása van az anyanyelvi nevelésnek és kommunikációs kultúra fejlesztésének, mert ez az alapja minden fejlesztő folyamatnak! A mese – vers által közvetített erkölcsi normákra és megfelelő esztétikai élmények alapozására törekszünk, a művészetek iránti fogékonyságra orientáljuk a gyerekeket. Színvonalas előadókat is szervezünk, meghívunk óvodánkba, a minőségi színházi élmény megtapasztalására. Kollektívánk is szívesen készül egy-egy alkalomra meseelőadással, bábozással.

Kiemelt területként még az egészséges életmód fokozott hangsúlyozására, különös tekintettel a környezettudatosságra, a fenntarthatóságra törekszünk. Szülők bevonásával újrahasznosított eszközökből kiállítást rendezünk. Komposztálunk. Használt elemeket gyűjtünk.

Alternatív programjaink, több évtizedes hagyományaink mindig jó alkalmak a családok aktivizálására, a közösség formálására, eredményeink közvetítésére.

Az irodalmi élményekhez kapcsolódó programjaink, hagyományaink:

Újra együtt, Népmese napja, Mikulás váró bábelőadás, Karácsony, Narancs Színház – csoportok mese előadásai, Zuglói Filharmónia előadása, Költészet napja, Mesefalu

Az egészséges életmódhoz kapcsolódó programjaink:

Egészségnap, Dohányzásmentes világnap, Sport délután, Ovi Kupa, Kihívás napja

Jeles napok:

Farsang, Március 15.,Víz világnapja, Húsvét, Föld napja, Madarak és fák világnapja, Apák napja, Anyák napja, Gyereknep

Egyéb:

Játszó - ismerkedési délutánok, Narancs Napok – nyílt napok, Adventi készülődés a szülőkkal, Eszmélő - észmérő, Narancs rajzkiállítás

Térítéses szolgáltatás lehetősége:

Óvodánkban a legalapvetőbb és fejlesztőbb tevékenység a játék, ezért a délutáni szakkörök során tervezett tevékenységek is játékos módon vannak felkínálva. Többféle lehetőséget szervez a Narancs Tagóvoda a tehetség kibontakoztatására, a gyermekek számára:

- néptánc
- angol nyelvtanulás
- játékos torna
- foci

A Narancs tagóvoda gyerekközpontú, maradandó élményeket nyújtó, innovatív, hagyományait ápoló, őrző óvoda.

20.15. Óperenciás Tagóvoda - (Mitgliedskindergarten Óperenciás)

Pedagógiai hitvallás

„Aki látja ugyan a játszó gyermek lelkesedését, próbálkozásait, ötleteit, hallja vidám beszélgetéseit, dalait, verseit, érzékeli játékának érzelmi, erkölcsi gazdagságát, és mégsem hiszi, hogy megvalósul a gyermeki személyiség kibontakozása, harmonikus, sokoldalú fejlődése, az nem bízik a jövőben!”³

A tagóvoda bemutatása

Zugló zöldövezeti területén fekvő, kertés és négyemeletes házak között, már 1956 óta működő óvoda, az Örs vezér tértől a Bolgárkertész vagy a Bánki Donát utcán, illetve a Pillangó park felől 10 perces sétával közelíthető meg.

Az épület egyemeletes, melyben *hét csoportban* történik a gyermekek nevelése, fejlesztése. 3 „magyaros” és 4 „németes” (nemzetiségi, kétnyelvű) csoport. Az életkor szerinti osztatlan csoportok, a 3-6-7 éves gyermekek együttnevelése, „nyelvpedagógiai” szempontból is előnyös. A személyi és tárgyi feltételek maximálisan tükrözik és segítik a nevelési céljainkat.

A csoportok és az udvarok alapterülete nagy, felszereltségük jó. Minden csoportszobában és a kertben is található valamilyen mozgást fejlesztő nagyobb, állandó vagy mobil eszköz (pl.: galéria csúszdával, mászó fal, ugráló stb.)

Nevelési gyakorlat

A nagycsoportosok vagy a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek számára szervezett csoportközi csoportos⁴ tevékenységekhez több helyiség áll rendelkezésre (pl.: logopédiai szoba, tornaszoba, kézműves műhely, könyvtár, fejlesztő szoba interaktív táblával stb.)

Valamilyen területen *kiemelkedő képességekkel* rendelkező gyermekek egyéni fejlesztését a szülővel közösen megbeszélve végezzük. A tehetséggondozás csoporton és csoportközi csoportokon belül, differenciált fejlesztéssel és egyéni bánásmóddal történik.

A *kiemelt figyelmet igénylő, sajátos nevelési igényű* (hallássérült, beszéd fogyatékos) gyermekek harmonikus személyiségfejlődését, az eredményeit, erényeit, sikeres próbálkozásait

³ ZSÁMBOKI KÁROLYNÉ-HORVÁTHNÉ SZIGLIGETI ADÉL: Matematika kézzel, fejjel, szívvel. OKKER Kiadó, Bp.

⁴ Csoportközi csoport: minden csoportból, elsősorban a nagycsoportos korú gyermekek részére szervezett, tartalomtól függően megfelelő végzettséggel rendelkező óvodapedagógus által vezetett tevékenységek.

értékelő, másságot elfogadó környezettel segítjük. A gyermekek fejlesztését az óvodapedagógusok külsős szakemberek segítségével (logopédus, gyógypedagógus, gyógytornász, pszichológus) nagyobb mértékű differenciálással, a szokásostól eltérő eljárások, sérülésnek megfelelő módszerek és eszközök alkalmazásával valósítják meg.

Német nyelvi nevelés folyamatában elsődleges feladatunk a német nyelv megszerettetése, a jellemzően német hagyományok, ünnepek, szokások és tárgyi kultúra megismertetése az életkornak megfelelő szinten. A német nyelvi nevelés gyakorlatát, a nemzetiségi nyelv nagyobb arányú alkalmazása jellemzi a mindennapokban.

Fontosnak tartjuk a hagyományos ünnepeken kívül a hagyományápolást, a jeles napjaink színvonalas megünneplését, a „Bázisintézmény”, az „Örökös Zöld Óvoda” és „Biztonságos Óvoda” címmel összefüggő feladatok megvalósítását.

Nyáron *természetvédelmi és/vagy nyelvi táborokat* szervezünk az iskolába menő gyermekek részére, ha igény van rá, ezzel is segítjük az óvoda-iskola átmenetet.

Az óvoda helyi gyakorlatában megjelenő szivacskezilabdát, kézműves műhelyt, mozgáskottát, néptáncot *tértítés mentesen* biztosítjuk a gyermekek számára.

Lehetőséghez mérten, a délutáni tevékenységek szervezése *tértítés ellenében* történik, mint például az aerobik, foci, sakk, karate, jógá.

A szülőkkal, családokkal többféle módon tartjuk a kapcsolatot, keressük a hagyományos formákon kívül az együttnevelést pozitívan befolyásoló lehetőségeket (pl.: kirándulások, sportnapok, ünnepek, barkács délutánok, csoporttalálkozók, saját óvodai újságunk, vásárok stb.).

A mindennapokban egy rugalmasan kezelt napirend, a gyermekek érdekeit szem előtt tartó, derűs, nyugodt légkör és esztétikus, biztonságos környezet veszi körül a gyerekeket.

20.16. Örökzöld Tagóvoda

Pedagógiai hitvallás

**„Ha a jövő évről akarsz gondoskodni, vess magot; ha egy évtizeddel számolsz, ültess fát !
Ha terved egy életre szól, embert nevelj! „**

Kínai bölcs mondás

A környezeti problémák a XX. század második felétől világszerte előtérbe kerültek. A környezet megóvása az egyik legfontosabb globális cél, mert ez is meghatározza az emberiség sorsát, jövőjét.

Figyelembe véve ezeket a tendenciákat álláspontunk az, hogy a környezet és élővilág közötti egyensúly megtartására nagyobb hangsúlyt fektessünk.

Meg kell tapasztaltatni és éreztetni a gyermekekkel, hogy az ember - természet - környezet egymással egésznek alkot. Mindezek egyensúlya rajtuk és rajtuk múlik, hiszen a felnövekvő nemzedék feladata is ennek megőrzése. Ezt a szemléletmódot szerintünk már óvodáskorban fontos megismertetnünk a gyermekekkel, hiszen életkoruknak megfelelően az óvoda abban a helyzetben van, hogy lerakhatja ennek alapjait.

Elképzeléseink középpontjában főleg azoknak az értékeknek a közvetítése áll, melyeket a külső világ tevékeny megismerése során tapasztalhatnak meg a gyermekek.

Mivel az ember – természet - környezet - egységében gondolkodunk, ezért munkánkban kiemelt jelentőséget kap a gyermekek egészséges életmódra nevelése is.

A gyermekek az óvodás életszakaszban vannak a legfogékonyabb, legbefogadóbb korban. Mindent tudni szeretnének, kíváncsiságuk, felfedezni vágyásuk révén ismereteik bővülnek. A megismerési vágy cselekvésre ösztönzi a gyermekeket, de a világ valóságos, pontos

megismerése a kép, a cselekvés és a szó egységében lehet. Az óvodás gyermek ahhoz kötődik legjobban, ami neki kedves, ami neki tetszik, ami érzelmileg megfogja, amit szeret. Ezért is fontos megismertetni, megszerettetni vele szűkebb és tágabb környezetét és az ott lévő élő és élettelen világot.

Célunk: a környezet és a természet megszerettetése, a természetvédelem népszerűsítése, az egészséges életvitel megalapozása ahhoz, hogy felnőttként képesek legyenek harmóniában élni az őket körülvevő világgal.

A tagóvoda bemutatása

Tagóvodánk Zugló Alsórákos területén épült. Körzetünkben található parkokkal, ligetekkel övezett lakótelep, kertes családi házak, patak és (sajnos) autópálya is. Közelünkben van a Városliget, az Állatkert, a Mezőgazdasági Múzeum és számos más létesítmény is. Ezek az adottságok igen gazdag tárházat adják a gyermekek közvetlen tapasztalatszerzésének.

Jól felszerelt 4 csoportos óvodánkban a tevékenységek széles körét kínáljuk.

Csoportjaink jellemzően tiszta korosztályra tagolódnak, 23 – 23 fős gyermeklétszámmal. Integráltan nevelünk beszédfigyelmet és egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő gyermekeket is.

A csoportszobák mérete megfelelő, a játszóterületet az öltözőnek épített kisméretű helyiségekkel bővítettük, öltözőknek a földszinti és emeleti előteret alakítottuk ki. Minden csoport külön mosdóhelyiséggel rendelkezik.

A volt elkülönítő szobából könyvtárat rendeztünk be, s itt tartja foglalkozását felváltva a logopédus, fejlesztő pedagógus, szükség szerint az utazó gyógypedagógus is.

2006. szeptemberétől óvodánk jól felszerelt tornaszobával rendelkezik.

A szülők fogadására, beszélgetésekre, fogadó órák lebonyolítására a nevelői szobában adott a lehetőség.

Tágas udvarunkon EU – szabványos fajták, hinták, homokozók, gumilapos focipálya, csúszda, mászóka, rollerpálya, tusoló és sok mobil kerti játék várja a gyermekeket.

2005-től a járdákat díszkő burkolattal újítottuk fel.

A gazdasági bejárat felőli oldalon helyezkedik el az élősövényvel elválasztott, csoportok által gondozott veteményeskert, ahol minden évben zöldségeket, gyümölcsöket termesztünk. Ablakainkat a szülőkkel közösen beültetett virágokkal tesszük hangulatosabbá.

Az utcai jármű forgalom igen erős, ennek következtében a játszó udvar az óvoda hátsó kertjében került kialakításra.

Nevelési gyakorlat

Gyermekeinket szeretettel óvjuk, szakértelemmel neveljük, képességeik szerint differenciáltan fejlesztjük, hogy edzett, egészséges, érdeklődő csemetévé fejlődve, majdan a környező világért felelősséget érző, kiegyensúlyozott életet élő, tevékeny felnőtté váljanak. Ennek tükrében munkánk alappillére a játék, kiinduló alapja pedig a környezeti nevelés és a mozgás.

A fejlesztésekhez egyre több eszközzel rendelkezünk, mozgásos és értelemfejlesztő játékok tekintetében egyaránt.

Ezek az eszközök, játékok a nap bármely szakában, mind a kezdeményezések, mind a szabad játék folyamán bármikor igénybe vehetőek és más gyermekeknél a rész-képességek fejlesztésében is alkalmazhatóak.

Az óvodapedagógusok javaslatára Mozgáskotta módszer segítségével egészítjük ki a gyermekek fejlesztését.

2009 – 2012 közt **ZÖLD ÓVODA**, 2017 – től pedig **MADÁRBARÁT ÓVODA** címmel rendelkezünk. Az állatkertben a Hugyi nevű barna medvének „**ÁLLATKERTI**

NEVELŐSZÜLŐJE” az intézményünk, így őt rendszeresen látogatjuk, alapítványon keresztül támogatjuk.

2021 óta a **BVSC LABDARUGÓ SZAKOSZTÁLYÁNAK TEHETSÉGPONTJAKÉNT** is jelen vagyunk.

Gazdag programok színesítik a gyermekek mindennapjait: kirándulások, mese – báb előadások, múzeumok – kiállítások, állatkert látogatása.

A hagyományos ünnepeken kívül megemlékezünk a jeles napokról, óvodánk névadásáról, melyet egész napos kirándulással tesszük emlékezetessé.

Májusban kerül megrendezésre tagóvodánk hagyományos „Örökzöld Napok” rendezvénysorozata.

Búcsúzó óvodásaink június elején közös emlék – faültetéssel búcsúznak óvodánktól, mellyel hozzájárulnak gyönyörű kertünk növényvilágának gazdagításához, fiatalításához, ökoegyensúlyának megtartásához.

Délután – költségtérítéses foglalkozás keretében – játékos gyermektorna segíti minden korcsoportos gyermek mozgásvágyának kielégítését.

Szintén délután igény szerint felekezeti hovatartozás nélküli hittan oktatás is folyik óvodánkban.

20.17. Pöttöm Park Tagóvoda

Pedagógiai hitvallás

A Pöttöm Park Tagóvodának dolgozói azt valljuk, hogy érzelmi biztonságot nyújtó légkörben, a gyermeki játék elsődlegességét biztosítva fejlődhetnek a gyermekek legjobb képességeik szerint.

Tagóvodánk arculatának legfőbb jellemzője a természettel való érzelmi kapcsolat kialakítása, cselekvő tapasztalat révén a természet szeretetére, védelmére nevelés.

Hisszük, hogy a családokkal partnerként együttműködve tudjuk biztosítani az életkornak megfelelő, örömteli cselekvés során szerzett fejlődést.

Pedagógusképünk legfontosabb elve, a gyermeki személyiség tisztelete, elfogadása, megbecsülése, fejlesztése.

Arra törekszünk, hogy óvodásaink örömteli, boldog, élményekben gazdag gyermekkort élhessenek meg a mi tagóvodánkban.

A tagóvoda bemutatása

Tagóvodánk jól megközelíthető, panelházak védettségében parkos környezetben, sok mozgáslehetőséget, természet közelségét biztosító helyen várja a gyermekeket. Csoportszobáink világosak, felszereltségük ideális, az előírásoknak maximálisan megfelelő, így alkalmasak a különböző tevékenységek kialakítására.

Tagóvodánk 5 csoportos. Törekszünk az azonos életkorú csoportalakításra. A gyermekekkel főiskolát végzett és szakvizsgázott óvodapedagógusok foglalkoznak, ők gondoskodnak nevelésükről, fejlesztésükről, munkájukat szakképzett pedagógiai asszisztensek és dajkák segítik. Elmondható, hogy tagóvodánkban a dolgozói közösség együttműködése példaértékű.

Udvarunk nagy alapterületű, udvari játékokkal felszerelt, sok fával, bokorral, madárhanggal, melegebb időszakokban rajzolásra is alkalmas padokkal, amely minden évszakban biztosítja a szabadban történő levegőzés, edzés feltételeit.

Kertünk elrendezése gazdag játék – és mozgás lehetőséget nyújt a gyermekek számára. Esős időben a környéken lévő játszóterek, sportpályák vagy akár a környék fái közötti séta ad lehetőséget a mozgásra, levegőzésre, a közlekedés szabályainak a megismerésére.

Óvodánk udvarán hálóval bekerített biztonságos műfüves foci illetve kosárlabda pálya van, amit gyermekeink töretlen lelkesedéssel használnak szabad mozgásra.

Nevelési gyakorlat

Nevelési gyakorlatunk hangsúlyos területei:

Örökös Zöld Óvoda címünk megőrzésére törekvés érdekében: Évente egy zöld jeles napot (pl. Föld napja, Méhek napja, Víz Világnapja stb.) a családokkal közösen ünnepelünk játékkal, vetélkedéssel egy kijelölt délutánon. Madarász Ovi program keretében évi 4 terepi gyakorlat (kirándulás) és évi 4 vetítés madarász szakember irányításával, kerti tapasztalatok biztosítása, szobanövények gondozása, kisállatnevelés (csiga, hal), Madárbarát kertünk gondozása téli madáretetéssel, odúk gondozásával, egész éves itatással.

Magyar néphagyomány őrzése a Népmese világnapjával, szüreti bállal, Luca-napi vidámsággal, farsangi ünneppel.

Zenei nevelés személyes kontaktusban, és/vagy közösségben átélt énekléssel, évente többször ovitánc házzal, hangszeres énekléssel, digitális zenehallgatással, évente 2-3 alkalommal ovi-színház (báb vagy ovi-színész által)

Beszédképesség fejlesztése a napi 2x-i meséléssel, verseléssel, mondókázással, arc-és nyelvtornával valósul meg.

Tanulási képességek fejlesztését az élethosszig tartó tanulás megalapozása érdekében tesszük. A tehetség gondozást a kiemelkedő képességek megfigyelésével, fejlesztésük megkezdését játékokkal, az eszközök, lehetőségek biztosításával szülői segítséggel végezzük.

Lehetőség van DIFER fejlődésmérés igénylésére térítésmentesen.

Délutáni költségtérítéses szabadidős programjaink jelenleg:

Foci, Labdás torna, TSMT terápia

20.18. Rózsavár Tagóvoda

Pedagógiai hitvallás

Gyermekközpontú nevelésfilozófiánk alapja az ember- és gyermekszertet. Fontosnak tartjuk, hogy az óvodánkban elkötelezett, felkészült, gyermekszertő pedagógusok önfelelt, boldog gyermekkorot biztosítsanak óvodásainknak. Vállaljuk, hogy mindent megteszünk a 3-7 éves korú gyermekekért, a családokért, a harmonikus gyermekkor megteremtéséért, az óvodás évek önfeleltségének megőrzéséért, ahol a gyermekek esélyei egyenlők. Hisszük, hogy ebben a legfontosabb tényező, a feltétel nélküli gyermekszertet.

A tagóvoda bemutatása

Tagóvodánk Zugló egyik központjában, frekventált helyen, a Bosnyák tér közvetlen közelében található. A környék csendes, zöldövezeti rész, az óvoda játszóudvara hatalmas, árnyas, ősfás, szépen karbantartott és jól felszerelt. Óvodánk alapításának éve 1981., jelenleg négy - egy vegyes és három tiszta - csoporttal működünk. A csoportszobák tágasak, világosak, mindegyikhez külön mosdó tartozik, három közülük klímával felszerelt. A szobák terasza gumitéglás, napernyővel fedett, az évszaknak megfelelően itt nyújtunk lehetőséget a biciklizésre, trambulinozásra és különféle sporteszközök használatára. Munkánkat nagyban segíti a légkondicionált tornaszobánk és tornaeszközeink.

Az udvaron műfüves focipálya létesült, mely alkalmas kézi-, kosár- és röplabdázásra is, valamint a mindennapos mozgást, és jó idő esetén a kötött szervezett tornafoglalkozást is meg tudjuk valósítani itt. 2012 óta az MLSZ által szervezett Bozsik programban is részt veszünk. Felújított pancsoló medence és KRESZ pálya is színesíti az udvari életet. A nyári hőségben ivókút és párapu hűsíti gyermekeinket. Az előkertben, elkerített részen az óvoda nevéhez méltóan rózsákat ültettünk. Minden csoportnak van saját gyógynövénykertje, melyet óvodásainkkal együtt gondozunk.

A csoportokban a két óvodapedagógus munkáját, a dajkákon és a pedagógiai asszisztenseken kívül, utazó logopédus, gyógy-testnevelő, fejlesztőpedagógus, gyógypedagógus és óvodapszichológus segíti.

Nevelési gyakorlat

A Rózsavár Tagóvoda nevelési gyakorlatában elsődleges helyen áll az egészséges életmódra nevelés, ennek jegyében nagy hangsúlyt fektetünk a mozgásra, sportra, kirándulásokra, valamint az egészség-megőrző programokra. Az óvodások testi- lelki harmóniájának biztosítása mellett, az egészséget értéknek tartó szemlélet kialakítása érdekében már sok évvel ezelőtt bekapcsolódtunk az Egészségügyi Minisztérium által kezdeményezett **Dohányzás megelőzési programba** és 2004. óta annak bázisóvodája vagyunk. A „**Szív – Kincsesláda**” és a **NyugiOvi Programot** is már évek óta bevezettük gyermekcsoportjaink életébe. Néhány éve megszervezzük, három zuglói tagóvoda részvételével, a „**Rózsavár Vándorkupa**” foci tornát is. 2013-ban a Magyar Hospice Alapítvány a „**Nárcisz Óvoda**” címet adományozta intézményünknek, mivel évek óta rendszeresen támogatjuk részvételünkkel az Alapítvány rendezvényeit. 2016-ban, majd 2021-ben sikeresen pályáztunk a „**Zöld Óvoda**” címre.

A nevelési év során számos kulturális és egyéb programot szervezünk óvodásaink számára. A gyermek- és bábszínház, valamint múzeumlátogatások, kirándulások mellett, az óvodán belüli kulturális, zenés vagy egyéb játékos programok sokoldalúan fejlesztik óvodásainkat. Szülői igénynek megfelelően térítés ellenében, fakultatív programokat is szervezünk: úszást, korcsolyázást, játékos gyermektornát, ovifocit, judot és Biblia ismeretek című foglalkozást, melyek megszervezése összhangban áll a gyermekek életkori sajátosságaival, illetve napirendjével.

A családokkal való együttműködésnek többféle hagyománya él óvodánkban. Az interaktív Egészség hét, a sportnapok, kerti parti, a karácsonyi ajándékatadás, az édesanyák köszöntése és a nagycsoportosok búcsúztatása, valamint az évzáró mellett kedveltek még az ünnepeket előkészítő közös összejövetelek is.

20.19. *Tihany Tagóvoda*

Pedagógiai hitvallás

Hisszük, hogy a szeretetteljes, magas színvonalon végzett, differenciált bánásmódon alapuló óvodai nevelés kulcsfontosságú a felnövekvő generációk erkölcsi, esztétikai értékrendjének értelmi és érzelmi struktúrájának kialakításában.

A tagóvoda bemutatása

A tagóvoda aránylag csendes, de jól megközelíthető zöldövezetben található, 6 csoporttal működő intézmény.

Jellemzően életkor szerint szervezett csoportokat indítunk.

A csoportszobákat, mely az óvodások mindennapjainak színtere, szerepjátékokra, mozgásra, sokrétű képességfejlesztésre alkalmas, jó minőségű játékokkal felszerelt.

Tornatermünkben a legkorszerűbb testnevelési eszközök állnak rendelkezésünkre. A sportolás megszerettetését szolgálja a műfüves OVI-FOCI pálya, amely méreténél és felszereltségénél fogva sokfajta sportmozgásra ad lehetőséget.

Ugyanezt a célt szolgálja az úszómedencénk, mely alkalmas vízhez szoktató program szervezésére is.

Játszóudvaraink - méretüknek és felszereltségüknek köszönhetően - szintén alkalmasak a gyerekek fokozott mozgásigényének kielégítésére, az intenzív mozgásfejlesztésre, emellett nagymértékben segítik a környező világ tevékeny megismerését.

Tudatos, intenzív példaadáson alapuló környezeti nevelésünkkel a 2008-ban megszerzett Zöld Óvoda elismerés folyamatos megújításával 2016-ban óvodánk elnyerte az **Örökös Zöld Óvoda** 2017-ben a **Madárbarát Óvoda**, 2020-ban pedig a **Biztonságos Óvoda** címet.

Az óvoda feladatai közé tartozik a **sajátos nevelési igényű** gyermekek meghatározott körének (egyéb pszichés fejlődési zavar) integrált ellátása is.

Nevelési gyakorlat

Fontos számunkra, hogy meleg, szeretetteljes, barátságos, vidám hangulatban éljünk.

Nevelőtestületünk kidolgozta saját, helyi nevelési filozófiáját, amelyben **legfontosabb céljaink:**

- Gyermekünkben az óvodai nevelés során alakuljon ki a **környezettudatos magatartás**, és az életkori sajátosságoknak megfelelő pozitív szokásrendszer, viselkedésforma a természetes és az őket körülvevő társadalmi környezetben.
- A **korszerű életvitel megalapozása**, mely magában foglalja az egészséges táplálkozást, a rendszeres mozgás és testedzés iránti igényt.
- A **néphagyományok** széles köréből az ének, a tánc, a népmese, a népi gyermekjátékok, - mint értékek - szervesen együtt épüljenek be a gyermekek mindennapjaiba.

Mindezeket a gyermek elsődleges és legfontosabb tevékenységébe, a játékba beépítve valósítjuk meg. A minél hosszabb, egybefüggő játékidőt a rugalmasan szervezett, szilárd szokásrendszeren alapuló folyamatos napirenddel biztosítjuk.

A gyermekek az egyéni fejlettségüknek megfelelő, nyugodt, kiegyensúlyozott életritmusban az óvodáskor végére alkalmassá válnak az iskolai életre:

- közelebb hozzuk számukra a környezetük általuk is felfogható eseményeit, változásait, ráirányítjuk figyelmüket a civilizáció által létrehozott valódi értékekre
- megalapozzuk a tovább fejlődésükhöz szükséges képességeket
- elindítjuk őket a szocializálódás útján, kialakítjuk egészséges életszemléletüket.

Céljainkat szakmailag igényes, megújulásra képes, céltudatos alkalmazotti közösséggel érjük el. Az óvodai nevelés hatékonyságát óraadóként logopédus, fejlesztőpedagógus, pszichológus, gyógypedagógus, szociális segítő segíti.

Tagóvodánk fontosnak tartja a népi kultúra éltetését, hagyományok megismerését, ezért kiemelt szerepet kap a néptánc, a népi gyermekjátékok ismerete a gyermekek heti rendjében.

A kiemelten kezeljük a partnerekkel, elsősorban a családokkal való kapcsolattartást. Valljuk, hogy az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt, azt kiegészítve szolgálja a gyermekek fejlődését. Ennek alapvető feltétele a család és az óvoda közötti együttműködés, a jó

nevelőpartneri kapcsolat kétoldalú kialakítása. Ehhez nagymértékben hozzájárulnak az általunk szervezett közösségépítő programok.

Hagyományok, állandó programok:

- Állatok világnapja
- Adventi vásár
- Mikulás vásár
- Karácsonyi délelőtt
- Egészségtudatosságért projekt
- Farsang
- Víz- és Föld világnapja
- Húsvét
- Honfoglaló magyarok projekt
- Kihívás napja
- Gyereknapi
- Környezetvédelmi világnap
- Szülők Bálja
- Nyílt nap
- Tematikus kirándulások
- Kolompós tánc
- Bábszínházi előadások

Alapellátáshoz nem tartozó térítéses szolgáltatások:

- Angol
- Színpadi tánc
- Sakk
- Judo
- Ovifoci
- Játékos gyermektorna

20.20. Tücsöktanya Tagóvoda

Pedagógiai hitvallás

„A legjobb iskola, amelyben egy ifjú ember megtanulhatja, hogy a világnak van értelme, a természettel való közvetlen kapcsolat.”

A tagóvoda bemutatása

Tagóvodánk 1976-ban Zugló kertvárosában épült, a Rákospatak mellett. Jelenleg 1 homogén és 4 vegyes csoporttal működünk, a férőhelyek száma 120 fő. A vegyes csoportok lehetőséget biztosítanak, hogy a testvérpárok, barátok, ismerősök egy csoportba kerüljenek.

Nevelési gyakorlat

Helyi nevelési gyakorlatunkat a külső világ tevékeny megismerésére, a természet szeretetének nevelésére építjük, melyet állandó programjainkon keresztül valósítunk meg. Évente több alkalommal szervezünk kirándulásokat, állatkerti sétákat, múzeumlátogatásokat, részt veszünk természetbúvár és madarász ovi programban. Nagy hangsúlyt fektetünk a zöld

napokról való megemlékezésre (Állatok napja, Víz Világnapja, Föld napja, Madarak és fák napja). Zöld óvoda, Madárbarát óvoda vagyunk.

A természet szeretetére nevelés mellett a hagyományok ápolására is kiemelt figyelmet fordítunk, így óvodánkban a gyermekek megismerkednek a különböző évszakokhoz kapcsolódó népi hagyományokkal (szüret, Márton nap, farsang, kisse).

A helyi nevelési gyakorlatunk megvalósítása érdekében fő feladatunk az óvodáskorú gyermekek szeretetteljes gondozása, nevelése, egyéniségük kibontakoztatása, képességeik fejlesztése életkori és egyéni sajátosságaik figyelembevételével. Tagóvodánkban a gyermekeket érzelmi biztonság, otthonosság, derűs, szeretetteljes légkör veszi körül.

Nevelési gyakorlatunk alapelvei:

- a gyermekközpontúság, a gyermekek érdekének előtérbe helyezése
- pozitív kapcsolat kialakítása a természeti és társadalmi környezettel
- komplex nevelésfelfogás
- boldog gyermekkor biztosítása

Az óvodai nevelés támaszkodik a családi nevelésre, a család és az óvoda szoros együttműködésére, melynek többféle hagyománya él óvodánkban, ilyenek a közös kirándulások, cserje és virág ültetése az óvoda udvarán, táncház, kézműves, illetve sportnapok rendezése. Tagóvodánk „nyitott óvoda”, így a szülők bármikor betekinhetnek az óvodai életbe.

Önköltséges szolgáltatások szülői igény szerint:

- néptánc
- játékos angoloktatás (nagy csoportosoknak)
- foci
- zenés torna

20.21. Tündéerkert Tagóvoda

Pedagógiai hitvallás

Mi, az óvoda dolgozói, azt szeretnénk, ha szívesen és örömmel jönnének a gyerekek az óvodánkba és az óvodai életük során sok játszópajtást, barátot szereznének! Kellemes, vidám, színes csoportjainkban mesélünk, énekelünk, megismertetjük a környező világot, azon munkálkodunk, hogy sok szép, jó érzés, emlék maradjon meg a gyerekekben. Szép kertünkben sokat tevékenykedünk, számtalan hagyományt ápolunk, melyek színesítik mindennapjainkat. *Szeretjük óvodánkat, szeretünk itt dolgozni, minden nap más és más. Mindent megteszünk annak érdekében, hogy a ránk bízott gyermekek részére érzelmi biztonságban, szeretetben, egyéni fejlődési sajátosságaik figyelembevételével, élményekben, tevékenységekben, tapasztalatokban gazdag éveket biztosítsunk.*

A tagóvoda bemutatása

Óriási udvar áll a gyerekek rendelkezésére. A csoportok különböző udvarrészekben levegőznek, az udvar és a tornaszobánk felszereltsége kiváló lehetőséget biztosít a mozgásfejlődésre. Az udvari eszközök folyamatosan bővülnek, megfelelnek az EU követelményeknek. Az udvarunk egyben nevelési színtér is, az óvodapedagógusoktól elvárás, hogy kihasználják az udvari lehetőségeket és minél több óvodai tevékenységet szervezzenek az udvarunkon. Csoportszobáink világosak, sokszínűek, korszerűek, tükrözik a bennük dolgozók személyiségét, egyéniségét. Berendezési tárgyaink esztétikusak, a gyermekek kényelmét

szolgálják, korcsoportnak megfelelőek. Felszereltségeikkel sokféle tevékenységet, fejlesztési lehetőséget biztosítanak a gyermekek számára. Az intézményünkben dolgozók rendelkeznek a munkakörükhöz szükséges végzettséggel.

Nevelési gyakorlat

A komplex anyanyelvi nevelés óvodánk meghatározó eleme. Programunkban kiemelt helyet foglal el az anyanyelv, a beszéd és a kommunikáció fejlesztése, melynek a személyiség formálásában kulcsfontosságú szerepe van. A helyes és szép beszéd mélyíti a gyermekek érzelmeit, társas kapcsolatait, fejleszti esztétikai érzékét. A gyermekek anyanyelvi kommunikációs képességének fejlesztése az óvodai nevelésünk egész folyamatában jelen van, a gyermek minden tevékenységéhez kapcsolódik.

A kommunikációs képességek fejlesztésére tudatosan felhasználjuk a játékot, építve arra, hogy a játék oldott légköre a gyermekben feloldja a beszédgátlást. A beszédfejlesztés érdekében összegyűjtött nyelvi játékokat a korcsoportnak, az egyéni fejlettségnek megfelelően és az óvodapedagógus módszertani szabadságát figyelembe véve alkalmazzuk. A mesélés, verselés, bábozás, drámajáték, dramatizálás a mindennapok szerves része. Gyermekkönyvtárunk kialakításával, havi rendszerességgel tematikus foglalkozásokban vesznek részt a gyerekek. Törekedünk arra, hogy megismertessük a gyerekekkel a magyar nyelv szépségeit, azok megbecsülésére neveljük őket. Célunk, hogy, színesen, kreatívan és magabiztosan kommunikáló emberként illeszkedjenek be a társadalomba.

Ünnepeink, hagyományaink:

- Autómentes nap
- Almaszüret
- Népmese napja
- Márton napi felvonulás
- Mikulás
- Barkácsoló - délutánok közösen a családokkal
- Karácsony
- Farsang
- Szülő – Nevelő bál
- Nemzeti ünnepünk
- Húsvét
- Tündéerkert nap
- Színházlátogatások
- Állatok, Föld, Víz, Madarak és Fák napjai
- A magyar költészet napja
- Anyák napja
- Játzódélutánok
- Óvodai kirándulás
- Családi sportnap
- Nagycsoportos búcsúzás

Délutáni foglalkozások:

- Úszásoktatás - nagycsoportosaink számára lehetőséget biztosítunk úszásoktatásra
- Játékos torna - játékos mozgás a tornaszobában
- Varázskézek – ábrázoló, kézműves foglalkozás
- Élénkítő – drámapedagógia foglalkozás
- Ovi- foci – külső szakember által tartott edzés
- Judo - külső szakember által tartott edzés
- TSMT fejlesztés - külső szakember által tartott fejlesztés

20.22. Zöld Lurkók Székhely Óvoda

Pedagógiai hitvallás:

“A gyerek olyan, mint a pillangó a szélben:
egyesek magasabbra szállnak, mint mások,
de mindegyikük legjobb tudása szerint repül.

Miért hasonlítanánk hát össze őket?

Mindegyik más. Mindegyik különleges. Mindegyik gyönyörű!
(Ismeretlen szerző)”

A „Zöld Lurkók” óvodásait, a családokkal együttműködve, testi-lelki egészségük megőrzésével, a kiegyensúlyozott életvitelre neveljük az iskolába lépéséig.

A székhely óvoda bemutatása

Óvodánk a XIV. kerületben, a Füredi lakótelepen, a Füredi park csendes, forgalomtól elzárt területén helyezkedik el. 1973-ban épült, 2014-ben teljesen felújított, jelenleg hét csoportos intézmény, melyben homogén és vegyes életkorú csoportokban folyik a nevelőmunka, a játékos tanulás. **Magyar - és költségtérítéses angol-magyar szerveződésű csoportjaink vannak.**

Modern, szép, a sokszínű igényeket kielégítő intézményünkben, esztétikusan berendezett csoportszobákban neveljük gyermekeinket, mely legtöbbje **terasszal rendelkezik. Sószobánk, jól felszerelt tornaszobánk** van. Nagy udvarunk sokféle játszóeszközzel többféle mozgásra ad lehetőséget a hozzánk járó gyerekeknek. **Az udvari játékidőt nagyon fontosnak tartjuk. Intergráló intézmény vagyunk.** Autizmus spektrumzavarral küzdő –, egyéb pervazív zavarral küzdő-, értelmi fogyatékos és látássérült gyermekek inkluzív nevelését végezzük.

Nevelési gyakorlat

Céljainkhoz rendelt **kiemelt pedagógiai feladatunknak tekintjük:**

- **az egészséges életmódra nevelést,** ezen belül a testi egészségvédelmet, a szervezett mozgásfejlesztést, a lelki egészségvédelmet.
- Zöld óvodaként, Zöld Óvoda cím birtokosaként **a környezettudatos magatartás megalapozását,** a környezethez való pozitív érzelmi viszonyulás kialakítását és a természet szeretetére való nevelést.

Óvodánk **projektszemléletű tanulásszervezési módot** alkalmaz. Sokszínű és változatos tevékenységek alkalmával teremtjük meg a gyermekek számára az életszerű helyzeteket, biztosítjuk a szabad választás lehetőségét a gyermekeknek.

Angol nyelv elsajátítási program óvodánkban

A „kétnyelvű” csoportban a nevelési gyakorlat alapján végzendő feladatokat anyanyelven a magyar óvodapedagógus látja el, ennek megvalósulásáért ő a felelős. Ehhez az óvodai csoporthoz biztosít az Angolul Vidáman (English is Fun) Kft. egy angol anyanyelvi vagy ezen a szinten beszélő pedagógust és egy angolul is magas szinten beszélő asszisztent. Ők naponta 07.00-13.00-ig kizárólag angolul kommunikálnak a gyermekekkel a magyar óvodapedagógus jelenlétében, a vele pontosan megtervezett heti terv alapján összehangolva. Így a

kommunikáció naponta több órán keresztül - az alapvető magyar mellett a célnyelven is történik. A program angol nyelvi részének megvalósításáért a Kft. felelős.
A közös program célja a köznevelési előírások és nevelési gyakorlatban foglaltak alapján az idegen nyelv ismereteit- a hozzá tartozó kultúrkörbe ágyazva-közvetíteni.

Hagyományaik, ünnepeink:

- Kirándulások, kulturális programok
- Nyilvános ünnepeink, alkalmaink a szülők meghívásával – Anyák napi lélekmelegítő délután, Nagycsoportosok búcsúztatása, Kerti parti, Karácsonyváró barkácsdélután, Tavaszi-húsvétváró barkácsdélután
- Gyermekek számára szervezett ünnepeink, alkalmaink – Népmese napja, Mikulás, Karácsony, Farsang, Húsvét, Gyermeknap/gyermekhét
- Zöld napok megünneplése Takarítás napja, Állatok napja, Víz napja, Föld napja, Madarak és fák napja
- Egyéb alkalmak: Egészségnap/egészség hét, Március 15,
- Születésnapok megünneplése a csoportok hagyományai által

Szolgáltatásaink:

- játékos foci,
- játékos angol,
- rocky
- delectato torna

ZEÓ Pedagógus

Legitimációs záradék, érvényességi rendelkezés, nyilvánosság

<p>A Pedagógiai Programot készítette: a nevelőtestület</p>	<p>Dátum: 2022. 06. 15.</p> <p style="text-align: center;"> Intézményvezető aláírása </p>
<p>Az óvoda nevelő munkát segítő alkalmazottai az óvoda Pedagógiai Programjában foglaltakról a nevelőtestületi elfogadás előtt tájékoztatást kaptak.</p>	<p>Dátum: 2022. 06. 15.</p> <p style="text-align: center;"> A nevelő munkát segítő alkalmazottak nevében aláírás </p>
<p>A Szülői Szervezet, a módosított Pedagógiai Programról magasabb jogszabályban (Nkt. 72. § (5) a) bek.) biztosított jogai alapján a nevelőtestületi elfogadás előtt a tájékoztatást megkapta.</p>	<p>Dátum: 2022. 06. 15.</p> <p style="text-align: center;"> Szülői Szervezet nevében aláírás </p>
<p>A Zuglói Német Önkormányzat a Pedagógiai Program elfogadásához magasabb jogszabályban meghatározott véleményezési jogát korlátozás nélkül, a jogszabályban meghatározott határidő biztosításával a 59/2022 (V. 30) számú határozatával gyakorolta.</p>	<p>Dátum: 2022. 06. 15.</p> <p style="text-align: center;"> Önkormányzat nevében aláírás P.H. </p>
<p>A nevelőtestület a helyi egészségfejlesztési programot a az iskola-egészségügyi szolgálat közreműködésével készítette el.</p>	<p>Dátum: 2022. 06. 15.</p> <p style="text-align: center;"> iskolaegészségügyi szolgálat vezetője/ orvos Ph <small>Tel.: 273-2552</small> </p>
<p>Az óvoda vezetője a külső egészségfejlesztési és prevenciós programok kiválasztásához beszerezte az iskola-egészségügyi szolgálat és az óvodapszichológus véleményét</p>	<p>Dátum: 2022. 05. 25.</p> <p style="text-align: center;"> óvodapszichológus </p> <p style="text-align: center;"> iskolaegészségügyi szolgálat vezetője/ orvos Zuglói Egészségügyi Szolgálat 1142 Budapest, Ráskny Lea u. 69-73. Ph <small>Tel.: 273-2552</small> </p>

<p>A Pedagógiai Programot az óvoda szakmai munkaközössége a jogszabály által ráruházott hatáskörében véleményezte szakmai javaslatait megtette.</p>	<p>Dátum: 2022.06.15.</p> <p>..... szakmai munkaközösségvezető</p>
<p>Az óvoda Pedagógiai Programját a nevelőtestület a döntési hatáskörében 1./2022. (2022) számú határozatával elfogadta.</p>	<p>Dátum: 2022.06.15.</p> <p>..... Nevelőtestület nevében aláírás</p>
<p>Pedagógiai Programot az óvoda vezetője döntési hatáskörében jóváhagyta.</p>	<p>Dátum: 2022.06.15.</p> <p>..... óvodavezető Ph.</p>

ZEÓ Pedagógiai